

MOTIONER

DISTRIKTSKONGRESSEN

2024

**Med distriktsstyrelsens svar och
förslag till beslut**

Socialdemokraterna
Västernorrland

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

NR 1 "Socioekonomisk utredning för social och ekonomisk rättvisa.....	3
NR 2 "En s ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning"	7
NR 3 "En s ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning"	12
NR 4 "En ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning"	17
NR 5 "Infrastrukturplanering"	21
NR 6 "Upprustning av Forsmo Hotingbanan"	23
NR 7 "Trafikverkets omledningsplaner, likabehandling i norr och söder?"	25
NR 8 "Återupprätta en politik för bostäder åt alla"	28
NR 9 "Investeringsstöd för bostadsbyggande"	32
NR 10 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"	34
NR 11 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"	38
NR 12 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"	41
NR 13 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"	43
NR 14 "En ny regionalpolitik för jobb och välfärd i hela Västernorrland"	46
NR 15 "Återta demokratiska kontrollen"	49
NR 16 "Begränsa bemanningsföretagen inom samhällsviktig verksamhet"	52
NR 17 "Fortbildning för sjukvårdspersonal trots ekonomiskt pressad situation"	55
NR 18 "Forskning om kvinnosjukdomar"	57
NR 19 "Nationellt standardiserat vårdförlopp för våldsutsatta kvinnor"	59
NR 20 "Aborträtten"	61
NR 21 "Närståendestöd med hbtq+kompetens i Region Västernorrland"	63
NR 22 "Trygga mötesplatser för alla hbtq-personer"	64
NR 23 "Utbilda fler i Könsbekräftande vård"	67
NR 24 "Motion ang. Samhall AB"	69
NR 25 "Avskaffa karensavdraget"	71
NR 26 "Motion ang. arbetslivskriminalitetens omfattning och dess konsekvenser"	73
NR 27 "Brott i samröre med barn exponerar barn för kriminalitet. Ny lagstiftning"	76
NR 28 "Förebyggande och främjande arbete i samverkan är s politik"	80
NR 29 "Ge familjehem möjlighet att vara hemma när ett barn placeras"	83
NR 30 "Säkerställ stöd - allt enligt den socialdemokratiska värdegrunden"	86
NR 31 "Tidig upptäckt av barn i utsatta hemmiljöer."	88
NR 32 "Artificiell Intelligens"	91
NR 33 "En rättvis klimatpolitik som gör det som krävs och fungerar i hela landet"	93
NR 34 "Motion ang. rovfisket/ överfisket i Bottenhavet"	99
NR 35 "Stopp för trålfiske i Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken"	103
NR 36 "Ett hållbart skogsbruk på riktigt"	105
NR 37 "Utreda stöd till studieorganisationer och etniska organisationer"	108
NR 38 "Minska krånglet och byråkratin vid motionshantering"	111
NR 39 "Vart tar tillstyrkta motioner vägen?"	112
NR 40 "Stärka partiet och synas utåt"	114

NR 1 "Socioekonomisk utredning för social och ekonomisk rättvisa - underlag för att skapa en berättelse om det Socialdemokratiska framtidssamhället"

Motionär: Lars-Gustav Eriksson och Christer Ahlén, Örnsköldsvik

Föredragande: Peter Hedberg

Motionens att-satser:

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta att uppdra till distriktsstyrelsen

att hos Partistyrelsen skyndsamt efterlysa initiativ till en socioekonomisk utredning om levnadsförhållanden i Sverige, i egen regi eller genom beslut i Riksdagen

att också uppdra till (s)-riksdagsledamöterna i valkretsen prövar initiativ i linje med motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse motionen besvarad

Socioekonomisk utredning för social och ekonomisk rättvisa - underlag för att skapa en berättelse om det Socialdemokratiska framtidssamhället

Motionär: Lars-Gustav Eriksson och Christer Ahlén, Örnsköldsvik

Motion till Västernorrlands socialdemokratiska partidistrikts distriktskongressen 2024

Socioekonomisk utredning för social och ekonomisk rättvisa - underlag för att skapa en berättelse om det socialdemokratiska framtidssamhället

Vi ser ett växande klassamhälle. Tydliga tecken är bostadsbrist och trångboddhet. En god bostad är inte längre en rättighet utan bostaden blir mer och mer en handelsvara för dem som har råd. Löneskillnaderna öka och vi ser människor som tvingas arbeta under närmast slavliknande förhållanden utan försäkringar och fackliga rättigheter.

Dödsolyckorna på arbetsplatserna ökar. Orättvisor i skolan, i vården och i omsorgen är ständigt återkommande inslag i nyhetsrapporteringen. Grupper som ställs mot varandra, och främlingshat och rasism ser ut att öka. Skillnaden mellan stad och landsbygd är uppenbara och skapar misstro mot samhällets förmåga att ge en rättvist fördelad service. Kriminaliteten ökar och tränger långt ner i åldrarna. Antalet miljonärer och miljardärer ökar. Vinster i bankerna som vanligt folk släpar ihop via bolån och andra krediter når provocerande nivåer. Allt detta ett tecken på ett växande klassamhälle.

I en sådan situation borde människor fångas av ett politiskt budskap som talar om social- och ekonomisk rättvisa. Ett kännemärke för den svenska socialdemokratin. Men så ser det inte ut. Istället har vi en situation där högern och nyfascismen med

Sverigedemokraterna som främsta härförare vinner många väljares förtroende genom populistiska slogans och ett budskap om att satsa på sig själv, skita i andra, ställa grupp mot grupp och att det ”riktiga Sverige” är gott nog.

Valet 2022 är fyllt av exempel, och partiernas vallöften framstod som en ”presentutdelningspolitik”. Där partierna tävlade om att dela ut presenter till olika grupper av väljare. Helheten försvann, dvs svaret på frågan om vilka värderingar som ska vägleda utvecklingen i Sverige i framtiden.

Mediernas ”väljarbarometrar” blev, framför allt för osäkra, unga och väljare som bestämmer sig sent viktigare än helheten.

Socialdemokratins drivkrafter om jämlikhet och rättvisa försvann också. Partiet förmåga att hävda sina ideal fångare uppenbarligen inte väljarna.

Vi måste fråga oss, varför det blev så?

Vi tror att orsaken är att vi inte har förmågan att skapa en trovärdig berättelse om framtiden. En berättelse som kan beskriva ett socialdemokratiskt samhälle som är bra för alla. Där det ska vara lika naturligt att ge solidaritet som att ta emot solidaritet. Ett samhälle som håller ihop.

Bristen på den förmågan kan bero på att vi inte har kunskap om hur det ser ut i folkdjupet. Hur människor har det i vardagen. Detta gäller inte minst budskapet till unga människor. Hur vill vi att deras framtid ska se ut? Hur ska de få sin första bostad? Hur ser deras framtida jobbomöjligheter ut? Och inte minst hur vill Socialdemokraterna bygga ett hållbart samhälle där jordens resurser räcker till alla.

För att skapa den berättelsen behöver vi veta mer hur innevånarna i vårt land har det. En hel del vet vi genom de s.k. levnadsnivåundersökningarna. Ett exempel är människors kontantmarginaler. Andelen kvinnor och män i arbetaryrken som saknar kontantmarginaler har ökat under de senaste sju åren. Jämför med kvinnor i tjänstemannaryrken är arbetarkvinnorna utan kontantmarginalen tre gånger fler. Det finns fler exempel.

Gemensamt för dem är att de ofta inte ingår i en gemensam kontext för utvecklingen i vårt samhälle utan behandlas oftast var för sig.

Vi var i ett liknande läge under 1960-talet när det gäller bristen på kunskap om situationen i folkdjupet. När den av LO initierade Låginkomstutredningen presenterades framkom en rad fakta som ledde till många sociala och ekonomiska reformer. Vi skapade en socialdemokratisk berättelse om framtiden. Vilket i sin tur ledde till ett stort stöd bland väljarna.

Vi behöver en liknande utredning nu för att förstå och för att kunna skapa berättelsen om det socialdemokratiska samhället i framtiden. Den berättelse som ska bidra till att vårt parti får majoritet i riksdagen och sätter stopp för högerkrafternas härjningar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta att uppdra till

distriktsstyrelsen

att hos Partistyrelsen skyndsamt efterlysa initiativ till en socioekonomisk utredning om levnadsförhållanden i Sverige, i egen regi eller genom beslut i Riksdagen

att också uppdra till (s)-riksdagsledamöterna i valkretsen prövar initiativ i linje med motionen

att Örnsköldsviks Arbetarekommun antar motionen som sin egen

Bjasta i november 2023

Lars-Gustav Eriksson

Christer Ahlén

medlem i Nätra soc. dem. Förening

medlem i Domsjö soc. dem. förening

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Jennifer Lundquist och Caisa Johansson

Motionärerna trycker på viktiga delar, framförallt att Socialdemokraterna kanske inte var tydliga i valet 2022 om vilken framtid vi ser i Sverige. Vi tror precis som motionärerna att en utredning kring socioekonomiska förutsättningar kan vara gynnsamt. Främst för att politik behöver bedrivas ur hänsyn till vad folket behöver, men även för att partiet ska kunna ge faktiska konkreta vallöften som förbättrar invånarnas socioekonomiska status.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta att uppdra till distriktsstyrelsen

att hos Partistyrelsen skyndsamt efterlysa initiativ till en socioekonomisk utredning om levnadsförhållanden i Sverige, i egen regi eller genom beslut i Riksdagen

att också uppdra till (s)-riksdagsledamöterna i valkretsen prövar initiativ i linje med motionen.

Styrelsens yttrande

Motionärerna beskriver väl hur klassklyftorna har ökat under flera decennier och hur de sociala orättvisorna påverkar alla delar av vårt samhälle. I motionen betonas också

värdet av kunskap om folks levnadsförhållanden för att kunna dra rätt slutsatser om hur behoven ser ut och vilken politik som behövs för en ökad jämlikhet.

Motionärerna föreslår att hos partistyrelsen begära att man tillsätter en socioekonomisk utredning om levnadsförhållanden i Sverige, i egen regi eller genom beslut i riksdagen. Partistyrelsen fattade den 24 mars 2023 beslut om en mellanvalsstrategi för perioden 2023-2026 där ett av de viktigaste inslagen är behovet av en uppdaterat samhällsanalys som ska lägga grunden för politikutvecklingen i partiet. Elva arbetsgrupper tillsattes och har presenterat sina analyser i rapportform. Flera av grupperna har arbetat med precis de frågor motionärerna tar upp och kommit till liknande slutsatser vad gäller behovet av en mer jämlik politik. Det viktigaste arbetet återstår dock, och det är att forma politiska förslag inför partikongressen 2025. Det arbetet måste medlemmarna vara en del av och till sist besluta om genom sina valda ombud.

Vad gäller den specifika frågan om en socioekonomisk utredning är det distriktsstyrelsens uppfattning att det existerar väldigt mycket faktaunderlag vad gäller folks levnadsförhållanden, både i form av offentlig statistik men också rapporter från fackliga organisationer och civilsamhället. Flera av partistyrelsens arbetsgrupper har använt sig av detta för att illustrera ojämlikheter som existerar i alla delar av samhället. Därför menar distriktsstyrelsen att det inte är aktuellt att kräva ytterligare ett omfattande utredningsarbete från partistyrelsens sida, och föreslår därför att att-sats 1 ska anses besvarad.

I att-sats två föreslår motionärerna att länets (S)-riksdagsledamöter ska få i uppdrag att pröva initiativ som ligger i linje med motionen. Distriktsstyrelsen menar att även denna att-sats ska anses besvarad med hänvisning till vad som ovan anförts.

**Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att anse motionen besvarad**

NR 2 "En socialdemokratisk ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning"

Gemensamt motionssvar för motionerna 2-4 – motionssvaret finns efter motion nr 2

Motionär: Jack Daniel Åkerlund, Sollefteå

Föredragande: Stefan Dalin

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna ska verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

att Socialdemokraterna före nästa riksdagsval ska presentera förslag på hur beskattningen av kapitalinkomster, stora arv, förmögenheter, och högt värderade fastighets- eller marktillgångar kan öka samt omotiverade skattereduktioner kan minska för att finansiera nödvändiga reformer.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1

att anse att-satserna 2 och 3 för besvarad

att distriktkongressen ger distriktsstyrelsen i uppdrag att till partikongressen 2025 skriva en motion som kräver att partiet driver frågan om en skattesystemsöversyn med fokus på jämlikhet, rättvisa, tillräckliga resurser till vår gemensamma välfärd samt den gröna omställningen.

En socialdemokratisk ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning

Motionär: Jack Daniel Åkerlund, Sollefteå

Vi socialdemokrater förenas i en gemensam tro på människan och demokratins kraft att genom reformer bygga ett bättre samhälle. Det var den socialdemokratiska reformivern som byggde det moderna Sverige – ett av världens rikaste och mest jämlika länder. Sedan 90-talskrisen har dock utvecklingen vänt. Detta delvis på grund av högerpolitisk dominans i riksdagen och en global våg av nyliberalism, men också på grund av en rad förändringar i den ekonomiska politiken som kraftigt bakbundit det socialdemokratiska handlingsutrymmet.

För att våra lösningar på de rådande samhällsproblemen ska kunna förverkligas behöver vi förnya vår ekonomiska politik. Det är väldigt svårt att bedriva en egen offensiv socialdemokratisk reformpolitik med en statsbudget som ska visa ständiga överskott och ett ständigt sjunkande skatteuttag ur ekonomin. En trovärdig kritik av samhällsproblemen kräver därför både reformförslag och seriösa svar på hur dessa reformer ska finansieras.

Ett nytt finanspolitiskt ramverk för jobb, välfärd och en grön ny giv
Sverige har ett av världens mest restriktiva ramverk för den ekonomiska politiken. Enligt dagens regler ska hela den offentliga sektorns finanser visa överskott över en konjunkturcykel.

Nuvarande finans- och penningpolitik har alltså som mål att gå med överskott – i stället för att syfta till att uppnå full sysselsättning, jämn ekonomisk fördelning eller att ge tillräckligt utrymme att hantera akuta eller kommande samhällsproblem, såsom klimatomställning, bostadsbrist, migrationsströmmar eller pandemier.

En rimlig ordning vore istället att låta nödvändiga investeringar lånefinansieras. Det handlar om investeringar i infrastruktur, visst försvarsmateriel och statligt ägande som krävs för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Samtidigt bör det offentliga driftskostnader för bland annat pensioner och välfärdsåtagande fortsatt finansieras fullt ut med skatter över konjunktursvängningarna. På så sätt kan vi kombinera sunda statsfinansieringar med det starka socialdemokratiska samhällsbygget.

Sverige behöver ett nytt moderniserat finanspolitiskt ramverk för en grön ny giv som gör skillnad på investeringar och driftskostnader så att det är möjligt att lånefinansiera investeringar över tid.

Det skulle göra det möjligt att på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt öka investeringstakten, med upprustning och nybyggnation av bland annat tåglinjer för gods- och persontransport och andra viktiga regionala infrastruktursatsningar som kräver statligt deltagande. Det skulle också möjliggöra för Sverige att behålla frontpositionen i den gröna industriella omställning som nu pågår, se till att rätt förutsättningar finns för en stor utbyggnad av elproduktionen och ge fler kommuner i Sverige förutsättningar att blomstra. Det handlar både om att lämna efter oss ett bättre samhälle och en starkare ekonomi till våra barn, och att säkra att planeten fortfarande är beboelig för framtida generationer.

Sveriges grannländer har insett detta. I Danmark ser man nu över finanspolitiken och tillåter lånefinansiering på upp till 0,5% av BNP fram till 2030. I Tyskland har man brutit ut och skapat en klimatomställningsfond finansierad av ett kortsiktigt underskott på nästan 6% av BNP. Även Nederländerna, USA och flera andra länder i Västeuropa har gjort upp med åtstramningspolitiken och satsar nu på infrastrukturinvesteringar och grön industriomställning.

Sedan kongressen 2021 är Socialdemokraterna öppna för att lånefinansiera vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta – en stor principförändring och ett viktigt steg mot en modern investeringsdriven socialdemokratisk ekonomisk politik. I skrivande stund har partiet inte tagit initiativ för att förverkliga kongressens beslut.

Givet den ekonomiska utvecklingen, omvärldsutvecklingen och andra länders offensiva översyn av sin ekonomiska politik finns det starka skäl att ytterligare skärpa den förra

kongressens ställningstagande. Socialdemokraterna behöver otvetydigt verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln. En beskattning av arbete, kapital och ägande som kan bära en ambitiös välfärdsstat och göra omställningen rättvis

Sverige har ett skattesystem som inte förmår bära en ambitiös välfärdsstat. Skattesystemet omfördelar dessutom i för låg utsträckning från de ekonomiskt starka till de ekonomiskt svaga, liksom från dem som släpper ut mycket koldioxid till dem som står för låga utsläpp.

Skattesystemet har sedan den senaste stora skattereformen blivit något av ett lapptäcke av olika skattesatser, avdragsmöjligheter och undantag. Majoriteten av dessa förändringar har främst gynnat de mest välbeställda i samhället. Skattesänkningar har resulterat i kommunala skattehöjningar och försämringar i bostadsförsörjning, välfärd och trygghetssystem, vilket gör dem till en bidragande orsak till att den fattigaste femtedelen av befolkningen inte nåtts av någon förbättrad materiell levnadsstandard de senaste decennierna.

Om skattekvoten hade varit på samma nivå 2023 som den var vid millennieskiftet så hade offentlig sektor haft nästan 450 miljarder mer att röra sig med. Det är långt mer än hela statens samlade bidrag till kommunal och regional välfärd, vilket märks i hela samhället och i välfärden.

Vi socialdemokrater är överens om att vi vill se en rättvis klimatomställning, som skapar goda jobb och som rymmer möjlighet till omskolning och vidareutbildning. I den omställningen måste kostnaderna fördelas på ett solidariskt sätt. Det bästa sättet är gemensam finansiering, efter bärkraft och ansvar, där de med störst marginal som står för de största utsläppen också betalar mest.

Sverige behöver ett nytt skattesystem för jämlikhet och rättvis omställning och Socialdemokraternas riktlinjer från 2021 är en god utgångspunkt: "Det övergripande syftet med skattesystemet är att det ska generera stabila och tillräckliga skatteintäkter för finansieringen av gemensamma åtaganden. För att öka såväl jämlikheten som att stärka välfärdens finansiering vill vi genomföra en omfattande översyn av systemets olika delar. En modernisering av kapitalbeskattningen är särskilt prioriterad."

I valet 2022 valde Socialdemokraterna trots partiets beslutade riktlinjer att fokusera kommunikationen på de skatter vi inte skulle höja, inklusive kapitalskatter, om vi kom till makten. Trots detta skrämde högerpartierna med hot om socialdemokratiska skattehöjningar.

I den första socialdemokratiska skuggbudget efter valet prioriterades en höjning av inkomstskatten samtidigt som en justering av en mindre del av kapitalinkomstskatten, 3:12-reglerna, lades in i en så kallad "beredskapsskatt" som skulle gälla först 2025. I partiets andra skuggbudget hade beredskapsskatten skjutits på obestämd framtid.

På kommunal nivå ställs samtidigt många kommunalråd inför svåra avvägningar mellan att skära ner eller att höja redan höga kommunalskatter. Staten har fler verktyg och muskler för att finansiera vår gemensamma välfärd än kommuner och regioner och behöver därför ta ett större ansvar för välfärdens finansiering än idag.

Socialdemokraterna behöver nu bli konkreta och ta fram en egen idé om hur ett modernt skattesystem skulle se ut. Det arbetet kan inte begravas i en blocköverskridande överenskommelse eller ta avstamp i de skatter vi inte vill förändra.

Vi behöver istället öppet och ärligt presentera socialdemokratiska lösningar på Sveriges stora skatteorättvisor, inklusive hur vi ser på beskattningen av fastigheter/mark, stora arv, existerande skatteavdrag och kapitalvinster. Det övergripande syftet bör vara att öka finansieringen av allmänna åtaganden, såsom välfärd och klimatomställning, och öka jämlikheten i skatteuttaget.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Sollefteå arbetarekommun har bifallit motionen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna ska verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

att Socialdemokraterna före nästa riksdagsval ska presentera förslag på hur beskattningen av kapitalinkomster, stora arv, förmögenheter, och högt värderade fastighets- eller marktillgångar kan öka samt omotiverade skattereduktioner kan minska för att finansiera nödvändiga reformer.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen.

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar för motionerna 2-4

I motionerna 2-4 reses krav på ett skattesystem och ett finansiellt ramverk som bygger på en socialdemokratisk samhällsanalys, vår problemformulering och våra värderingar. I praktiken handlar det om att fokus ska sättas på jämlikhet, rättvisa, full sysselsättning, tillräckliga resurser till vår gemensamma välfärd samt vara en möjliggörare för den gröna omställningen. Distriktsstyrelsen delar i stort motionärernas uppfattningar och ser det som angeläget att partiet har en principiell diskussion om Sveriges framtida skattesystem, visavi den pågående processen för att förnya vår samhällsanalys. Styrelsen ser, precis som motionärerna, nödvändigheten av en beskattningsförflyttning; från inkomst till kapital.

Distriktsstyrelsen menar också att partiet behöver ha ett djupare resonemang om det finansiella ramverket och om finanspolitiken. Det handlar dels om det sistnämndas roll som utjämnare av konjunkturcykler, dels om synen på lånefinansiering av statliga investeringar i väg- och järnvägsnätet. Det senare är inte minsta aktuellt i ljuset av att fler partier inom det nuvarande regeringsunderlaget öppnar för stora statliga lån för att möjliggöra viktiga samhällsinvesteringar. Distriktsstyrelsen anser att staten i högre grad än tidigare ska låna pengar för att i relativ närtid klara av att genomföra nödvändiga och viktiga investeringar i väg- och järnvägsnätet samt hantera det stora underhållsbehovet inom desamma. Sveriges problem i nuläget är inte att vi har en för hög statlig skuldsättning, utan att staten under lång tid underinvesterat inom nyssnämnda områden, vilket på allvar riskerar tillväxten i landet.

Avslutningsvis; distriktsstyrelsen delar, som tidigare nämnts, motionärernas ståndpunkter i stort både vad det gäller synen på det finansiella ramverket och skattesystemet. Styrelsen kan dock inte i detta nu slå fast i detalj hur förändringarna av det sistnämnda ska se ut. Dels med hänvisning till partiets pågående samhällsanalysarbete och dels måste det vara en del i arbetet med att se över skattesystemet. Styrelsen vill ånyo understryka vikten av att partiet på den stundande partikongressen har en grundläggande diskussion om vilka principer vi anser att vårt skattesystem och vår finanspolitik ska bygga på. Det som en central del i arbete med att förnya vår samhällsanalys och politik.

Därför föreslår distriktsstyrelsen att distriktkongressen bifaller första att-satsen. Styrelsen föreslår också att distriktkongressen ger distriktsstyrelsen i uppdrag att till partikongressen 2025 skriver en motion som kräver att partiet driver frågan om en skattesystemsöversyn med fokus på jämlikhet, rättvisa, tillräckliga resurser till vår gemensamma välfärd samt den gröna omställningen. Mot den bakgrunden föreslår styrelsen att distriktkongressen att anse den andra at-satsen för besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1

att anse att-satserna 2 och 3 för besvarad

att distriktkongressen ger distriktsstyrelsen i uppdrag att till partikongressen 2025 skriva en motion som kräver att partiet driver frågan om en skattesystemsöversyn med fokus på jämlikhet, rättvisa, tillräckliga resurser till vår gemensamma välfärd samt den gröna omställningen.

NR 3 "En socialdemokratisk ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning"

Gemensamt motionssvar för motionerna 2-4 – motionssvaret finns efter motion nr 2

Motionär: Alfred Janson Lantz, Sundsvall

Föredragande: Stefan Dalin

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna ska verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

att Socialdemokraterna före nästa riksdagsval ska presentera förslag på hur beskattningen av kapitalinkomster, stora arv, förmögenheter, och högt värderade fastighets- eller marktillgångar kan öka samt omotiverade skattereduktioner kan minska för att finansiera nödvändiga reformer.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1

att anse att-satserna 2 och 3 för besvarad

att distriktkongressen ger distriktsstyrelsen i uppdrag att till partikongressen 2025 skriva en motion som kräver att partiet driver frågan om en skattesystemsöversyn med fokus på jämlikhet, rättvisa, tillräckliga resurser till vår gemensamma välfärd samt den gröna omställningen

En socialdemokratisk ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning

Motionär: Alfred Janson Lantz, Sundsvall

Motionen stöds styrelsen för Vårdanställdas S-förening i Västernorrland samt S-studenter Mitt

Vi socialdemokrater förenas i en gemensam tro på människan och demokratins kraft att genom reformer bygga ett bättre samhälle. Det var den socialdemokratiska reformivern som byggde det moderna Sverige – ett av världens rikaste och mest jämlika länder. Sedan 90-talskrisen har dock utvecklingen vänt. Detta delvis på grund av högerpolitisk dominans i riksdagen och en global våg av nyliberalism, men också på grund av en rad förändringar i den ekonomiska politiken som kraftigt bakbundit det socialdemokratiska handlingsutrymmet.

För att våra lösningar på de rådande samhällsproblemen ska kunna förverkligas behöver vi förnya vår ekonomiska politik. Det är väldigt svårt att bedriva en egen offensiv socialdemokratisk reformpolitik med en statsbudget som ska visa ständiga överskott och ett ständigt sjunkande skatteuttag ur ekonomin. En trovärdig kritik av

samhällsproblemen kräver därför både reformförslag och seriösa svar på hur dessa reformer ska finansieras.

Ett nytt finanspolitiskt ramverk för jobb, välfärd och en grön ny giv

Sverige har ett av världens mest restriktiva ramverk för den ekonomiska politiken. Enligt dagens regler ska hela den offentliga sektorns finanser visa överskott över en konjunkturcykel.

Nuvarande finans- och penningpolitik har alltså som mål att gå med överskott – i stället för att syfta till att uppnå full sysselsättning, jämn ekonomisk fördelning eller att ge tillräckligt utrymme att hantera akuta eller kommande samhällsproblem, såsom klimatomställning, bostadsbrist, migrationsströmmar eller pandemier.

En rimlig ordning vore istället att låta nödvändiga investeringar lånefinansieras. Det handlar om investeringar i infrastruktur, visst försvarsmateriel och statligt ägande som krävs för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Samtidigt bör det offentliga driftskostnader för bland annat pensioner och välfärdsåtagande fortsatt finansieras fullt ut med skatter över konjunktursvängningarna. På så sätt kan vi kombinera sunda statsfinansiering med det starka socialdemokratiska samhällsbygget.

Sverige behöver ett nytt moderniserat finanspolitiskt ramverk för en grön ny giv som gör skillnad på investeringar och driftskostnader så att det är möjligt att lånefinansiera investeringar över tid.

Det skulle göra det möjligt att på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt öka investeringstakten, med upprustning och nybyggnation av bland annat tåglinjer för gods- och persontransport och andra viktiga regionala infrastruktuursatsningar som kräver statligt deltagande. Det skulle också möjliggöra för Sverige att behålla frontpositionen i den gröna industriella omställning som nu pågår, se till att rätt förutsättningar finns för en stor utbyggnad av elproduktionen och ge fler kommuner i Sverige förutsättningar att blomstra. Det handlar både om att lämna efter oss ett bättre samhälle och en starkare ekonomi till våra barn, och att säkra att planeten fortfarande är beboelig för framtida generationer.

Sveriges grannländer har insett detta. I Danmark ser man nu över finanspolitiken och tillåter lånefinansiering på upp till 0,5% av BNP fram till 2030. I Tyskland har man brutit ut och skapat en klimatomställningsfond finansierad av ett kortsiktigt underskott på nästan 6% av BNP. Även Nederländerna, USA och flera andra länder i Västeuropa har gjort upp med åtstramningspolitiken och satsar nu på infrastrukturinvesteringar och grön industriomställning.

Sedan kongressen 2021 är Socialdemokraterna öppna för att lånefinansiera vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta – en stor principförändring och ett viktigt steg mot en modern investeringsdriven socialdemokratisk ekonomisk politik. I skrivande stund har partiet inte tagit initiativ för att förverkliga kongressens beslut.

Givet den ekonomiska utvecklingen, omvärldsutvecklingen och andra länders offensiva översyn av sin ekonomiska politik finns det starka skäl att ytterligare skärpa den förra kongressens ställningstagande. Socialdemokraterna behöver otvetydigt verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

En beskattning av arbete, kapital och ägande som kan bära en ambitiös välfärdsstat och göra omställningen rättvis

Sverige har ett skattesystem som inte förmår bära en ambitiös välfärdsstat.

Skattesystemet omfördelar dessutom i för låg utsträckning från de ekonomiskt starka till de ekonomiskt svaga, liksom från dem som släpper ut mycket koldioxid till dem som står för låga utsläpp.

Skattesystemet har sedan den senaste stora skattereformen blivit något av ett lapptäcke av olika skattesatser, avdragsmöjligheter och undantag. Majoriteten av dessa förändringar har främst gynnat de mest välbeställda i samhället. Skattesänkningar har resulterat i kommunala skattehöjningar och försämringar i bostadsförsörjning, välfärd och trygghetssystem, vilket gör dem till en bidragande orsak till att den fattigaste femtedelen av befolkningen inte nåtts av någon förbättrad materiell levnadsstandard de senaste decennierna.

Om skattekvoten hade varit på samma nivå 2023 som den var vid millenieskiftet så hade offentlig sektor haft nästan 450 miljarder mer att röra sig med. Det är långt mer än hela statens samlade bidrag till kommunal och regional välfärd, vilket märks i hela samhället och i välfärden.

Vi socialdemokrater är överens om att vi vill se en rättvis klimatomställning, som skapar goda jobb och som rymmer möjlighet till omskolning och vidareutbildning. I den omställningen måste kostnaderna fördelas på ett solidariskt sätt. Det bästa sättet är gemensam finansiering, efter bärkraft och ansvar, där de med störst marginal som står för de största utsläppen också betalar mest.

Sverige behöver ett nytt skattesystem för jämlikhet och rättvis omställning och Socialdemokraternas riktlinjer från 2021 är en god utgångspunkt: "Det övergripande syftet med skattesystemet är att det ska generera stabila och tillräckliga skatteintäkter för finansieringen av gemensamma åtaganden. För att öka såväl jämlikheten som att stärka välfärdens finansiering vill vi genomföra en omfattande översyn av systemets olika delar. En modernisering av kapitalbeskattningen är särskilt prioriterad."

I valet 2022 valde Socialdemokraterna trots partiets beslutade riktlinjer att fokusera kommunikationen på de skatter vi inte skulle höja, inklusive kapitalbeskattningen, om vi kom till makten. Trots detta skrämde högerpartierna med hot om socialdemokratiska skattehöjningar.

I den första socialdemokratiska skuggbudget efter valet prioriterades en höjning av inkomstskatten samtidigt som en justering av en mindre del av kapitalinkomstskatten,

3:12-reglerna, lades in i en så kallad "beredskapsskatt" som skulle gälla först 2025. I partiets andra skuggbudget hade beredskapsskatten skjutits på obestämd framtid.

På kommunal nivå ställs samtidigt många kommunalråd inför svåra avvägningar mellan att skära ner eller att höja redan höga kommunalskatter. Staten har fler verktyg och muskler för att finansiera vår gemensamma välfärd än kommuner och regioner och behöver därför ta ett större ansvar för välfärdens finansiering än idag.

Socialdemokraterna behöver nu bli konkreta och ta fram en egen idé om hur ett modernt skattesystem skulle se ut. Det arbetet kan inte begravas i en blocköverskridande överenskommelse eller ta avstamp i de skatter vi inte vill förändra.

Vi behöver istället öppet och ärligt presentera socialdemokratiska lösningar på Sveriges stora skatteorättvisor, inklusive hur vi ser på beskattningen av fastigheter/mark, stora arv, existerande skatteavdrag och kapitalvinster. Det övergripande syftet bör vara att öka finansieringen av allmänna åtaganden, såsom välfärd och klimatomställning, och öka jämlikheten i skatteuttaget.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Sverige står inför omfattande investeringsbehov under 20-talet. Inte minst vad gäller bostäder, infrastruktur och grön omställning. Att möta upp vår tids behov av investeringar är inte bara något som vi måste utan något som vi socialdemokrater vill och ser fram emot. Utrymmet att finansiera investeringar växer ju fler av oss som kommer i försörjning på eget arbete och ju fler investeringar vi genomför, desto fler kommer också i arbete. Målet för den ekonomiska politiken är därför full sysselsättning – alla som kan jobba ska jobba.

Alla ska bära sin del av ansvaret för nödvändiga investeringar, vilket gäller även mellan generationer. Att finansiera offentliga utgifter genom att skuldsätta nästa generation är en långsiktigt ohållbar ordning. Vår socialdemokratiska utgångspunkt är därför att finansiering ska genom ökade skatteintäkter, främst genom att fler kommer i arbete men också genom ökad kapitalbeskattning.

Det kan dock vara motiverat att ta upp stora lån under en kortare tidsperiod, något som också är fullt

möjligt inom det nuvarande finanspolitiska ramverket. Men vi socialdemokrater anser att tiden är mogen att ersätta det så kallade överskottsålet med ett balansmål för att frigöra mer utrymme för nödvändiga investeringar.

En politik för full sysselsättning är inte bara viktigt för att kunna investera utan har varit ett av de viktigaste instrumenten under efterkrigstiden för att åstadkomma ett mer jämlikt och jämställt samhälle. Den ekonomiska politiken för att uppnå full sysselsättning går hand i hand med en skattepolitik som finansierar vår gemensamma välfärd och viktiga samhällsinvesteringar. Det finns ett tydligt samband mellan vilken

kvalitet vi kan ha i skolan, sjukvården, äldreomsorgen och rättsväsendet och hur mycket vi gemensamt betalar i skatt.

Skattesystemets huvudsakliga uppgift är att säkerställa tillräckliga skatteintäkter för att finansiera välfärden. För att bidra till ett legitimt och rättvist skattesystem är det viktigt att skattereglerna är generella, med breda skattebaser och skattesatser som är väl avvägda gentemot målen för den ekonomiska politiken. Utöver detta ska skattesystemet bidra till omfördelning, jämlikhet och jämställdhet. Tydliga regler bidrar till förståelse och legitimitet för skattesystemet och minskar även utrymmet och riskerna för fel och fusk.

Den stora skattereformen 1990/91 byggde på ett antal fördelningspolitiskt sunda och ekonomiskt rationella principer: lägre skattesatser, bredare skattebaser samt en mer neutral och likformig beskattning av olika inkomster, investeringar, sparformer och olika delar av den privata konsumtionen.

Reformens huvudinriktning blev således lägre skatter på arbete för i första hand breda löntagargrupper, skärpt beskattning av kapital och minskade möjligheter till skatteplanering. En av de viktigaste ambitionerna med nittioalets skattereform var just att skapa en bättre balans mellan beskattningen av arbete och kapital.

Sedan reformen infördes i början av 1990-talet har ett stort antal avsteg gjorts från dessa principer med såväl fler undantag som stora skattesänkningar på inkomster och förmögenheter. Alla dessa avvikelser, i kombination med andra förändringar av skattepolitiken efter reformens genomförande, har lett till att dagens skattesystem kännetecknas av stora och allvarliga problem. Ett av de mest allvarliga problemen i dagens skattepolitik är den skattemässiga obalansen mellan arbete och kapital med allt lägre skatter på kapital. Behovet av en ny omfattande översyn av skattesystemet är stort. Grundbultar för översynen är att skattesystemet ska generera stabila skatteintäkter för finansieringen av våra gemensamma åtaganden, vara enkelt för enskilda och bygga på principen om att skatt ska betalas efter bärkraft. Det är viktigt att skattesystemet ses över i sin helhet och därför är det också klokt att inte i förväg låsa fast sig vid enskilda delar.

Representantskapet beslutar att yrka bifall till motionen i sin helhet

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna ska verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

att Socialdemokraterna före nästa riksdagsval ska presentera förslag på hur beskattningen av kapitalinkomster, stora arv, förmögenheter, och högt värderade fastighets- eller marktillgångar kan öka samt omotiverade skattereduktioner kan minska för att finansiera nödvändiga reformer.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar för motionerna 2-4 – motionssvaret finns efter motion nr 2

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

Se motionssvaret för motion 2

NR 4 "En socialdemokratisk ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning"

Gemensamt motionssvar för motionerna 2-4 – motionssvaret finns efter motion nr 2

Motionär: Carl-Gunnar Krooks, Kramfors

Föredragande: Stefan Dalin

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna ska verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

att Socialdemokraterna före nästa riksdagsval ska presentera förslag på hur beskattningen av kapitalinkomster, stora arv, förmögenheter, och högt värderade fastighets- eller marktillgångar kan öka samt omotiverade skattereduktioner kan minska för att finansiera nödvändiga reformer.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1

att anse att-satserna 2 och 3 för besvarad

att distriktkongressen ger distriktsstyrelsen i uppdrag att till partikongressen 2025 skriva en motion som kräver att partiet driver frågan om en skattesystemsöversyn med fokus på jämlikhet, rättvisa, tillräckliga resurser till vår gemensamma välfärd samt den gröna omställningen

En socialdemokratisk ekonomisk politik för full sysselsättning, välfärd och grön omställning

Motionär: Carl-Gunnar Krooks, Kramfors

Vi socialdemokrater förenas i en gemensam tro på människan och demokratins kraft att genom reformer bygga ett bättre samhälle. Det var den socialdemokratiska reformivern som byggde det moderna Sverige – ett av världens rikaste och mest jämlika länder.

Sedan 90-talskrisen har dock utvecklingen vänt. Detta delvis på grund av högerpolitisk dominans i riksdagen och en global våg av nyliberalism, men också på grund av en rad

förändringar i den ekonomiska politiken som kraftigt bakbundit det socialdemokratiska handlingsutrymmet.

För att våra lösningar på de rådande samhällsproblemen ska kunna förverkligas behöver vi förnya vår ekonomiska politik. Det är väldigt svårt att bedriva en egen offensiv socialdemokratisk reformpolitik med en statsbudget som ska visa ständiga överskott och ett ständigt sjunkande skatteuttag ur ekonomin. En trovärdig kritik av samhällsproblemen kräver därför både reformförslag och seriösa svar på hur dessa reformer ska finansieras.

Ett nytt finanspolitiskt ramverk för jobb, välfärd och en grön ny giv

Sverige har ett av världens mest restriktiva ramverk för den ekonomiska politiken. Enligt dagens regler ska hela den offentliga sektorns finanser visa överskott över en konjunkturcykel.

Nuvarande finans- och penningpolitik har alltså som mål att gå med överskott – i stället för att syfta till att uppnå full sysselsättning, jämn ekonomisk fördelning eller att ge tillräckligt utrymme att hantera akuta eller kommande samhällsproblem, såsom klimatomställning, bostadsbrist, migrationsströmmar eller pandemier.

En rimlig ordning vore istället att låta nödvändiga investeringar lånefinansieras. Det handlar om investeringar i infrastruktur, visst försvarsmateriel och statligt ägande som krävs för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Samtidigt bör det offentliga driftskostnader för bland annat pensioner och välfärdsåtagande fortsatt finansieras fullt ut med skatter över konjunktursvängningarna. På så sätt kan vi kombinera sunda statsfinanser med det starka socialdemokratiska samhällsbygget.

Sverige behöver ett nytt moderniserat finanspolitiskt ramverk för en grön ny giv som gör skillnad på investeringar och driftskostnader så att det är möjligt att lånefinansiera investeringar över tid.

Det skulle göra det möjligt att på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt öka investeringstakten, med upprustning och nybyggnation av bland annat tåglinjer för gods- och persontransport och andra viktiga regionala infrastruktuursatsningar som kräver statligt deltagande. Det skulle också möjliggöra för Sverige att behålla frontpositionen i den gröna industriella omställning som nu pågår, se till att rätt förutsättningar finns för en stor utbyggnad av elproduktionen och ge fler kommuner i Sverige förutsättningar att blomstra. Det handlar både om att lämna efter oss ett bättre samhälle och en starkare ekonomi till våra barn, och att säkra att planeten fortfarande är beboelig för framtida generationer.

Sveriges grannländer har insett detta. I Danmark ser man nu över finanspolitiken och tillåter lånefinansiering på upp till 0,5% av BNP fram till 2030. I Tyskland har man brutit ut och skapat en klimatomställningsfond finansierad av ett kortsiktigt underskott på nästan 6% av BNP. Även Nederländerna, USA och flera andra länder i Västeuropa har gjort upp med åtstramningspolitiken och satsar nu på infrastrukturinvesteringar och grön industriomställning.

Sedan kongressen 2021 är Socialdemokraterna öppna för att lånefinansiera vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta – en stor principförändring och ett viktigt steg mot en modern investeringsdriven socialdemokratisk ekonomisk politik. I skrivande stund har partiet inte tagit initiativ för att förverkliga kongressens beslut.

Givet den ekonomiska utvecklingen, omvärldsutvecklingen och andra länders offensiva översyn av sin ekonomiska politik finns det starka skäl att ytterligare skärpa den förra kongressens ställningstagande. Socialdemokraterna behöver otvetydigt verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

En beskattning av arbete, kapital och ägande som kan bära en ambitiös välfärdsstat och göra omställningen rättvis

Sverige har ett skattesystem som inte förmår bära en ambitiös välfärdsstat.

Skattesystemet omfördelar dessutom i för låg utsträckning från de ekonomiskt starka till de ekonomiskt svaga, liksom från dem som släpper ut mycket koldioxid till dem som står för låga utsläpp.

Skattesystemet har sedan den senaste stora skattereformen blivit något av ett lapptäcke av olika skattesatser, avdragsmöjligheter och undantag. Majoriteten av dessa förändringar har främst gynnat de mest välbeställda i samhället. Skattesänkningar har resulterat i kommunala skattehöjningar och försämringar i bostadsförsörjning, välfärd och trygghetssystem, vilket gör dem till en bidragande orsak till att den fattigaste femtedelen av befolkningen inte nåtts av någon förbättrad materiell levnadsstandard de senaste decennierna.

Om skattekvoten hade varit på samma nivå 2023 som den var vid millenieskiftet så hade offentlig sektor haft nästan 450 miljarder mer att röra sig med. Det är långt mer än hela statens samlade bidrag till kommunal och regional välfärd, vilket märks i hela samhället och i välfärden.

Vi socialdemokrater är överens om att vi vill se en rättvis klimatomställning, som skapar goda jobb och som rymmer möjlighet till omskolning och vidareutbildning. I den omställningen måste kostnaderna fördelas på ett solidariskt sätt. Det bästa sättet är gemensam finansiering, efter bärkraft och ansvar, där de med störst marginal som står för de största utsläppen också betalar mest.

Sverige behöver ett nytt skattesystem för jämlikhet och rättvis omställning och Socialdemokraternas riktlinjer från 2021 är en god utgångspunkt: "Det övergripande syftet med skattesystemet är att det ska generera stabila och tillräckliga skatteintäkter för finansieringen av gemensamma åtaganden. För att öka såväl jämlikheten som att stärka välfärdens finansiering vill vi genomföra en omfattande översyn av systemets olika delar. En modernisering av kapitalbeskattningen är särskilt prioriterad."

I valet 2022 valde Socialdemokraterna trots partiets beslutade riktlinjer att fokusera kommunikationen på de skatter vi inte skulle höja, inklusive kapitalskatter, om vi kom

till makten. Trots detta skrämde högerpartierna med hot om socialdemokratiska skattehöjningar.

I den första socialdemokratiska skuggbudget efter valet prioriterades en höjning av inkomstskatten samtidigt som en justering av en mindre del av kapitalinkomstskatten, 3:12-reglerna, lades in i en så kallad "beredskapsskatt" som skulle gälla först 2025. I partiets andra skuggbudget hade beredskapsskatten skjutits på obestämd framtid.

På kommunal nivå ställs samtidigt många kommunalråd inför svåra avvägningar mellan att skära ner eller att höja redan höga kommunalskatter. Staten har fler verktyg och muskler för att finansiera vår gemensamma välfärd än kommuner och regioner och behöver därför ta ett större ansvar för välfärdens finansiering än idag.

Socialdemokraterna behöver nu bli konkreta och ta fram en egen idé om hur ett modernt skattesystem skulle se ut. Det arbetet kan inte begravas i en blocköverskridande överenskommelse eller ta avstamp i de skatter vi inte vill förändra.

Vi behöver istället öppet och ärligt presentera socialdemokratiska lösningar på Sveriges stora skatteorättvisor, inklusive hur vi ser på beskattningen av fastigheter/mark, stora arv, existerande skatteavdrag och kapitalvinster. Det övergripande syftet bör vara att öka finansieringen av allmänna åtaganden, såsom välfärd och klimatomställning, och öka jämlikheten i skatteuttaget.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Ett nytt finanspolitiskt ramverk och översyn av skattesystemet på det sätt som motion föreslår skulle skapa helt nya förutsättningar för att driva en socialdemokratisk politik i den riktning som våra partikamrater och väljare förväntat sig under en lång tid.

Vi skulle därmed kunna växla från relativt passiv framtoning när det gäller nödvändiga reformer i samhället till att bli den naturliga kraft våra väljare och sympatisörer skulle efterfråga.

Arbetarkommun bifaller motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna ska verka för att investeringar i statsbudgeten lånefinansieras genom underskott i de offentliga finanserna över konjunkturcykeln.

att Socialdemokraterna före nästa riksdagsval ska presentera förslag på hur beskattningen av kapitalinkomster, stora arv, förmögenheter, och högt värderade fastighets- eller marktillgångar kan öka samt omotiverade skattereduktioner kan minska för att finansiera nödvändiga reformer.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar för motionerna 2-4 – motionssvaret finns efter motion nr 2

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

Se motionssvaret för motion 2

NR 5 "Infrastrukturplanering"

Motionär: Erik Lövgren, Ånge

Föredragande: Sara Nylund

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna arbetar för att förändra infrastrukturplaneringen så att man särskiljer inplanerade investeringar så nya tillförda resurser synliggörs för nya investeringar.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen

Infrastrukturplanering

Motionär: Erik Lövgren, Ånge

Vi har under 2023, över hela landet, sett Trafikverkets svårigheter med att hantera snabba förändringar kopplade till näringslivets och kommuners förändrade behov.

Infrastrukturplaneringen bygger på 12 åriga planeringsperioder där en revidering sker vart fjärde år.

Den senaste planen omfattar 799 miljarder kronor vilket självfallet ser ut som en rejält tilltagen summa. Dessvärre är det väldigt lite nya resurser inom denna ram. Det mesta går till redan utpekade projekt som lagts in sedan tidigare. Många gånger upp till för 20 år sedan

En rådande uppfattning är att cirka 10 % utgör fria resurser att användas till så kallade mogna projekt som kan lyftas in. En annan faktor som spelar in är svårigheten att bedöma kostnaderna för projekten. Det handlar om uppskrivningar på 20 – 40 % på en femårsperiod.

Detta kan inte fortsätta. Sveriges behov av infrastrukturinvesteringar är mycket stort, kopplat till överflytten från väg – järnväg, människors klimatsmarta resande samt ökade militära behov kopplat till totalförsvarets upprustning och ett framtida Natomedlemskap.

Lägg till att läsningen i så långa planeringscykler, där det mesta av resurserna är bokade, bromsar den utvecklingsfas Sverige i allmänhet och Norra Sverige i synnerhet, befinner sig i. 21 Regioner och 290 kommuner sliter med att marknadsföra sina projekt i tron att det finns resurser att fördela men som i slutändan visar sig vara en tummetott.

Slutligen diskuterar det offentliga Sverige begreppet serviceinriktad myndighetsförvaltning vilket även statliga myndigheter. Trafikverkets planeringslåsning hindrar ett sådant arbetssätt.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Socialdemokraterna skall arbeta för att förändra infrastrukturplaneringen så att man särskiljer inplanerade investeringar så att nya resurser synliggörs för nya investeringar, skriver motionären Erik Lövgren

Precis som motionären framhåller spelar infrastrukturinvesteringar en avgörande roll för att hantera snabba förändringar kopplade till näringslivets och kommuners behov och styrelsen delar motionärens åsikt i frågan.

Trafikverket, som har en central roll i Sverige när det gäller transportinfrastruktur, spelar en avgörande roll i denna process. Myndigheten har visat sig ha svårigheter med att hantera alla dessa snabba förändringar som är kopplade till näringslivets och kommuners behov.

Trafikverket, som ansvarar för den svenska transportinfrastrukturen, spelar en central roll genom att planera, utveckla och underhålla infrastrukturen för att möta framtidens behov.

Frågan om bättre och effektivare infrastrukturplanering är mycket viktigt och styrelsen delar motionärens åsikt i frågan.

Med anledning av ovanstående beslutar Ånge Arbetarekommun följande:

Att bifalla motionen i sin helhet

Att sända motionen till Distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

- Socialdemokraterna arbetar för att förändra infrastrukturplaneringen så att man särskiljer inplanerade investeringar så nya tillförda resurser synliggörs för nya investeringar.

Styrelsens yttrande

Trafikverket brister i sitt agerande och tar inte sitt ansvar för den stora samhällsomvandlingen som pågår. En del i de bristerna är hur de redovisar sina planerade och pågående projekt. Distriktsstyrelsen instämmer med motionären att

Trafikverket måste vara mer transparenta och tydliga med sin ekonomiska planering och redovisning. Distriktsstyrelsen föreslår att riksdagsgruppen får i uppdrag att aktualisera frågan i enlighet med motionens intentioner.

**Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att bifalla motionen**

NR 6 "Upprustning av Forsmo Hotingbanan"

Motionär: Kurt Rydkvist

Föredragande: Sara Nylund

Motionens att-satser:

att det görs en genomgripande upprustning av Forsmo Hotingbanan och en elektrifiering av densamma

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att avslå motionen

Upprustning av Forsmo Hotingbanan

Motionär: Kurt Rydkvist

Forsmo Hotingbanan är en 121 km lång järnväg mellan Forsmo i Sollefteå kommun och Hoting i Strömsunds kommun. Det är en tvärbana mellan Norra stambanan och Inlandsbanan, den byggdes från 1918 och invigdes 1925. Banan har fungerat för såväl gods som persontrafik, i början var det ånglok som drog vagnarna senare övergick det till persontrafik med rälsbuss och disellok för godstransporter. Persontrafiken lades ner 1985 men gods och då framför allt timmer transporteras idag.

Banan har fyllt en mycket betydande roll under åren, under andra världskriget transporterades stora mängder brännved söderut med destination Stockholm. Det har också förekommit oljetransporter från tjärfabriken i Tågsjöberg till Nynäs petroleum för vidare förädling. Under femtio och sextiotalen transporterades mycket gods till krafverksbyggena vid såväl Ångermanälven som Fjälvsälven.

De har under åren gjorts en del förbättringar men de har varit otillräckliga, fortfarande ligger det mer eller mindre ruttna slipers av trä under rälsen.

Det har byggts upp timmer terminaler bland annat i Backe och Tågsjöberg från vilka det lastas ut timmer på såväl tåg som bil.

Mitt förslag lyder sålunda: rusta upp banan och elektrifiera den så att kapaciteten kan öka och få timmertransporterna på järnväg, istället för på landsväg. Det skulle vara

möjligt att transportera mera timmer jämfört med idag, från södra Lappland, norra Jämtland och västra Ångermanland.

Ingen av riksväg 87, 90 eller länsväg 331 är byggda för de tunga transporter som det är utsatta för idag, dessutom skulle trafikmiljön och miljön vara en tydlig vinnare

att det görs en genomgripande upprustning av Forsmo Hotingbanan och en elektrifiering av densamma

Härnösand 20231009

Kurt Rydkvist

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Styrelsen för Härnösands arbetarekommun föreslår att medlemsmötet beslutar:

Att bifalla motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att det görs en genomgripande upprustning av Forsmo Hotingbanan och en elektrifiering av densamma

Styrelsens yttrande

Forsmo-Hoting banan kan vara viktig att rusta och elektrifiera utifrån möjligheterna för gods att transporteras effektivare som motionären beskriver. Men distriktsstyrelsen anser att vår tidigare fastställda prioriteringsordning fortsatt ska gälla och att vi fortsatt prioriterar arbetet för att de medel som finns ska prioriteras på bla Ostkustbanan, Förbifart E4 Örnsköldsvik, och förstärkningar på mittstråket. Vi är övertygade att vi har störst möjlighet att nå framgång genom att vara tydliga i vår prioritering.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att avslå motionen

NR 7 "Trafikverkets omledningsplaner, likabehandling i norr och söder?"

Motionär: Jan Olof Christer Lindstedt, Örnsköldsvik

Föredragande: Sara Nylund

Motionens att-satser:

att Trafikverket skall beakta likabehandlingsprincipen och prioritera arbeten i norra delarna av landet på samma sätt som man gör i de södra delarna.

att arbetet prioriteras av Trafikverket och utförs inom kortast möjliga tid, samt att föreslagna omledningsrutter utgår med hänsyn till de risker de skapar.

att Trafikverket utför grundläggningsarbeten inklusive trafikomflyttning inom sin trafikkorridor vid E4 för att minimera riskerna och påverkan på den lokala befolkningen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse att-sats 1 för besvarad

att avslå att-sats 2 och 3

Trafikverkets omledningsplaner, likabehandling i norr och söder?

Motionär: Jan Olof Christer Lindstedt, Örnsköldsvik

- Det massiva lerskredet vid Stenungsundsmotet i september 2023 har förstört E6. Vägavsnittet mellan Stenungsund och Ljungskile har spärrats av på obestämd tid – i stället tvingas trafiken ta långa omvägar. Trafikverket kan inte ens bedöma hur lång tid reparationsarbetet kommer att ta – men säger att det handlar om ”många månader”.

Under tiden som E6 är avstängd leds lokaltrafiken om till väg 650 öster om E6. En betydligt smalare väg, och redan första dagarna inträffade en olycka där med två personbilar inblandade.

Trafikverket konstaterar att Väg 650 över Ucklum är för liten för klara av alla transporter som varje dygn brukar rulla längs E6, som enligt Trafikverket ”är en viktig länk för hela Bohuslän och även sydöstra Norge”. I stället hänvisas den tunga trafiken till E45 över Trollhättan, en omväg på åtskilliga mil. På Trafikverkets hemsida finns trafikflödeskartor som visar att 2019 var trafikmängden på aktuellt vägavsnitt ca 11 000 fordon som årsgenomsnitt varav ca 2 000 var tunga fordon.

- Trafikverket har sedan några år konstaterat grundläggningsproblem på en del av den södra infarten till Örnsköldsvik, i princip den del av Väg E4 som löper utefter Veckefjärdens strand.

Som en del i att hantera denna trafiksituation, så har Trafikverket uttryckt en önskan till Örnsköldsviks kommun att kunna nyttja stora delar av det lokala vägnätet, genom bostads-, skol- och industriområden, detta under en längre tid, eventuellt t o m 2028.

Trafikflödet på E4 på den aktuella sträckan var 2019 ca 13 000 fordon som årsgenomsnitt varav ca 1 900 var tunga fordon. Trafikflödet är i paritet med E6 vid Stenungsund och jag konstaterar att E4 är minst lika viktig länk utefter hela Norrlandskusten som E6 är för Västkusten, även om inte Trafikverket uttryckt det.

Det är vad vi förstår helt unikt att en Europaväg skall ledas genom stadsbebyggelse på lokala vägar under så lång tid, för ett planerat arbete. De föreslagna omledningssträckorna passerar ett antal skolor, affärer, serviceboenden, servicestationer, industrier, bostadsområden mm där ett stort antal barn, äldre fotgängare och cyklister dagligen passerar.

En kraftig ökning av trafikflödet, och i detta fall med en stor andel tung trafik med farligt gods, kommer att ge en påverkan på trafiksituationen och status på de vägar och broar som berörs. MoDovägen har redan idag ca 11 000 fordon per dygn, en siffra som kommer att dubblas när omledningen blir verklighet.

Trafikverket anser sig behöva projekttid fram till och med 2028, dvs 5 år från skrivande stund. Med beaktande att grundläggningsproblemet har varit känt en längre tid, ger det en uppfattning av vilken ambitionsnivå och prioritering Trafikverket tar sig an en lösning av denna teknikfråga. Ställer man den mot E6 där man säger att det ”handlar om månader”.

Likabehandling i vårt land mellan ”Nord och Syd” och ”Storstad /Övriga landet” kan verkligen ifrågasättas. En annan jämförelse på bristande likabehandling inom infrastruktursatsningar är pågående Fortsatt Utbyggd tunnelbana (FUT) i Stockholm och vad den kostar, jämfört med att åtgärda luftkvalitetsproblemen och transporter av farligt gods genom centrum i Örnsköldsvik, med att bygga Åsbergstunneln och leda trafiken utanför centrum.

Det reella grundläggningsproblemet kan säkert vara utmanande, men med tanke på Trafikverkets förmåga att lösa tekniska frågor i andra geografiska delar av vårt land, så erhåller nog de flesta intrycket att Trafikverket inte tar denna lokala trafiksäkerhetsfråga i Örnsköldsvik på allvar.

Trafikomläggningsalternativen, kommer med sin ökade trafikmängd, även att försvåra möjligheten att ta sig ut från ett stort antal utfarter som redan i nuläget är hårt belastade, bl a ut från Domsjö industriområde (Aditya Birla/Nouryon/Sekab/RISE m fl), Varvsberget, Gullänget (BAE m fl).

Trafikverket nyttjar inte befintlig trafikkorridor för Väg E4, genom att bredda befintlig Väg E4, förflytta trafiken i sidled och därefter grundförstärka befintlig väg. Ett sådant val skulle ha kunnat eliminera behovet av omledning av trafik.

Denna lösning kan ge en måttligt ökad direkt kostnad för Trafikverket, då grundläggningen får en något större omfattning, men detta skall ställas i relation till trafiksäkerhet mm som angetts ovan.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: William Häggkvist och Göran Löfroth

Vi skulle vilja börja med att tacka motionären för en motion som belyser en stor problematik för inte bara boende i Örnsköldsvik utan hela Norra Sverige. Att Trafikverket ska prioritera arbeten i Norra Sverige på samma sätt som i övriga landet tycker vi bör vara en självklarhet. Det är tydligt i frågan om E4:an söder om Örnsköldsvik att så dessvärre inte är fallet. Trafikverket behöver hitta en lösning som inte riskerar att leda till stora kostnader (såväl ekonomiskt som socialt) för Örnsköldsviks kommun och dess medborgare.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktkongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Trafikverket skall beakta likabehandlingsprincipen och prioritera arbeten i norra delarna av landet på samma sätt som man gör i de södra delarna.

att arbetet prioriteras av Trafikverket och utförs inom kortast möjliga tid, samt att föreslagna omledningsrutter utgår med hänsyn till de risker de skapar.

att Trafikverket utför grundläggningsarbeten inklusive trafikomflyttning inom sin trafikkorridor vid E4 för att minimera riskerna och påverkan på den lokala befolkningen.

Styrelsens yttrande

Att likabehandlingsprincipen ska gälla är en högaktuell och prioriterad fråga för oss på alla politiska nivåer. Den nuvarande regeringen behandlar inte norra och södra Sverige lika, och det blir särskilt tydligt i om det särskilda uppdrag som regeringen gett i om beslutet om Strategin för Norra Sverige. Där har man helt enkelt ansett att norra Sverige är Västerbotten och Norrbotten. Den bilden arbetar vi hårt med på riksdags-, region-, och kommunnivå för att ändra eftersom att det medför att myndigheter och verk har uppdrag att ha särskild fokus på att lösa de utmaningar hela norra Sverige står inför - men bara i Västerbotten och Norrbotten. Bland annat har riksdagsgruppen arrangerat seminarium och interPELLerat i riksdagen och ett samlat påverkansarbete sker via region och länets kommuner och tillsammans med övriga län i norra Sverige. Vi behöver på alla arenor vi har tillgång till arbeta med påverkansarbete och tydliggöra Västernorrlands viktiga roll i den gröna ny industrialiseringen. Trafikverket har ett stort ansvar för samhällsutvecklingen och behöver av regeringen få uppdraget att på riktigt vara en motor för utveckling utifrån exvis statliga ansvar för vissa vägar och infrastruktur.

De frågor motionären lyfter i att-sats 2 och 3 är praktiska verksamhetsfrågor som inte kan detaljregleras i politiska beslut och därför anser vi de att-satserna ska avslås.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att anse att-sats 1 för besvarad

att avslå att-sats 2 och 3

NR 8 "Återupprätta en politik för bostäder åt alla"

Motionär: Lars-Gustav Eriksson och Christer Ahlén, Örnsköldsvik

Föredragande: Peter Hedberg

Motionens att-satser:

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktkongressen besluta att ge distriktsstyrelsen i uppdrag

att ta initiativ till en kartläggning av förutsättningarna för en statlig investeringsbank för bostadsbyggande och infrastruktursatsningar i linje med vad som framgår av motionen.

att initiera en utredning om ekonomisk rättvisa mellan olika boendeformer.

att uppdra åt (s)-riksdagsledamöterna att verka för intentionerna i motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att avslå motionen

Återupprätta en politik för bostäder åt alla

Motionär: Lars-Gustav Eriksson och Christer Ahlén, Örnsköldsvik

Motion till Västernorrlands socialdemokratiska partidistrikts distriktkongressen 2024

Återupprätta en politik för bostäder för alla.

Bostadsbyggande står inför en kollaps. En halvering av bostadsbyggandet förutses under 2024. Det är den tydligaste ”varningssignalen” som bl.a. Boverket och Byggföretagen har låtit ljuda hösten 2023. I kölvattnet kommer också bostadsbyggandets multiplikatoreffekter att minska, och riskerar att slå hårt mot andra delar av näringslivet.

Orsakerna är flera. Det slojade statliga investeringsstödet vid nyproduktion inom allmännyttan är ett konkret och tydligt exempel. Bostadssektorn brottas också med produktionskostnader som skenar, bostäderna blir dyrare för enskilda människor och familjer, fortsatta ekonomiska orättvisor mellan olika boendeformer m.m.

”Planeringsrelaterade hinder” har uppmärksamats av den regionala bostads- och marknadsanalysen 2022. Den sätter fokus på behovet av en annan inriktning av bostadspolitiken: mer variation och fler större bostäder samt, och framför allt, rimliga kostnader.

Tillåts den här utvecklingen fortsätta blir strävan efter en rättfärdig och social bostadspolitik ett innehållslöst slagord. I stället kommer bilden förstärkas av ett ökat klassboende med ännu tydligare segregation som förtecken. Resursstarka hushåll klarar marknadsvillkoren medan medel- och låginkomstare får se hur marginalerna krymper pga. av bostadskostnaderna, och nyproducerade lägenheter framstår mer som hägringar än reella alternativ för många av dem.

Utbudet av bostäder måste öka, och är enligt Hyresgästföreningen *”det bästa skyddet mot höga boendekostnader”*.

Den aktuella situationen väcker många frågor. Inte minst gäller det finansieringen av bostadsbyggandet. Investeringsstödet ska återinföras, byggkrediter och byggstimulanser ingår i *”vapenarsenalen”* som redovisas i (S) bostadspolitiska motion i Riksdagen hösten 2023

För att öka bostadsbyggandet kraftigt fordras förmodligen även andra statliga åtgärder för att säkra en hög och långsiktigt jämn nivå på investeringar på bostadsmarknaden

En statlig investeringsbank är i detta perspektiv ett realistiskt alternativ till nuvarande förhållanden. Inte minst mot bakgrund av de stora investeringsbehoven behöver ett sådant alternativ prövas noggrant.

Nya finansieringslösningar i bostadspolitiken bör rimligtvis också påverka både bygg och bostadskostnaderna till förmån för de boende. Bostadsbidraget är i detta sammanhang mycket viktigt. Det bör emellertid också prövas om konkurrensen i fråga om insatsvaror till bostadsbyggande är tillräcklig.

Ett motsvarande synsätt kan tillämpas för att tillgodos behoven av investeringar i kommunikationer, dvs. infrastrukturen, och all del även inom *”den gröna omställningen”* som pågår. En statlig investeringsbank kan också omfatta dessa områden.

En skattereform som på allvar skapar ökat ekonomisk rättvisa mellan olika boendeformer framstår också som en viktig strukturell åtgärd för att upprätta en social bostadspolitik värd namnet. Vidare behöver staten stöd till kommunerna också ur andra synpunkter följas upp. Det gäller t.ex. (Riksrevisionsverkets rapport *”Stödet till kommunerna för ökat bostadsbyggande”* – Rir 2019:20. I (S) bostadspolitiska motion i Riksdagen i höst finns det flera andra förslag för att uppnå en bättre fungerande bostadsmarknad. Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta att ge distriktsstyrelsen i uppdrag

att ta initiativ till en kartläggning av förutsättningarna för en statlig investeringsbank för bostadsbyggande och infrastruktursatsningar i linje med vad som framgår av motionen.

att initiera en utredning om ekonomisk rättvisa mellan olika boendeformer.

att uppdraga åt (s)-riksdagsledamöterna att verka för intentionerna i motionen.

att Örnsköldsviks Arbetarekommun antar motionen som sin egen.

Domsjö i november 2023

Christer Ahlén

Lars-Gustav Eriksson

medlem i Domsjö soc.dem.förening

medlem i Nätra soc.dem. förening

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Torbjörn Westman

Denna motion tar upp ett viktigt ämne för att minska segregationen i samhället och att ge möjlighet för alla oavsett ekonomiska förutsättningar att hitta bostäder runt om i vårt samhälle.

I den bostadspolitiska motionen som presenterades av (s) 2023 finns flera bra förslag på lösningar. Och om dessa skulle genomföras skulle vi uppnå det motionären vill istället för att inrätta en statlig investeringsbank.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Avslå motionen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta att ge distriktsstyrelsen i uppdrag

att ta initiativ till en kartläggning av förutsättningarna för en statlig investeringsbank för bostadsbyggande och infrastruktursatsningar i linje med vad som framgår av motionen.

att initiera en utredning om ekonomisk rättvisa mellan olika boendeformer.

att uppdra åt (s)-riksdagsledamöterna att verka för intentionerna i motionen.

att Örnsköldsviks Arbetarekommun antar motionen som sin egen.

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar motionärernas beskrivning av hur bostadspolitiken tillåts

kollapsa under den nya högerregeringen med stöd av Sverigedemokraterna.

Socialdemokraterna har, precis som motionärerna skriver, i sin budgetmotion för 2024 varit tydliga med att investeringsstödet ska återinföras jämte byggkrediter och diverse byggstimulanser. Det finns även andra reformer Socialdemokraterna på nationell nivå ser som nödvändiga för att lyckas med bostadspolitiken.

Distriktsstyrelsens uppfattning är att en statlig investeringsbank i nuläget inte är den mest effektiva reformen för att öka bostadsbygganden. Detta på grund av flera skäl:

- Uppbyggnaden av en statlig investeringsbank tar både tid och resurser i anspråk och kommer att kräva fokus på organisation i stället för resultat.
- En ny investeringsbank, inriktad på både bostadsbyggande och infrastrukturfinansiering, riskerar att flytta en bärande del av ansvaret till ett organ vars politiska styrning blir indirekt genom ägardirektiv, ägardialog och bolagsstämma. Redan idag brister den statliga styrningen på flera områden just vad gäller formerna för ägardialogen. Ansvarsutkrävandet riskerar därmed att försvåras när en stor del av ansvaret för finansiering av bostadsbyggande och infrastruktur flyttas från politik till bank. Distriktsstyrelsen menar att politikens vilja bäst kommer till uttryck och utvärderas genom prioriteringar i statens budget, lagstiftning, förordningar och regleringsbrev.
- Utöver de politiska förslag som nämndes inledningsvis har vi socialdemokrater också föreslagit att staten i början av varje mandatperiod ska ta fram en nationell handlingsplan för bostadsförsörjningen. Detta ligger i linje med punkt två ovan, då syftet är att regeringen ska avkrävas spelreglerna för mandatperioden

I den socialdemokratiska budgetmotionen för 2024 föreslås också ett statligt fastighetsbolag. Vad är då skillnaden mellan ett sådant och en statlig investeringsbank? Enligt distriktsstyrelsen är den viktigaste skillnaden att ett statligt fastighetsbolag skulle vara en aktiv part på bostadsmarknaden som både kan förvärva och bygga fastigheter, och utöver den lagstadgade affärsmässigheten även kan ha kompletterande samhällsuppdrag. Det skulle förbättra möjligheterna för staten att aktivt motverka segregationen på bostadsmarknaden. Därutöver är Socialdemokraterna på nationell nivå både positiva till landsbygdslån och en statlig hyresgaranti för att minska risknivåerna för investerare. Sammantaget menar distriktsstyrelsen att åtgärderna som nämnts i detta svar skulle vara mer effektiv politik än en statlig investeringsbank. Distriktsstyrelsen föreslår därför att distriktkongressen avslår att-sats ett.

I den andra att-satsen föreslås att partiet ska initiera en utredning om ekonomisk rättvisa mellan olika boendeformer. Eftersom motionärerna inte närmare beskriver vad som avses är det svårt att kommentera förslaget närmare. Därför föreslår distriktsstyrelsen att även denna att-sats avslås. Däremot kan distriktsstyrelsen konstatera att politiken som förts på nationell nivå allt för länge har gynnat ägande av bostäder och missgynnat hyresrätter. Det är viktigt att fortsätta diskussionen om hur vi korrigerar detta, och distriktsstyrelsen välkomnar framtida konkreta förslag.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att avslå motionen.

NR 9 "Investeringsstöd för bostadsbyggande"

Motionär: Eva Mörk Månsson och Sven Sandelius, Ånge

Föredragande: Peter Hedberg

Motionens att-satser:

att Västernorrlands riksdagsledamöter verkar för att investeringsstödet eller liknande ska återinföras.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen.

Investeringsstöd för bostadsbyggande

Motionär: Eva Mörk Månsson och Sven Sandelius, Ånge

Återinför investeringsstödet för att öka bostadsbyggandet och minska bostadsbristen

Vi har en stor bostadsbrist i landet och framför allt när det gäller hyreslägenheter.

I stället för att flytta och lämna sin stora lägenhet som en barnfamilj skulle ha nytta av väljer man att stanna kvar då kostnaden blir allt för stor per månad att flytta till en nyproducerad mindre lägenhet. Många ungdomar bor också hemma längre då det inte finns lägenheter för studenter eller fler ungdomslägenheter med lägre hyra att tillgå. Detta medför att det inte blir en så kallad rotering i bostadsmarknaden och det blir svårt för både unga, äldre, barnfamiljer och ensamstående att hitta ett boende man har råd med.

Ett stort behov av nya bostäder är även aktuellt i kommuner där stora industriinvesteringar pågår och planeras.

Riksdagen beslutade den 1 december 2021 att avveckla investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande efter årsskiftet 2021/22. Konsekvenserna av det beslutet börjar nu visas sig väldigt tydligt. Fastighetsbolagen kan inte längre tillgodose allmännyttan med lägenheter i den utsträckning Sverige behöver och de byggen som sker nu blir för kostsamma både för byggherren och individen. Det blir ett problem då situationen inte bara skapar brist på bostäder som "vanlig" folk har råd att bo i utan att det också orsakar större och bredare samhällsklyftor i hela Sverige.

Vi tycker läget är allvarligt och att Sverige kan bättre.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Återinför investeringsstödet för att öka bostadsbyggandet och minska bostadsbristen, skriven av motionären Eva Mörk Månsson.

Precis som motionären framhåller att återinföra investeringsstöd för hyresbostäder och

bostäder för studerande för att öka byggande av fler hyresbostäder är viktig och styrelsen delar motionärens åsikt i frågan.

Att bygga fler hyresbostäder kan motiveras av flera viktiga skäl. Bristen på bostäder är en allvarlig samhällsutmaning. Genom att bygga hyresbostäder som ofta är mer tillgängliga för personer med lägre inkomster och för unga vuxna främjar man inkludering och social rättvisa.

Återinförandet av investeringsstöd kan fungera som en lockande morot för privata investerare att satsa på att bygga fler hyresbostäder vilket i sin tur kan bidra till att lindra bostadsbristen och främja en sundare och mer hållbar bostadsmarknad.

I kommuner där det pågår samt där det planeras omfattande industriinvesteringar blir det särskilt viktigt att integrera bostadsbyggande som en central del av den övergripande samhällsutvecklingsstrategin för att skapa en balanserad och hållbar tillväxt.

Frågan om återinförandet av investeringsstödet för att öka bostadsbyggandet och minska bostadsbristen är mycket viktigt och styrelsen delar motionärens åsikt i frågan.

Med anledning av ovanstående beslutar Ånge Arbetarekommuns styrelse följande:

Att bifalla motionen i sin helhet

Att sända motionen till Distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Västernorrlands riksdagsledamöter verkar för att investeringsstödet eller liknande ska återinföras.

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar motionärens beskrivning av problemen och kritik mot regeringens agerande. I riksdagen har partiet i sin budgetmotion aviserat att man vill agera för att få ett nytt investeringsstöd i någon form på plats. Högerregeringens och Sverigedemokraternas bostadskollaps måste motverkas. Mot bakgrund av detta föreslår distriktsstyrelsen distriktskongressen att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla motionen.

NR 10 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

Motionär: Alfred Janson Lantz, Sundsvall

Föredragande: Niklas Säwen

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla att-sats 1, 3 och 4 i motionerna 10 till 13, samt att-satserna 1 i motion 14

att anse att-sats 2 i motionerna 10 till 13, samt att-sats 2 i i motion 14 för besvarad

Stärkt statlig finansiering av välfärden

Motionär: Alfred Janson Lantz, Sundsvall

Motionen stöds styrelsen för Vårdanställdas S-förening i Västernorrland.

Enskilda medborgare drabbas hårt och orättfärdigt när vården, skolan, omsorgen eller det sociala arbetet inte håller måttet. Det tär på medborgares förtroende för välfärdsstaten och ofta även på oss socialdemokrater som politisk rörelse.

Det socialdemokratiska samhällsbygget med välfärdsstaten som grundsten förutsätter att välfärdstjänsterna ges efter behov och håller hög kvalitet. Det, i sin tur, förutsätter god organisation och välfärdsarbetare med goda villkor och rätt utbildning.

Som grund till välfärdens utmaningar står både direkta nedskärningar men oftare dolda budgetminskningar. Stora delar av det årliga så kallade ”reformutrymmet” i statens finanser har exempelvis skapats genom att välfärdens kostnader inte räknats upp avseende inflation och lönekostnader. Denna ständigt pågående ”effektivisering” har gröpt ur välfärdens verksamheter.

Undersköterskor, lärare, sjuksköterskor, barnskötare, läkare och andra yrkesgrupper som utgör stommen i välfärdssystemen larmade om att situationen var ohållbar redan före pandemin som drabbade världen 2020. Finansdepartementet uppskattade i sin

långtidsutredning redan före nuvarande kostnadskris i välfärden att 30-45 miljarder (ca 0,5-0,75% av BNP) mer skulle behövas år 2026 bara för att upprätthålla nuvarande välfärdsnivå.

I likhet med LO så menar vi däremot att endast ett upprätthållande inte räcker, utan att nivån i välfärden också måste höjas. Inte minst hänger det samman med att välfärden står inför omfattande behov att rekrytera ny personal de kommande åren. Ska personalbehovet kunna mötas måste villkoren för arbetet i välfärden förbättras. Utbildning och goda arbetsvillkor kostar naturligtvis pengar. Svårare än så är det inte.

Till detta kommer att de ekonomiska klyftorna både inom och mellan Sveriges olika geografiska delar idag är oacceptabelt stora. En majoritet av kommunerna och regionerna har en akut ekonomisk situation vilket i förlängningen medför att en stor del av Sveriges befolkning inte får den välfärd de har rätt till enligt lag. Samtidigt hamnar skattemedel som vinster hos privata storföretag istället för att gå till välfärden.

Den statliga närvaron i landet har försämrats på många områden. Ojämlighet mellan orter, kommuner och regioner utgör ett allvarligt hot mot tilltron till välfärdssamhället och i förlängningen, det demokratiska styrelseskicket i landet. Det undergräver också förtroendet till och möjligheten att genomföra en rättvis grön omställning.

Sverige består av 290 kommuner och 21 regioner där förutsättningar att leverera välfärd och service varierar kraftigt. Det finns stora skillnader vad gäller allt från demografi och geografi till skattekraft och intäkter från kommunala avgifter, mark- och bolagsägande. Det kommunala utjämningsystemet ska kompensera för dessa strukturella olikheter. Skillnader i kommunalskatt ska därför enbart reflektera skillnader i service, effektivitet och avgiftsnivå. Men så är inte fallet idag. 2023 betalar en löntagare i Stockholmskommunen Österåker drygt 17 % kommunalskatt jämfört med nästan 24 % i norrländska Dorotea och Vännäs. Vi socialdemokrater bör när det gäller det kommunala utjämningsystemet driva en linje som innebär att dessa orättfärdiga skillnader i kommunalskatter minskar betydligt.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Föredragande: Petter Stenberg

Kostnadskrisen slår hårt mot välfärden och läget är särskilt allvarligt i sjukvården, men det slår även med full kraft mot skolan och äldreomsorgen. Samtliga regioner budgeterar för underskott under 2023 och läget ser ut att förvärras år 2024. De massiva underskotten, som är en följd av SD-regeringens svältkur, kommer att innebära nedskärningar, uppsägningar och nedläggning av verksamheter. Kommunerna tvingas välja mellan att säga upp lärare eller socialsekreterare. Skolan, som redan är hårt ansträngd, kommer att få ännu färre vuxna i klassrummet och på skolgården. Socialtjänsten, hårt belastad och i frontlinjen i kampen mot nyrekryteringen till gängen, kommer att få svårare att klara sitt uppdrag.

På samma sätt som inflationen gröper ur hushållens plånböcker, urholkar den även kommunsektorns kassor. Enligt SKR:s prognoser kommer det reala skatteunderlaget att utvecklas negativt 2023 för att sedan återhämta sig långsamt. Det riskerar att leda till en sjukvårdskris. Regionerna larmar om omfattande besparingsåtgärder såsom nedläggningar av hela sjukhusavdelningar och omfattande uppsägningar av sjukvårdspersonal. Vi vet från tidigare kriser att när välfärden tvingas till nedskärningar får det konsekvenser för en lång tid framöver, med tuffare arbetsmiljö, växande vårdköer och kompetensbrist.

Det krävs en långsiktig politik som både kompenserar för de ökande kostnaderna och som höjer ambitionsnivån för svensk välfärd. Vi socialdemokrater har därför föreslagit ett systemskifte för svensk välfärd: en helt ny princip för hur skolan, sjukvården och äldreomsorgen ska finansieras. De generella statsbidragen till välfärden ska räknas upp i takt med kostnadsökningarna varje år. Helt enkelt ett inflationsskydd som ger kommuner och regioner tryggare och bättre planeringsförutsättningar. Det måste vara slut med att politiker presenterar satsningar som i själva verket är nedskärningar, för att pengarna inte täcker kostnadsökningarna.

Vid sidan av kostnadskrisen står sjukvården, skolan och omsorgen inför stora behov av att rekrytera ny personal med rätt kompetens. En nyckel för att klara detta är att investera i fler utbildningsplatser – men också att förbättra arbetsvillkoren så att fler både vill och orkar arbeta i svensk välfärd.

I det pressade ekonomiska läget måste varje skattekrona i välfärden användas till att höja kvaliteten och behålla personalen.

Kostnadskrisen riskerar också att leda till ökade regionala skillnader i Sverige. Klyftan mellan stad och land vidgas när sjukvårdsregionerna och kommunerna tvingas till stora besparingar och nedskärningar. Sverige har, precis som resten av världen, präglats av en tilltagande urbanisering de senaste decennierna. Som en effekt av detta har alltmer offentlig och kommersiell service försvunnit från delar av vårt land. Staten har dragit sig tillbaka – och avståndet till närmaste mataffär har blivit längre.

Förutom ökade resurser till välfärden har vi socialdemokrater genom olika åtgärder i flera år arbetat med förslag för att motverka att de regionala skillnaderna fördjupas. En viktig del har varit om- och nylokalisering av statliga jobb utanför storstäderna för att öka den statliga närvaron och offentlig service. En annan del som varit mer riktad mot välfärden och kommunsektorn är att den socialdemokratiska regeringen 2022 tillsatte en parlamentarisk kommitté med uppdrag att se över det kommunalekonomiska utjämningsystemet i sin helhet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Arbetarekommunens styrelse representantskapet

Att bifalla att-satserna två, tre, fyra och sex

Att avslå att-satserna ett, fem och sju

Att ge ombudsmannen och motionärerna i uppdrag att, inför att motionen skickas till partidistriktets, stryka de att-satser som inte antagits av representantskapet.

Att ge styrelsen i uppdrag att ta fram en motion om välfärdens finansiering till nästa partikongress.

Representantskapet beslutar att bifalla motionen i sin helhet

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar på motionerna 11-14, samt på att-sats 1 och 2 i motion nr10

Socialdemokraterna är ett parti med höga ambitioner för välfärden. Vi vill inte bara bibehålla den kvalitet vi har idag, utan vi vill också utveckla den för framtiden. Vi vet att välfärden, på för många håll, efter både stora skattesänkningar de senaste decennierna och införandet av marknadsliberala styrmodeller, har stora revor. För att laga dessa och för att skapa förutsättningar för en jämlik välfärd i hela landet behövs flera stora reformer. Det krävs ordning och reda i välfärden där den demokratiska kontrollen över välfärden stärks, och att resurserna fördelas efter behov. Men det behövs också stärkta statsbidrag till kommuner och regioner.

Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det är rimligt att vi som nation sätter upp ett siffersatt mål om hur stor andel av statens budget som går till finansiering av kommuner och regioners verksamhet, och det är rimligt att höja ambitionsnivån kraftigt från hur det ser ut idag. Vi är medvetna om att det är stora delar av samhällskontraktet behöver stärkas de kommande åren och att en sådan här stor prioritering kommer kräva en del bortprioriteringar på andra områden, som att det kommer krävas att åtgärder vidtas för att öka statens intäkter, både i form av skatter och ökad tillväxt. Men den principiella debatten är viktig och det får inte var tvivel om att vi

som parti står bakom kraftigt utökade resurser till välfärden, och att vi har en offensiv agenda för att uppnå det.

Distriktsstyrelsen delar motionärernas förslag om att indexeringen av statsbidrag är viktig och Socialdemokraterna presenterade den 29 juni 2023 ett sådant förslag som också fanns med i den oppositionsbudget som presenterades i höstas i riksdagen. Indexering av statsbidragen är därmed redan en del av den socialdemokratiska politiken. Distriktsstyrelsen är dock tveksam till att ställa sig bakom en indexering av de riktade statsbidragen, inte för att indexering är fel, utan för att distriktsstyrelsens uppfattning är att vi som parti framförallt ska förespråka generella statsbidrag, och enbart vid särskilt utvalda tillfällen, till exempel som äldreomsorgslyftet, förespråka riktade statsbidrag.

Distriktsstyrelsen delar uppfattningen om att skillnaderna i kommunalskatt är för stora i Sverige. Vi värnar det kommunala självstyret, men vi konstaterar att de stora skillnaderna i kommunalskatten, en skatt som dessutom inte är progressiv, inte beror på olika politiska viljor på lokal nivå, utan systematiskt skillnader i förutsättningar. Det behöver vi som nation ta tag i. Ett rimligt förhållningssätt är, förutom kraftigt utökade statsbidrag, också att se över skatteutjämningsystemet för att säkerställa att glest befolkade kommuner med en äldre befolkning får bättre förutsättningar att klara sitt välfärdsuppdrag.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1, 3 och 4 i motionerna 11 till 14, samt att-satserna 1 i motion 10

att anse att-sats 2 i motionerna 11 till 14, samt att-sats 2 i i motion 10 för besvarad

NR 11 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

Motionär: Carl-Gunnar Krooks, Kramfors

Föredragande: Malin Svanholm

Motionens att-satser:

Att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

Att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

Att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

Att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1, 3 och 4 i motionerna 10 till 13, samt att-satserna 1 i motion 14

att anse att-sats 2 i motionerna 10 till 13, samt att-sats 2 i i motion 14 för besvarad

Stärkt statlig finansiering av välfärden

Motionär: Carl-Gunnar Krooks, Kramfors

Enskilda medborgare drabbas hårt och orättfärdigt när vården, skolan, omsorgen eller det sociala arbetet inte håller måttet. Det tär på medborgares förtroende för välfärdsstaten och ofta även på oss socialdemokrater som politisk rörelse.

Det socialdemokratiska samhällsbygget med välfärdsstaten som grundsten förutsätter att välfärdstjänsterna ges efter behov och håller hög kvalitet. Det, i sin tur, förutsätter god organisation och välfärdsarbetare med goda villkor och rätt utbildning.

Som grund till välfärdens utmaningar står både direkta nedskärningar men oftare dolda budgetminskningar. Stora delar av det årliga så kallade ”reformutrymmet” i statens finanser har exempelvis skapats genom att välfärdens kostnader inte räknats upp avseende inflation och lönekostnader. Denna ständigt pågående ”effektivisering” har gröpt ur välfärdens verksamheter.

Undersköterskor, lärare, sjuksköterskor, barnskötare, läkare och andra yrkesgrupper som utgör stommen i välfärdssystemen larmade om att situationen var ohållbar redan före pandemin som drabbade världen 2020. Finansdepartementet uppskattade i sin långtidsutredning redan före nuvarande kostnadskris i välfärden att 30-45 miljarder (ca 0,5-0,75% av BNP) mer skulle behövas år 2026 bara för att upprätthålla nuvarande välfärdsnivå.

I likhet med LO så menar vi däremot att endast ett upprätthållande inte räcker, utan att nivån i välfärden också måste höjas. Inte minst hänger det samman med att välfärden står inför omfattande behov att rekrytera ny personal de kommande åren. Ska personalbehovet kunna mötas måste villkoren för arbetet i välfärden förbättras.

Utbildning och goda arbetsvillkor kostar naturligtvis pengar. Svårare än så är det inte. Till detta kommer att de ekonomiska klyftorna både inom och mellan Sveriges olika geografiska delar idag är oacceptabelt stora. En majoritet av kommunerna och regionerna har en akut ekonomisk situation vilket i förlängningen medför att en stor del av Sveriges befolkning inte får den välfärd de har rätt till enligt lag. Samtidigt hamnar skattemedel som vinster hos privata storföretag istället för att gå till välfärden.

Den statliga närvaron i landet har försämrats på många områden. Ojämlighet mellan orter, kommuner och regioner utgör ett allvarligt hot mot tilltron till välfärdssamhället

och i förlängningen, det demokratiska styrelseskicket i landet. Det undergräver också förtroendet till och möjligheten att genomföra en rättvis grön omställning.

Sverige består av 290 kommuner och 21 regioner där förutsättningar att leverera välfärd och service varierar kraftigt. Det finns stora skillnader vad gäller allt från demografi och geografi till skattekraft och intäkter från kommunala avgifter, mark- och bolagsägande.

Det kommunala utjämningsystemet ska kompensera för dessa strukturella olikheter. Skillnader i kommunalskatt ska därför enbart reflektera skillnader i service, effektivitet och avgiftsnivå. Men så är inte fallet idag. 2023 betalar en löntagare i Stockholmskommunen Österåker drygt 17 % kommunalskatt jämfört med nästan 24 % i norrländska Dorotea och Vännäs. Vi socialdemokrater bör när det gäller det kommunala utjämningsystemet driva en linje som innebär att dessa orättfärdiga skillnader i kommunalskatter minskar betydligt.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Som motionären skriver så är välfärden något som vi måste stärka upp, så inte medborgare drabbas hårt och orättfärdigt när skolan, vården, omsorgen eller det sociala arbetet inte har tillräckligt med resurser. Nu är det dags att ta tag i välfärden på riktigt innan det är för sent.

Motionären lyfter på ett bra sätt våra akuta utmaningar, och som Socialdemokrat i Kramfors kan vi inte annat än att ställa oss bakom detta.

Arbetarkommun bifaller motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

Att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

Att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

Att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

Att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen.

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

NR 12 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

Motionär: Jack Daniel Åkerlund, Sollefteå

Föredragande: Malin Svanholm

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden

att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

Att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1, 3 och 4 i motionerna 10 till 13, samt att-satserna 1 i motion 14

att anse att-sats 2 i motionerna 10 till 13, samt att-sats 2 i i motion 14 för besvarad

Stärkt statlig finansiering av välfärden

Motionär: Jack Daniel Åkerlund, Sollefteå

Enskilda medborgare drabbas hårt och orättfärdigt när vården, skolan, omsorgen eller det sociala arbetet inte håller måttet. Det tär på medborgares förtroende för välfärdsstaten och ofta även på oss socialdemokrater som politisk rörelse.

Det socialdemokratiska samhällsbygget med välfärdsstaten som grundsten förutsätter att välfärdstjänsterna ges efter behov och håller hög kvalitet. Det, i sin tur, förutsätter god organisation och välfärdsarbetare med goda villkor och rätt utbildning.

Som grund till välfärdens utmaningar står både direkta nedskärningar men oftare dolda budgetminskningar. Stora delar av det årliga så kallade ”reformutrymmet” i statens finanser har exempelvis skapats genom att välfärdens kostnader inte räknats upp avseende inflation och lönekostnader. Denna ständigt pågående ”effektivisering” har gröpt ur välfärdens verksamheter.

Undersköterskor, lärare, sjuksköterskor, barnskötare, läkare och andra yrkesgrupper som utgör stommen i välfärdssystemen larmade om att situationen var ohållbar redan före pandemin som drabbade världen 2020. Finansdepartementet uppskattade i sin långtidsutredning redan före nuvarande kostnadskris i välfärden att 30-45 miljarder (ca 0,5-0,75% av BNP) mer skulle behövas år 2026 bara för att upprätthålla nuvarande välfärdsnivå.

I likhet med LO så menar vi däremot att endast ett upprätthållande inte räcker, utan att nivån i välfärden också måste höjas. Inte minst hänger det samman med att välfärden står inför omfattande behov att rekrytera ny personal de kommande åren. Ska personalbehovet kunna mötas måste villkoren för arbetet i välfärden förbättras.

Utbildning och goda arbetsvillkor kostar naturligtvis pengar. Svårare än så är det inte. Till detta kommer att de ekonomiska klyftorna både inom och mellan Sveriges olika geografiska delar idag är oacceptabelt stora. En majoritet av kommunerna och regionerna har en akut ekonomisk situation vilket i förlängningen medför att en stor del av Sveriges befolkning inte får den välfärd de har rätt till enligt lag. Samtidigt hamnar skattemedel som vinster hos privata storföretag istället för att gå till välfärden.

Den statliga närvaron i landet har försämrats på många områden. Ojämlighet mellan orter, kommuner och regioner utgör ett allvarligt hot mot tilltron till välfärdssamhället och i förlängningen, det demokratiska styrelseskicket i landet. Det undergräver också förtroendet till och möjligheten att genomföra en rättvis grön omställning.

Sverige består av 290 kommuner och 21 regioner där förutsättningar att leverera välfärd och service varierar kraftigt. Det finns stora skillnader vad gäller allt från demografi och geografi till skattekraft och intäkter från kommunala avgifter, mark- och bolagsäggande.

Det kommunala utjämningsystemet ska kompensera för dessa strukturella olikheter. Skillnader i kommunalskatt ska därför enbart reflektera skillnader i service, effektivitet och avgiftsnivå. Men så är inte fallet idag. 2023 betalar en löntagare i Stockholmskommunen Österåker drygt 17 % kommunalskatt jämfört med nästan 24 % i norrländska Dorotea och Vännäs. Vi socialdemokrater bör när det gäller det kommunala utjämningsystemet driva en linje som innebär att dessa orättfärdiga skillnader i kommunalskatter minskar betydligt.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Sollefteå arbetarekommun har bifallit motionen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden

att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

att Socialdemokraterna i Sollefteå ställer sig bakom motionen och antar den som sin egen

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

NR 13 "Stärkt statlig finansiering av välfärden"

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

Motionär: Magnus Wester, Örnsköldsvik

Föredragande: Malin Svanholm

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1, 3 och 4 i motionerna 10 till 13, samt att-satserna 1 i motion 14

att anse att-sats 2 i motionerna 10 till 13, samt att-sats 2 i i motion 14 för besvarad

Stärkt statlig finansiering av välfärden

Motionär: Magnus Wester, Örnsköldsvik

Enskilda medborgare drabbas hårt och orättfärdigt när vården, skolan, omsorgen eller det sociala arbetet inte håller måttet. Det tär på medborgares förtroende för välfärdsstaten och ofta även på oss socialdemokrater som politisk rörelse.

Det socialdemokratiska samhällsbygget med välfärdsstaten som grundsten förutsätter att välfärdstjänsterna ges efter behov och håller hög kvalitet. Det, i sin tur, förutsätter god organisation och välfärdsarbetare med goda villkor och rätt utbildning.

Som grund till välfärdens utmaningar står både direkta nedskärningar men oftare dolda budgetminskningar. Stora delar av det årliga så kallade ”reformutrymmet” i statens finanser har exempelvis skapats genom att välfärdens kostnader inte räknats upp avseende inflation och lönekostnader. Denna ständigt pågående ”effektivisering” har gröpt ur välfärdens verksamheter.

Undersköterskor, lärare, sjuksköterskor, barnskötare, läkare och andra yrkesgrupper som utgör stommen i välfärdssystemen larmade om att situationen var ohållbar redan före pandemin som drabbade världen 2020. Finansdepartementet uppskattade i sin långtidsutredning redan före nuvarande kostnadskris i välfärden att 30-45 miljarder (ca 0,5-0,75% av BNP) mer skulle behövas år 2026 bara för att upprätthålla nuvarande välfärdsnivå.

I likhet med LO så menar vi däremot att endast ett upprätthållande inte räcker, utan att nivån i välfärden också måste höjas. Inte minst hänger det samman med att välfärden står inför omfattande behov att rekrytera ny personal de kommande åren. Ska personalbehovet kunna mötas måste villkoren för arbetet i välfärden förbättras. Utbildning och goda arbetsvillkor kostar naturligtvis pengar. Svårare än så är det inte.

Till detta kommer att de ekonomiska klyftorna både inom och mellan Sveriges olika geografiska delar idag är oacceptabelt stora. En majoritet av kommunerna och regionerna har en akut ekonomisk situation vilket i förlängningen medför att en stor del av Sveriges befolkning inte får den välfärd de har rätt till enligt lag. Samtidigt hamnar skattemedel som vinster hos privata storföretag istället för att gå till välfärden.

Den statliga närvaron i landet har försämrats på många områden. Ojämlighet mellan orter, kommuner och regioner utgör ett allvarligt hot mot tilltron till välfärdssamhället och i förlängningen, det demokratiska styrelseskicket i landet. Det undergräver också förtroendet till och möjligheten att genomföra en rättvis grön omställning.

Sverige består av 290 kommuner och 21 regioner där förutsättningar att leverera välfärd och service varierar kraftigt. Det finns stora skillnader vad gäller allt från demografi och geografi till skattekraft och intäkter från kommunala avgifter, mark- och bolagsägande. Det kommunala utjämningsystemet ska kompensera för dessa strukturella olikheter. Skillnader i kommunalskatt ska därför enbart reflektera skillnader i service, effektivitet och avgiftsnivå. Men så är inte fallet idag. 2023 betalar en löntagare i Stockholmskommunen Österåker drygt 17 % kommunalskatt jämfört med nästan 24 % i norrländska Dorotea och Vännäs. Vi socialdemokrater bör när det gäller det

kommunala utjämningsystemet driva en linje som innebär att dessa orättfärdiga skillnader i kommunalskatter minskar betydligt.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Eva Sonidsson

Precis som motionären påpekar är den statliga finansieringen av svensk välfärd på väg att urholkas.

Staten behöver ta ett större ansvar för den svenska välfärden så den blir mer jämlik över hela landet.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna ska verka för att tillskott i statsbidrag motsvarande minst 1% av BNP jämfört med 2023 års nivå sker till landets kommuner och regioner genom en förstärkning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att både generella och riktade statsbidrag till kommuner och regioner indexeras för att undvika en smygande urholkning av den statliga delfinansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

att Socialdemokraterna ska verka för att det kommunala utjämningsystemet reformeras i syfte att utjämna de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen.

Styrelsens yttrande

Gemensamt motionssvar för motionerna 10-13, samt att-satserna 1 och 2 i motion 14 – motionssvaret finns efter motion nr 10

NR 14 "En ny regionalpolitik för jobb och välfärd i hela Västernorrland"

Gemensamt motionssvar för att-satserna 1 och 2 i motion 14 med motionerna 10-13, motionssvaret finns efter motion nr 10

Motionär: Benjamin Kjerp, Ånge

Föredragande: Stefan Dalin

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna i Västernorrland ska verka för att rejäla tillskott sker till länets kommuner genom att öka den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden med motsvarande minst 1 procent av BNP

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att konkreta politiska förslag tas fram och genomförs för utjämning av de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i länets kommuner

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att fokus läggs på arbetsmarknadsregioner vid all statlig och regional samhällsplanering

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att möjligheten till gradvis avskrivning av studieskulder införs för den som flyttar till glesbygdskommun

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att all samhällsviktig infrastruktur ägs och planeras gemensamt. Som konkreta exempel bör järnvägsunderhåll och post återförstatligas

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att staten tar ett samlat ansvar för krisberedskap, bland annat genom ett återförstatligande av apoteksverksamhet och återuppbyggnad av beredskapslager

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse motionens att-satser 3 till 6 för besvarad.

En ny regionalpolitik för jobb och välfärd i hela Västernorrland

Motionär: Benjamin Kjerp, Ånge

De ekonomiska klyftorna mellan Sveriges olika delar är idag oacceptabelt stora. En majoritet av kommunerna och regionerna har en akut ekonomisk situation som i längden betyder att en stor del av Sveriges befolkning inte får den välfärd de har rätt till och förtjänar.

Kommuner och regioner har länge flaggat för att den ekonomiska situationen är kritisk och har genomfört stora nedskärningar i välfärden. Undersköterskor, lärare, sjuksköterskor, barnskötare, läkare och andra som utgör stommen i välfärdssystemet har länge larmat om att situationen varit ohållbar. Coronapandemin har än mer tydliggjort att välfärdsstaten i allmänhet och vården i synnerhet är underdimensionerad, underfinansierad och felorganiserad. Sveriges kommuner och regioner (SKR) menar att 43 miljarder kommer att fattas 2023 bara för att nuvarande välfärdsnivå ska upprätthållas. Vi menar att ett upprätthållande inte räcker, utan att nivån måste höjas

och att rejäla tillskott behöver ske till landets kommuner och regioner genom en kraftig ökning av den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden.

Sverige består av 290 kommuner och 21 regioner där förutsättningar att leverera välfärd och service varierar kraftigt. Det finns stora skillnader vad gäller allt från demografi och geografi till skattekraft. Det kommunala utjämningsystemet ska kompensera för dessa strukturella olikheter mellan kommuner. Skillnader i kommunalskatt ska därför enbart reflektera skillnader i service, effektivitet och avgiftsnivå. Så är inte fallet idag. Idag betalar en arbetstagarare i Solna och Österåker drygt 17 % kommunalskatt jämfört med nästan 24 % i Dorotea och Vännäs. Vi menar att konkreta politiska förslag behöver tas fram och genomföras för utjämning av de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i landets kommuner och regioner. Kommunalarbetsförbundets förslag på vad de omnämner en välfärdsskatt kan tjäna som vägledande.

För socialdemokratin är goda och likvärdiga villkor för medborgare, organisationer och företag i hela landet en given målsättning. Enskilda kommuner är sällan rätt nivå att inrikta sig på vad gäller arbetsmarknadsutveckling och välfärd. När det gäller arbetsmarknaden och välfärden behövs ett tydligt fokus både på den statliga och den regionala nivån. Därför behöver fokus läggas på arbetsmarknadsregioner vid all statlig och regional samhällsplanering. Detta inkluderar en ambitiös utbyggnad av kollektivtrafiken såsom snabbjärnväg i landet. Möjligheten till gradvis avskrivning av studieskulder bör också införas för den som flyttar till glesbygdskommun.

Grundläggande samhällsservice såsom pålitliga post- och järnvägsförbindelser samt medicinförsörjning ska tillförsäkras hela landet. På båda dessa områden har ideologiskt motiverade avregleringar misslyckats. De uttalade målsättningarna bakom avregleringarna har inte uppnåtts, något som framgår av en lång rad statliga utredningar och granskningar från exempelvis Riksrevisionen. Produktionskostnaderna sjunker inte, men det gör kvaliteten och likvärdigheten för medborgarna, företag och organisationer. Mer glesbefolkade delar av landet är genomgående de största förlorarna, men systemen sviktar även ur ett samlat nationellt perspektiv. Under 2020 blottades en under lång tid bristfällig planering för sjukdomsutbrott eller liknande kris. Att inom ramen för en statlig apoteksverksamhet åter hålla beredskapslager av mediciner, som del av att trygga grundläggande samhällsfunktioner även i kristid, borde vara en självklarhet

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären tar upp ett mycket angeläget ämne i syfte att tydliggöra möjligheten för att kunna leva och verka i hela Sverige. Dagens system med kostnadsutjämning och bristfälliga resurstillskott från statlig nivå, fungerar inte tillfredsställande för att upprätthålla en jämlik standard av välfärdstjänster.

Att öka statens välfärdsåtagande till 1% av BNP är ett steg, att återförstatliga verksamheter kan vara ett annat. Dessvärre har inte staten som ägare av verksamheter

ute i landet visat sig fungera väl. Staten har rationaliserat i samma utsträckning som privat näringsliv och därmed utarmat framförallt landsbygden.

När det gäller styrningen så kan tydligare regleringsbrev och uppföljning spela en väl så viktig roll.

Att regionalisera samhällsplaneringen kommer väl till pass i det mycket goda utvecklingsarbete som sker i Västernorrlands län. Såväl Länsstyrelsen som Region samt alla 7 kommuner är trädna på ett snöre i att gå från 50 års avveckling till samhällsutveckling mot det fossilfria folkhemmet 2.0

Med anledning av ovanstående beslutar Ånge Arbetarekommun följande:

Att bifalla motionen i sin helhet

Att sända motionen till Distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna i Västernorrland ska verka för att rejäla tillskott sker till länets kommuner genom att öka den statliga finansieringen av kommunala och regionala välfärdsåtaganden med motsvarande minst 1 procent av BNP

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att konkreta politiska förslag tas fram och genomförs för utjämning av de systematiska skillnaderna mellan skattesatserna i länets kommuner

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att fokus läggs på arbetsmarknadsregioner vid all statlig och regional samhällsplanering

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att möjligheten till gradvis avskrivning av studieskulder införs för den som flyttar till glesbygdskommun

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att all samhällsviktig infrastruktur ägs och planeras gemensamt. Som konkreta exempel bör järnvägsunderhåll och post återförstatligas

att Socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att staten tar ett samlat ansvar för krisberedskap, bland annat genom ett återförstatligande av apoteksverksamhet och återuppbyggnad av beredskapslager

Styrelsens yttrande

Motionen berör frågan om behovet av en regionalpolitik som ger faktiska möjligheter för hela landet att leva. Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning och anser, precis som vederbörande, att staten måste ta ett större ansvar i arbetet med att skapa förutsättningar för att kunna leva och verka i hela landet.

I arbetet som partistyrelsen startat för att förnya vår samhällsanalys och se över vår politik har en arbetsgrupp bland annat fått till uppgift att fokusera på partiets regionalpolitik. I ett första skede har arbetsgruppen presenterat en rapport som i stort beskriver problemet och i skede två pågår nu en organiserad dialog med lokala och

regionala socialdemokratiska företrädare, för att med utgångspunkt från deras erfarenheter formulera förslag till en tydlig och konkret socialdemokratisk regional politik.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att anse motionens att-satser 3 till 6 för besvarad.

NR 15 "Återta demokratiska kontrollen"

Motionär: Lennart Backlund, Anders Bergman, Gillis Eldroth, Anders Nordin, Leif Jonsson, Elisabeth Hildén, Maud Byqvist, Stig Wiberg, Belway Gayem-Hamid, Raymond Rinnan, Anders Byqvist, Härnösand

Föredragande: Malin Svanholm

Motionens att-satser:

att distriktsstyrelsen kartlägger vilka initiativ som tagits i länets arbetarekommuner och i regionen när det gäller vinster i välfärden och privata utförare som sedan kan bilda underlag för en tydlig och offensiv kampanj kring välfärdsfrågor under våren 2024.

att distriktsstyrelsen i samverkan med arbetarekommunerna tar fram ett förslag till vägledning/handbok om hur vi lokalt kan agera/starta en process för att nå målet att privata utförare på sikt avskaffas inom främst vård, skola och omsorg Deltagarna i studiecirkeln "För en stark demokrati" 2 2023.10.20 Seniorstyrelsens yttrande; Seniorstyrelsen beslutar; att anta motionen som sin egen samt att föreslå Arbetarekommunen besluta föreslå distriktkongressen besluta bifalla motionen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att avslå motionen

Återta demokratiska kontrollen

Motionär: Lennart Backlund, Anders Bergman, Gillis Eldroth, Anders Nordin, Leif Jonsson, Elisabeth Hildén, Maud Byqvist, Stig Wiberg, Belway Gayem-Hamid, Raymond Rinnan, Anders Byqvist, Härnösand

Under senaste partikongressen hade vi socialdemokrater ett högt tonläge om vinster i välfärden och avskaffande av privata utförare. Socialdemokraternas kongress beslutade "ta tillbaka den demokratiska kontrollen" över välfärden.

I valrörelsen 2021 torgförde vi Socialdemokrater vinster i välfärden som en av partiets huvudfrågor, lokalt vid dörrknackning, 1 maj, i valbroschyrer mm. Den frågan gav oss valarbetare råg i ryggen och skapade förväntningar hos oss och våra väljare. Sedan har vi tystnat. Att sätta stopp för flödet av skattemedel ut till privata företagsvinster och numera också till kriminell verksamhet är för oss en hjärtefråga samt det är också en klassisk socialdemokratisk rättvise- och jämlikhetsfråga men som vi menar partiet talar tyst om efter valet.

Exemplen blir allt fler där skattemedel finansierar många privata bolag som inom järnvägen, arbetsförmedlingen, skolan, omsorgen och där många aktieägare får frikostiga vinstuttag genom våra skattemedel. Samtidigt tvingas region- och kommunpolitiker avskeda personal inom skola, vård och omsorg. Vi kan också läsa om hur brottsligheten trängt in i välfärdsföretagen och är en arena för gängbrottslighet. Där finns många exempel på skandaler/misslyckanden hos privata utförare inom skolan och vården. Det vacuum och den otydlighet som uppstått hos partiet i frågan om offentligt ägande har skapat besvikelse hos partimedlemmar både centralt, regionalt och lokalt. Vi som deltar i nämnda studiecirkel anser att partiet måste räta på ryggen och agera NU, inte vänta till nästa valrörelse och bygga nya besvikelser. ”Politik är att vilja!” Vi Socialdemokrater har inte råd att tappa trovärdighet en gång till i den här frågan.

Med anledning av ovan förda argument så föreslår studiecirkeln att seniorstyrelsen föreslår att Ak styrelsen föreslå att medlemsmötet beslutar föreslå distriktskongressen besluta;

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären beskriver problemen som finns med privata utförare av välfärdstjänster. Motionären menar att vi måste sätta stopp för flödet av skattemedel till privata företagsvinster och numera också till kriminell verksamhet. Detta är en hjärtefråga och en klassisk socialdemokratisk rättvise- och jämlikhetsfråga. Motionären menar också att partiet tystnat i kritiken vinster i välfärden och problem med privata utförare. Styrelsen instämmer i motionärens kritik av vinster i välfärden och andra problem som finns med privata utförare. Idag finns dock en mängd olika fristående utförare som, personalkooperativ, föräldrakooperativ, stiftelser och privata företag. Styrelsen tycker inte att partiets mål kan vara att alla dessa fristående verksamheter ska bort. Flera av dessa fyller en viktig roll för människors tillgång olika välfärdstjänster. Styrelsen tycker att fokus på Socialdemokraternas kritik bör vara som i valet alltså mot vinster i välfärden. Vinstjakten leder som motionären skriver till att skattepengar försvinner från välfärden och det öppnar dessutom upp för olika typer av ren kriminalitet.

Förslag till beslut:

Bifall första att-satsen

Avslag andra att-satsen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att distriktsstyrelsen kartlägger vilka initiativ som tagits i länets arbetarekommuner och i regionen när det gäller vinster i välfärden och privata utförare som sedan kan bilda underlag för en tydlig och offensiv kampanj kring välfärdsfrågor under våren 2024.

att distriktsstyrelsen i samverkan med arbetarekommunerna tar fram ett förslag till vägledning/handbok om hur vi lokalt kan agera/starta en process för att nå målet att privata utförare på sikt avskaffas inom främst vård, skola och omsorg Deltagarna i studiecirkeln ”För en stark demokrati” 2 2023.10.20 Seniorstyrelsens yttrande; Seniorstyrelsen beslutar; att anta motionen som sin egen samt att föreslå Arbetarekommunen besluta föreslå distriktskongressen besluta bifalla motionen

Styrelsens yttrande

Motionären beskriver att vi som socialdemokrater har en tydlig politik när det gäller vinster i välfärden och privata utförares roll. En tydlig markering kom på partikongressen precis som motionären beskriver som vi i partiet sedan använde som en del av valrörelsen. Det var en av tre paroller som vår partiledare Magdalena Andersson höll högst.

Just vinster i välfärden är i grunden en kongressfråga och vi bör ha en någorlunda lika hållning i landet, med kongressbeslut som vägledning inte minst för att ytterst så blir det en fråga för den lagstiftande församlingen, riksdagen att besluta om förändringar. Den behöver tydligt och rakt kommuniceras lika i hela socialdemokratien. Konsekvenserna av lagstiftningen blir ytterst lokala, där varje primär- eller regionkommun har att följa aktuell lagstiftning. Utflödet av pengar från välfärden kan se olika ut i kommuner, regioner eller olika verksamheter i offentlig sektor. Att genomföra en kartläggning på distriktsnivå kommer därför inte att ge avsedd effekt om målet är att återta den demokratiska kontrollen över välfärden.

Engagemang är en bra drivkraft men metoden för att nå en demokratisk kontroll över välfärden är felplacerad i de två uppsatser som motionären skrivit. Partidistriktet ska inte komma med vägledningar i dessa frågor. Vägledning och handböcker är inte verktyget för att nå målet. Påverkansarbete och att vi med kunskapen om att Svenska folket är med oss bör vi fortsätta driva opinion i frågan. Om någon kartläggning ska göras för att visa exempel så kommer den att vara väldigt lokal eller så ska kartläggningen genomföras på nationell nivå för att visa på konsekvenser av den förda politiken och den aktuella lagstiftningen. Distriktsnivån blir diffus och kommer inte att ge kraft i frågan. Motionären behöver hitta drivkraften i sin S-förening eller möjligen Arbetarekommunen för att ta sitt engagemang vidare.

Det är i grunden en viktig fråga för vårt parti som ofta kommer i skymundan när de större frågorna så som NATO, gängkriminalitet och vårdkris trummas i media. Vi behöver alla fortsätta lyfta de som är viktiga för oss socialdemokrater så de kommer upp på agendan igen. Vi har som parti ett kongressbeslut att luta oss emot.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta att avslå motionen

NR 16 "Begränsa bemanningsföretagen inom samhällsviktig verksamhet"

Motionär: Roger Johansson, Sundsvall

Föredragande: Glenn Nordlund

Motionens att-satser:

att det socialdemokratiska partiet initierar en omreglering av bemanningsbranschen för samhällsviktig verksamhet.

att Sundsvalls arbetarekommun ställer sig bakom det som anförs i motionen och sänder den som egen till distriktskongressen.

att Sundsvalls arbetarekommun antar motionen som sin egen och sänder motionen till partikongressen.

att partidistriktet ställer sig bakom motionen och driver frågan på kommande partikongress.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla motionen

Begränsa bemanningsföretagen inom samhällsviktig verksamhet

Motionär: Roger Johansson, Sundsvall

Bemanningsbranschen omreglerades under 1990-tals krisen och det än nu dags att göra så igen. För exempelvis tillverkande industri fungerar det väl och bemanningsföretagen fyller en viktig funktion vid arbetstoppar och svackor. Där finns det också kollektivavtal som garanterar både de anställdas villkor och konkurrensneutralitet mellan företagen.

Inom den samhällsnyttiga verksamheten fungerar det inte alls idag. Där har bemanningsföretagen blivit en gökunge som tränger ut viktig vård för de som mest behöver det och raserar det allmännas ekonomi. Allra tydligast är det inom vården.

Regionerna har en lagstiftning som ålägger dem att bedriva vård efter behov. Med en åldrande befolkning och en snabb medicinteknisk utveckling innebär det att behoven/kraven ständigt ökar. Man kan inte som exempelvis tillverkningsindustrin välja att sluta bedriva verksamhet för att konkurrenterna är bättre eller att byta produktinnehåll. Med de förutsättningar som idag råder innebär det att nyckelkompetenser typ läkare kan välja och vraka arbetsgivare. Det har därför växt fram en bemanningsbransch inom vården som är osund och direkt skadlig.

Bemanningsföretagens utbredning i den svenska vården slår sönder den svenska modellen med en skattefinansierad välfärd. Under den tid som bemanningsföretagen funnits har tillgängligheten till vård minskat och företagens vinster ökat. Den totala kostnaden för vårdens externa bemanning uppgår till ca 8 miljarder kronor varav läkare står för ca 4,5 miljarder kronor. För flera regioner motsvarar 8 miljarder kronor deras samlade hälso- och sjukvårdskostnader under ett budgetår. Mellan åren 2021 och 2022

ökade kostnaden för inhyrd personal med 25 procent. Under år 2023 har kostnaderna fortsatt ökat och ingenting tyder på att trenden kommer att vända.

Bristen på utbildad vårdpersonal är stor och regionerna pressas av bemanningsföretagen att konkurrera om personal med ökade kostnader som följd. Hittills har det mest drabbat glesbygdslän och regioner som saknat läkarutbildning. Nu ser vi samma utveckling i allt fler regioner. Det är dessutom så att bemanningsföretagen inte tar något ansvar för kompetensförsörjningen inom vården. Det är naturligtvis en del i affärsidén att hålla nere tillgången på personal, men för vår gemensamma välfärd är det förödande. När det är brist på anställda är det också brist på handledare och det gör det allt svårare att få in nya läkare och sjuksköterskor i vården.

Regionerna är skyldiga att ge vård efter behov. När det inte längre finns tillräckligt med anställd personal för att leverera vård efter behov blir det enda alternativet att betala bemanningsföretagens priser. Oavsett prisnivå. De ekonomiska resurser som skulle kunna användas till att utbilda, anställa, höja löner och förbättra arbetsmiljön för regionanställda har gått förlorade till bemanningsföretagen.

Hyrpersonal kan tjäna upp emot 40 000 kronor mer i månaden i lön och kan kräva andra arbetsvillkor än den ordinarie personalen. Men den ordinarie personalen förväntas utöver sitt ordinarie arbete även introducera och vägleda hyrpersonalen på arbetsplatsen. Det gör såklart att förtroendet för regionerna som arbetsgivare inte stärks och det blir allt svårare att locka tillbaka de som har slutat till en arbetsplats med försämrad arbetsmiljö. Bemanningsföretagen

Bemanningsföretagen konkurrerar inte om personalen på lika villkor. Tvärtom är det en marknad som utvecklats på ett sätt som får till resultat att privata aktörer avgör vilken region som ska få bäst förutsättningar att tillhandahålla god och säker vård. Det har pågått så länge att ingen region ensamt eller tillsammans med andra klarar av att ta sig ur situationen. Därför behövs det en nationell reglering och begränsning av bemanningsföretagen i den svenska vården.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären har skrivit en motion som lyfter hur Bemanningsföretagen har fått för stor makt i den offentliga sjukvården, men de tar inte ansvar över den ekonomiska situationen eller ser till vård efter behov.

Den totala kostnaden för vårdens externa bemanning uppgår till ca 8 miljarder kronor varav läkare står för ca 4,5 miljarder kronor. För flera regioner motsvarar 8 miljarder kronor deras samlade hälso- och sjukvårdskostnader under ett budgetår. Mellan åren 2021 och 2022 ökade kostnaden för inhyrd personal med 25 procent. Under år 2023 har kostnaderna fortsatt ökat och ingenting tyder på att trenden kommer att vända.

Arbetarekommunens styrelse delar motionärens problembeskrivning och förslag på åtgärder.

Arbetskommunens styrelse föreslår representantskapet besluta

Att bifalla samtliga att-satser.

Representantskapet beslutar enligt styrelsens förslag.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att det socialdemokratiska partiet initierar en omreglering av bemanningsbranschen för samhällsviktig verksamhet.

att Sundsvalls arbetarekommun ställer sig bakom det som anförs i motionen och sänder den som egen till distriktkongressen.

att Sundsvalls arbetarekommun antar motionen som sin egen och sänder motionen till partikongressen.

att partidistriktet ställer sig bakom motionen och driver frågan på kommande partikongress.

Styrelsens yttrande

Motionären ger i denna motion en bra bild över den ohållbara situation som råder när det gäller beroendet av hyrpersonal inom Hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvård är en samhällsviktig verksamhet som vilar på att man i en mängd funktioner ska utföra verksamheten med legitimerad personal. Klarar inte hälso- och sjukvården av att bemanna dessa kritiska funktioner främst läkare och sjuksköterskor, blir den yttersta konsekvensen att verksamheten får läggas ner.

Med möjlighet till löner långt över det regionerna kan erbjuda, möjligheter att välja när och hur mycket man vill jobba har alternativet att ta på sig konsultuppdrag blivit en attraktiv "anställningsform". År 2023 utgör kostnaderna för hyrbemanningen inom Region Västernorrland 730 mkr vilket utgör 18 % av personalkostnaderna, överkostnader som i sig tvingar fram besparingar i andra delar av verksamheten. När dessutom regioner ställs inför att behöva bjuda över de kostnadsnivåer som ligger i de upphandlade avtalen med konsultbolagen för att överhuvudtaget få tag på nödvändig personal så hamnar regionerna i den absurda situationen att det är marknaden som avgör tillgången på hälso- och sjukvård. Precis som motionären beskriver så har hyrbemanningsystemet tillåtit gripa in i den samhällsviktiga hälso- och sjukvården på ett sätt som dränerar den skattefinansierade hälso och sjukvården på pengar, vilket driver fram ytterligare besparingar och skapar problem på arbetsplatsen där konsulten har helt andra förutsättningar än den egna personalen. Sammantaget gör distriktstyrelsen samma bedömning som motionären att systemet med hyrbemanning inom samhällsviktig verksamhet behöver begränsas.

Distriktstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen

NR 17 "Fortbildning för sjukvårdspersonal trots ekonomiskt pressad situation"

Motionär: Annelie Hamrin, Sundsvall

Föredragande: Susanne Lindahl

Motionens att-satser:

att regionen verkar för att bibehålla och utveckla möjligheter till fortbildning och kompetensutveckling

att varje verksamhet ska ha en utbildningsplan för kompetensbehovet i verksamhetsplanen

att utbildning ska redovisas i klinikernas verksamhetsberättelser

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla att-satserna 1 och 2

att avslå att-sats 3

Fortbildning för sjukvårdspersonal trots ekonomiskt pressad situation

Motionär: Annelie Hamrin, Sundsvall

För att Region Västernorrland ska kunna bedriva en evidensbaserad och patientsäker sjukvård krävs kontinuerlig utbildning av sjukvårdspersonalen.

Ansvar för utbildning ligger hos den enskilde arbetstagaren men arbetsgivaren måste ge förutsättningarna för att den ska kunna bedrivas. Det är visat att läkare 10 år efter sin grund och specialistutbildning tappar i kunskapsnivå om de inte utbildar sig och tar till sig ny kunskap. Upp till tjugo procent av det vi utför i sjukvården saknar sannolikt effekt eller är direkt skadligt. För att kunna identifiera onödiga åtgärder och processer krävs kunskap så att man kan utveckla och förbättra verksamheten. Under perioder då de ekonomiska förutsättningarna är sämre kan nedskärningar i utbildningsmedel ske. Det är en kortsiktig besparing men kan på sikt bli en ekonomisk förlust.

Om ekonomiska medel för utbildning dras in kan följden bli att specialistläkare i större utsträckning exponeras för utbildningar betalda av läkemedelsindustrin, vilket är problematiskt ur flera perspektiv. Flertalet regioner i Sverige har stora problem att rekrytera och bibehålla arbetskraft och kompetens, och en av de starkaste konkurrensfördelar gentemot privat sektor är just kompetensutveckling. Om möjligheterna till utbildning och kompetensutveckling reduceras riskerar man att de mest kompetenta och drivna medarbetarna söker sig till annan arbetsgivare. Det riskerar att bli en mer ojämlig kvalitet på sjukvården för invånare utanför storstadsområden, och mellan olika regioner.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionärens inläga innehåller ett flertal förslag gällande fortbildning för sjukvårdspersonal. ”Det är visat att läkare 10 år efter sin grund och specialistutbildning tappar i kunskapsnivå om de inte fortbildar sig”, skriver motionären, samtidigt som vederbörande menar att en femtedel av det som utförs inom vården sannolikt saknar ”effekt eller är direkt skadligt”.

Huruvida dessa uppgifter stämmer är mycket svårt att kontrollera då det saknas empiriskt underlag. Hypotetiskt kan det även, precis som motionären skriver, finnas en risk att ”specialistläkare i större utsträckning exponeras för utbildningar betalda av läkemedelsindustrin”. Dock saknas det tillgängligt underlag som de facto visar hur stor denna risk är.

Styrelsen delar motionärens uppfattning att utbildning är viktigt. I synnerhet för att regionen i framtiden ska bli en mer attraktiv arbetsgivare. Det är emellertid svårt att mäta hur stor inverkan fortbildning har för att få de ”mest kompetenta och drivna medarbetarna” att ej söka sig till andra arbetsgivare. De enskilt viktigaste faktorerna, enligt gängse forskning, för att vara en attraktiv arbetsgivare är möjlighet till god löneutveckling, att semesterönskemål bifalles samt flexibel inställning till distansarbete. Fortbildning anses ej lika viktigt.

Motionärens önskemål skulle sannolikt kunna bidra till att regionen som arbetsgivare blir mer attraktiv. Emellertid är det ej ekonomiskt försvarbart eftersom investeringen är betydligt högre än framtida eventuella avkastning.

Med hänsyn till vad som framgår ovan föreslår därför Arbetarekommunens styrelse representantskapet

Att bifalla motionen

Att erbjuda bra möjligheter till lärande och professionell utveckling genom hela yrkeslivet vore en klar fördel för regionen ur rekrytering- och bemanningssynpunkt. Detta kan möjliggöra ett minskat användande av hyrpersonal.

Representantskapet beslutar enligt styrelsens förslag.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att regionen verkar för att bibehålla och utveckla möjligheter till fortbildning och kompetensutveckling

att varje verksamhet ska ha en utbildningsplan för kompetensbehovet i verksamhetsplanen

att fortbildning ska redovisas i klinikernas verksamhetsberättelser

Styrelsens yttrande

Region Västernorrland praktiserar idag en styrmodell där politiken beslutat att det ska antas kompetensförsörjningsplaner i verksamheterna, i detta ingår också de viktiga frågorna om fortbildning och utbildningsplaner. Även om det ekonomiska läget, i Västernorrland liksom som i resten av landet, är utmanande så måste kunskap upprätthållas och det måste finnas möjligheter för medarbetare att inhämta kunskap, att upprätthålla sin kompetens. Det handlar i grunden om att vara en god och attraktiv arbetsgivare och att med tydlighet också visa att medarbetarna får goda förutsättningar i sitt arbete.

Emellertid så är distriktsstyrelsen tveksam till att politiskt detaljstyra vad som ska redovisas i klinikernas verksamhetsplaner.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-satserna 1 och 2

att avslå att-sats 3

NR 18 "Forskning om kvinnosjukdomar"

Motionär: May Andersson, Härnösand

Föredragande: Susanne Lindahl

Motionens att-satser:

att Västernorrlands riksdagsledamöter motionerar om en stor satsning och prioritering av medel och anslag till att forska på kvinnodominerade sjukdomar.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen

Forskning om kvinnosjukdomar

Motionär: May Andersson, Härnösand

Kvinnosjukdomar är ofta lågprioriterade inom forskningen och många gånger saknas uppgifter om särskilda kvinnostudier inom forskningen.. Framförallt saknas forskning om kvinnosjukdomar som hormonrelaterad migrän, utbrändhet, den hormonrelaterade fetmasjukdomen Lipödem samt hormonrelaterad amningspsykos.

Bristande forskning har lett till att kunskaper om kvinnosjukdomar har blivit ganska låg. Forskning, kunskap och utvecklade behandlingsmetoder hänger ihop.

En stor satsning och prioritering av forskningsmedel och ökade anslag till att forska om kvinnosjukdomar behöver nu övervägas för att komma till rätta med denna kunskapsbrist.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Det är viktigt att vi Socialdemokrater arbetar för förstärkning kring jämställd forskning samtidigt som vi står upp för den fria forskningen. Dagens SD-ledda regering är ingen garant för varken fri forskning eller att forskningen på kvinnodominerade sjukdomar prioriteras.

Arbetskommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående:

Att bifalla motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Västernorrlands riksdagsledamöter motionerar om en stor satsning och prioritering av medel och anslag till att forska på kvinnodominerade sjukdomar.

Styrelsens yttrande

Motionären lyfter en viktig fråga om forskning kring och kunskapen om kvinnosjukdomar. Det är i grunden av jämställdhetsfråga, där forskningen tidigare ofta bedrivits av män, för män. Det har inneburit att kunskapen kring sjukdomar som oftast drabbar kvinnor är eftersatt.

Statens andel av forskningsanslagen i Sverige är förhållandevis litet jämfört med de privata medel som satsas på forskningen på våra Universitet. En stor del av den medicinska forskningen sker med medel finansierat av antingen läkemedelsbolagen eller genom insamlingar av olika slag. Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikter om att kunskapsnivån kring sjukdomar som traditionellt drabbar kvinnor är för låga. Distriktsstyrelsen menar också att anslagen till Universitet och högskolor generellt måste öka. Inte minst måste den orättvisa fördelningen av medel till ”de gamla” och ”de nya” lärosätena minska. Samtidigt vill distriktsstyrelsen förtydliga att Socialdemokraterna som parti står bakom tanken med en fri-och oberoende forskning, dvs fri från politisk styrning.

**Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att bifalla motionen**

NR 19 "Nationellt standardiserat vårdförlopp för våldsutsatta kvinnor"

Motionär: May Andersson, Härnösand

Föredragande: Susanne Lindahl

Motionens att-satser:

att våra riksdagsledamöter i Västernorrland verkar för framtagandet av ett nationellt standardiserat vårdförlopp för kvinnor som blivit våldsutsatta i en nära relation.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att avslå motionen

Nationellt standardiserat vårdförlopp för våldsutsatta kvinnor

Motionär: May Andersson, Härnösand

Våld i nära relationer är mycket vanligare än vi är medvetna om. BRÅ-statistiken 2021 visar att 81% av alla anmälda kvinnomisshandelsbrott begicks i en nära relation. Motsvarande siffra för män var 45%. Till dessa siffror tillkommer ett mörkertal av icke-anmälda misshandelsfall. Under år 2020 dödades 17 personer av någon de hade en nära parrelation med.

Samhällets aktörer är på olika sätt inkluderade i det våldsförebyggande arbetet. När kvinnor och män, flickor och pojkar, söker vård för en skada måste det finnas en kunskapsbaserad lyhörddhet hos vårdpersonalen för att de ska få en tydlig helhetsbild av den uppkomna våldssituationen.

Vi vet att alltför många kvinnor väljer att stanna kvar i en destruktiv relation eftersom det finns såväl praktiska som ekonomiska hinder som försvårar för dem att lämna relationen. Vi vet också att barn blir traumatiserade av att se familjevåldet. Och vi vet att våld även förekommer i unga relationer.

Samhällets skyddsnät för våldsutsatta ser olika ut i landet. Skyddsnätet påverkas såväl av hur bostadsmarknaden ser ut som hur tillgången till kvinnojouren ser ut. Den våldsutsattas förmåga att ta nödvändiga kontakter med olika myndigheter är inte så enkel när självkänslan har nått bottennivån. Känslor av skam och skuld dränerar den våldsutsatta.

Sjukvårdens roll är mycket viktig eftersom de får en första faktabild av skadesituationen. Sjukvårdens vårdförloppsarbete med den våldsutsatta borde därför inkludera standardrutiner för både kartläggning och uppföljning. En standardisering av vårdförloppet bör säkerställa att patienten har ett tryggt boende och klarar av att ta kontakt med myndigheter som försäkringskassa, skatteverket, polis mm.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens styrelse delar motionärens intentioner och vilja; att se till att kvinnor utsatta för våld i nära relationer får ett bemötande och hanterande av sina behov i en fruktansvärd situation som bygger på kunskap och en nationell linje.

Motionärens önskan om att det politiskt ska beslutas om standardiserat vårdförlopp är inte i enlighet med hur vårdförlopp antas. Standardiserade vårdförlopp bygger på att det arbetas fram från kliniskt håll och följer en rad kriterier.

Däremot är frågan om samordning och att arbeta utifrån helheten en prioriterad fråga för vårt parti och därför fattade vi i regeringsställning, i linje med vår jämställdhetspolitisk och utifrån jämställdhetsmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, beslut om en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och det arbetet pågår särskilt mellan 2017–2026. Socialstyrelsen har särskilt ansvar för strategin och flera uppdrag kopplade till den. I det arbetet ingår förutom att stärka skyddet för de utsatta även hur vi får män mer delaktiga i att stoppa våldet. En handbok för samordning mellan bl.a. de instanser som motionären lyfter i motionen finns för att stärka samverkan över myndighetsgränser för att undvika att människor faller mellan stolarna. I Västernorrland har vi tillsammans, utifrån den nationella strategin arbetat fram en regional strategi och ett resurscentrum för arbetet mot våld är i uppstartsfas under samordning av Länsstyrelsen.

Arbetarekommunens styrelse tycker att det kan vara aktuellt att påminna nuvarande regering och ansvarig minister om den nationella strategin och fråga om ambitionsnivån för SD-ledda regeringen via en fråga eller interpellation i riksdagen.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående:

Att avslå motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att våra riksdagsledamöter i Västernorrland verkar för framtagandet av ett nationellt standardiserat vårdförlopp för kvinnor som blivit våldsutsatta i en nära relation.

Styrelsens yttrande

Motionären lyfter en otroligt viktig fråga om det våld som oftast sker i hemmet och i de allra flesta fall, drabbar kvinnor med en man som står dem nära som förövare. Det finns sannolikt skäl att se över hur vården tar hand om offer av våldet. Sveriges kommuner och regioner kartlade 2021 hälso- och sjukvården för våldsutsatta och identifierade också sex utmaningar i personalens möte med våldsutsatta och regionernas arbete på en strategisk nivå. I rapporten har man kartlagt samtliga regioners arbete på området och vissa arbetar strategiskt med att ställa frågor om våld i patientmötet, medan andra inte

kommit lika långt. Så visst finns det behov att stärka arbetet inom hälso- och sjukvården. Men precis som styrelsen för Härnösands arbetarekommun skriver i sitt yttrande så är inte standardiserade vårdförlopp en fråga för riksdagen och beslutas då heller inte politiskt.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att avslå motionen

NR 20 "Aboträtten"

Motionär: May Andersson, Härnösand

Föredragande: Malin Svanholm

Motionens att-satser:

att länets riksdagsledamöter aktivt verkar i Riksdagen för ett grundlagsstadgande av aboträtten

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att avslå motionen

Aboträtten

Motionär: May Andersson, Härnösand

En konservativ våg sveper just nu över Europa och övriga världen, bland annat när det gäller kvinnors rätt till abort. Vi har kunnat följa hur abortlagstiftningen i USA har hävts och möjliggjort för delstater att införa abortförbud. I Europa har Polen numera en av Europas mest restriktiva lagstiftningar när det gäller rätten till abort. Vi vet också att det i vår riksdag finns synpunkter i samma riktning. Riksdagens andre vice talman, Julia Kronlid, skrev år 2017 en motion till riksdagen om att sänka den fria aboträtten från vecka 18 till vecka 12.

Rätten att få bestämma över sin egen kropp och sin reproduktiva hälsa är grundläggande i en demokrati. Det är högst personligt och ingenting som staten ska bestämma. Svensk politik ska inte ha möjlighet att inskränka kvinnors rätt att bestämma över sina kroppar. Och svensk lagstiftning ska inte förhandla om kvinnors hälsa och livsval.

Aboträtten är idag reglerad i abortlagen, som är en helt vanlig lag. Ett enkelt och snabbt riksdagsbeslut är allt som krävs av en konservativ regering för att kvinnors och flickors rättigheter till sin egen kropp ska försvinna. Den svenska demokratin står ännu starkt rustad, så även aboträtten, och som den är idag är den inte ifrågasatt. Men vi har sett hur snabbt saker och ting har förändrats i andra länder och det är viktigt att komma ihåg att Sverige inte står immuna i den här värdekonservativa utvecklingen.

Den svenska demokrati måste vara en stark röst för aborträtten, både på nationell och internationell nivå. Därför vill vi se ett grundlagsskydd av aborträtten i sin nuvarande form, för att göra det svårare att begränsa den.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären lyfter en mycket angelägen fråga, nämligen;

Rätten att få bestämma över sin egen kropp och sin reproduktiva hälsa. Motionären beskriver detta som grundläggande i en demokrati. Precis som motionären beskriver ska inte svensk politik ha möjlighet att inskränka kvinnors rätt att bestämma över sina kroppar. Svensk lagstiftning ska inte förhandla om kvinnors hälsa och livsval.

Därför finns redan en lag som reglerar just detta (Abortlag 1974:595, senaste ändring 2013:271). Därför anser AK-styrelsen inte att det finns anledning att skriva in det som en grundlag även om det är en mycket viktig fråga.

Arbetskommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående

Att motionen avslås.

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att länets riksdagsledamöter aktivt verkar i Riksdagen för ett grundlagsstadgande av aborträtten

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen känner precis som motionären en oro för hur vindarna blåser just i denna fråga. Kvinnors rätt att besluta om sin egen kropp ifrågasätts mer och mer inte bara internationellt nu även, som motionären skriver, från partier i Sveriges riksdag.

Distriktsstyrelsen förstår kopplingen mellan grundlagarnas fri- och rättighetsdelar och en kvinnas rätt till sin kropp. Distriktsstyrelsen ser ändå att abortlagen (som i år är 50 år) tjänar sitt syfte. Om partiet i opposition öppnar upp för en grundlagsändring så gläntar vi kanske också på locket för att ändra lagstiftningen så det sker inskränkningar i aborträtten. Viljan att göra något gott och stärka skyddet riskerar ge motsatt effekt och istället försvaga kvinnors rättigheter. Även om man grundlagsskyddar själva rätten till abort, så är det fortfarande abortlagstiftningen som i detalj reglerar hur rätten till abort praktiseras. Den lagstiftningen kommer fortfarande att vara fri att ändra med ett beslut i riksdagen.

Distriktsstyrelsen delar åsikten att detta är en viktig fråga men att grundlagsskydda är inte rätt väg att gå.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att avslå motionen

NR 21 "Närståendestöd med hbtq+kompetens i Region Västernorrland"

Motionär: Eva Nilsson, Sundsvall

Föredragande: Andreas Sjölander

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna Västernorrland uppdrar till de förtroendevalda i Region Västernorrland att driva på för att det även finns ett hbtq-perspektiv i arbetet med stöd till de närstående.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen

Närståendestöd med hbtq+kompetens i Region Västernorrland

Motionär: Eva Nilsson, Sundsvall

Att vara närstående till någon som är sjuk leder i många fall till att den närstående själva belastas med ohälsa, stress och sjukskrivningar. Om man hör till hbtq-grupperna finns dessutom oro kring bemötande, att man upplever minoritetsstress. Det innebär att personerna inte kan lita på att vården kommer acceptera att man har en samkönad partner eller att man kommer få samma stöd som heterosexuella par vid sjukdom.

Vi vill att Region Västernorrland även har ett hbtq-perspektiv när man arbetar med stöd till närstående. Vården har ett begränsat ansvar för närstående samtidigt som det kan vara mycket svårt för individerna att veta vart man ska vända sig för olika sorters stöd eller frågor. Det är också svårt för vårdens personal att hänvisa individer rätt och ge rätt information.

Region Västernorrland skulle kunna arbeta med frågorna genom Norra sjukvårdsregionförbundet (NRF), genom regionala cancercentrum, genom SKR osv osv. Hur man gör detta på bästa sätt tror vi att de förtroendevalda inom Region Västernorrland kan avgöra själva.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Det är viktigt att alla som jobbar med stöd till närstående inte har fördomar utan är öppen för att varje människa är unik och människovärdet för alla är lika. Alla har rätt att bli behandlade med respekt. Ingen människa har rätt att döma eller se ner på en annan

för vem vederbörande är. Som motionären skriver i motionen så behöver kompetensen hos de som jobbar med stöd till närstående höjas då det gäller HBTQ-personer.

Arbetarekommunens styrelse föreslår representantskapet besluta:

Att bifalla motionen

Representantskapet beslutar att i enlighet med styrelsens förslag bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna Västernorrland uppdrar till de förtroendevalda i Region Västernorrland att driva på för att det även finns ett hbtq-perspektiv i arbetet med stöd till de närstående.

Styrelsens yttrande

Motionären sätter fingret på viktiga frågeställningar och problematiserar också hur det kan se ut i vården idag för hbtq-personer och dennes anhöriga. Bemötandefrågorna är viktiga och det är något man ständigt måste arbeta med inom vård- och omsorg. Det är i grunden en attitydfråga men blir också en ledningsfråga, det behöver hänga ihop, från den politiska ledningen och neråt i organisationen. En annan viktig aspekt i det hela handlar om kunskap. Vårdpersonalen måste få god kunskap om hbtq+personers livssituationer. Detta för att uppnå och upprätthålla professionellt bemötande och korrekt behandling inom samtliga vårdinstanser. Vid sjukdomsfall eller dödsfall av ens partner är man alltid sårbar. I en så svår situation ska man inte behöva känna sig utsatt eller vara rädd för att söka stöd. Man ska absolut inte behöva försvara sina livsval.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla motionen

NR 22 "Trygga mötesplatser för alla hbtq-personer"

Motionär: Eva Nilsson, Sundsvall

Föredragande: Andreas Sjölander

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna Västernorrland uppdrar åt länets socialdemokratiska riksdagsledamöter att på de sätt som bedöms mest lämpliga driva på frågan om fler trygga mötesplatser oavsett glesbygd eller storstad för hbtq-personer.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse motionen besvarad

Trygga mötesplatser för alla hbtq-personer

Motionär: Eva Nilsson, Sundsvall

Unga hbtq-personer möter fler hinder under sin fritid än andra unga och det finns ett stort behov av trygga platser att kunna träffas på. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, rapporterade redan 2020 att unga hbtq-personer är en särskilt utsatt grupp och att en fjärdedel har avstått från att delta i fritidsaktiviteter på grund av rädsla för att få ett dåligt bemötande.

En annan grupp som ofta saknar tillgång till trygga platser att träffas på är hbtq-personer med funktionsnedsättningar. Att kunna träffas och dela erfarenheter med andra i samma situation kan bidra till att förbättra måendet. Bland annat genom att motverka risken för isolering när man är hbtq-person och har en funktionsnedsättning.

Även äldre hbtq-personer har behov av mötesplatser där de kan lita på ett bra bemötande och en trygg miljö. De bär på en oro inför framtiden och åldrandet, det framkommer i en avhandling från Linköpings universitet. (<http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1046379/FULLTEXT02.pdf>) Äldre hbtq-personer är också mer utsatta för en ohälsosam ofrivillig ensamhet.

Samtidigt vet vi alla att för en kommun i Norrlands glesbygd med en ansträngd ekonomi är det inte självklart att satsa på verksamheter som ligger utanför det lagen kräver, även om man politiskt vill det.

Därför behöver den nationella nivån fortsätta utveckla arbetet kring trygga mötesplatser för hbtq-personer.

Dels gäller det att bibehålla och även försöka utöka det stöd på två miljoner kronor per år som den tidigare socialdemokratiska regeringen införde specifikt till mötesplatser för unga hbtqi-personer, ett stöd som handläggs av MUCF.

Dels gäller det att vidga synen på hbtq-personers behov av trygga mötesplatser till att inkludera fler personer, till exempel individer med funktionsnedsättningar och äldre personer.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

På Socialdemokraternas hemsida står det bland annat om våra värderingar och att vi ska verka för att ska det finns mötesplatser i våra kommuner för hbtq+personer. Det står även att vi står upp mot ojämlikhet, rasism, sexism och homofobi. Vi vill skapa ett jämlikt samhälle där alla – inte bara några – kan känna frihet, trygghet och framtidstro. I vårt Sverige hålls ingen tillbaka, och ingen lämnas heller efter.

Kampen för HBTQ+personers rättigheter har med stor framgång drivits av socialdemokratin. Varje människa är unik och människovärdet för alla är lika. Alla människor har rätt att bli behandlade med respekt. Och ingen människa har rätt att döma eller trampa på en annan för vem vederbörande är.

Vi socialdemokrater står i alla sammanhang upp för människovärdet och kräver krafttag mot de hatbrott som begås på grund av rasism, främlingsfientlighet eller hets mot HBTQ+personer. I vårt starka samhälle accepteras inte diskriminering på grund av kön, ålder, funktionsnedsättning, hudfärg, tro, sexuell läggning eller något annat som gör oss människor unika – varken på arbetsplatsen, på fritiden, i skolan eller i hemmet. Det pågår redan ett arbete i frågan utifrån tidigare motioner. Men det är viktigt att frågan alltid är med och att alla står upp för våra värderingar och att alla mötesplatser ska vara trygga för alla.

<https://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/om-partiet/vara-varderingar>

<https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/hbtq-fragor>

Arbetarekommunens styrelse föreslår representantskapet besluta:

Att bifalla motionen

Representantskapet beslutar enligt styrelsens förslag.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna Västernorrland uppdrar åt länets socialdemokratiska riksdagsledamöter att på de sätt som bedöms mest lämpliga driva på frågan om fler trygga mötesplatser oavsett glesbygd eller storstad för hbtq-personer.

Styrelsens yttrande

Motionären lyfter viktiga frågor som trygga mötesplatser för alla hbtq-personer, en fråga det finns såväl en nationell, som regional som lokal dimension på. Kommunerna arbetar på olika sätt att möjliggöra mötesplatser. På nationell nivå kan man på olika sätt underlätta för kommunerna, genom stöd, antingen till kommuner eller direkt till föreningslivet för att möjliggöra trygga platser att mötas på, för alla. Stöd till föreningslivet, till samlingslokaler, stöd till studieförbund etc. Detta är dock inte den sverigedemokratiskt understödda regeringens paradgren. Där går det åt fel håll, där inte minst stöd till civilsamhället och studieförbund minskas. Men också kommunernas möjligheter är också sämre i tider av högerregeringar. Motionären pekar på det stöd som administreras av MUCF. Där delar naturligtvis distriktsstyrelsen åsikten om att det måste värnas.

Kommunerna kan också söka kunskapsstöd i arbetet för att förbättra situationen för hbtqi-personer, ett sätt är att certifiera sin verksamhet med stöd av RFSL. Arbetet måste främst bäras av lokala initiativ. Mötesplatser är en viktig del av folkrörelsesverige och något vi alltid behöver slå vakt om, det är också en grundbult i den svenska demokratin. Den nationella nivån är viktig, samtidigt är det en fråga där riksdagens och riksdagsledamöternas roll är underordnad. Påverkansmöjligheterna är därför också begränsade.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta
att anse motionen besvarad

NR 23 "Utbilda fler i Könsbekräftande vård"

Motionär: Benjamin Kjerp, Ånge

Föredragande: Andreas Sjölander

Motionens att-satser:

att socialdemokraterna i västernorrland ska verka för att Myndighet-, Regions- och Civilpersonal i Västernorrland ska utbildas i Könsbekräftande vård

att Socialdemokraterna i västernorrland skaffar utbildningskunskap från organisationerna Transammans och RFSL för att lyfta frågan om könsbekräftandevård

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att avslå att-sats 1

att anse att-sats 2 för besvarad

Utbilda fler i Könsbekräftande vård

Motionär: Benjamin Kjerp, Ånge

Könskorrikering är en komplex fråga som berör många delar av människan främst transgenderpersoner eller personer med transexfarenhet och där svts kritiserande dokumentär transkriget har skapat en oförståelse om transpersoners livssituationer, denna dokumentär har kritiserats för att vara ensidig i sin fråga rörande transpersoner. vilket har lett att organisationen Transammans har reagerat starkt på den här dokumentären. transvården har länge varit en debatterad fråga i sverige av olika politiska organisationer som till exempel vänsterpartiet som är den största väljarbasen för transpersoner och religiösa inriktningar. Att diskutera transvården och transexualitet är en fråga som innehåller fysisk och psykisk påverkan för patienten och detta är en personlig fråga för patienten vilket socialdemokraterna i västernorrland behöver lyfta betydligt bättre genom att använda organisationen transammans och rfsls mest drivande kunskap just rörande transfrågor.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Som motionären beskriver är könskorrikering en komplex fråga där många saknar tillräcklig kunskap.

Att fler personer behöver utbildas i könsbekräftande vård är en nödvändighet så att transpersoner kan känna sig trygga i bemötandet från bland annat myndighetspersonal. Även Socialdemokraterna i Västernorrland behöver utbildas för att kunna lyfta denna komplexa frågan på ett bra sätt.

Med bakgrund av detta ställer sig Ånge arbetarekommun bakom denna motion och lämnar in den som sin egen.

Med anledning av ovanstående beslutar Ånge Arbetarekommun följande:

Att bifalla motionen i sin helhet

Att sända motionen till Distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att socialdemokraterna i västernorrland Ska verka för att Myndighet-, Regions- och Civilpersonal i Västernorrland ska utbildas i Könsbekräftande vård

att Socialdemokraterna i västernorrland skaffar utbildningskunskap från organisationerna Transammans och RFSL för att lyfta frågan om könsbekräftandevård

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar såväl motionärens intentioner som Ånge Arbetarekommuns åsikter i att transpersoner och personer som genomgått könskorrigering ska känna sig trygg att man blir bemötta utifrån sina egna förutsättningar och behov i samhället i stort, så också i vården. Kunskapsnivån är generellt låg bland beslutsfattare i frågor som rör dessa frågor. Socialdemokraterna i Västernorrland har inflytande över en del, men långt ifrån allt. Myndigheterna jobbar på uppdrag från regeringen, du behöver därför påverka på nationell nivå för att få inflytande över myndighetspersonalen. Inte heller har Socialdemokraterna i Västernorrland något inflytande över Civilpersonalen. Därför föreslår distriktsstyrelsen att första att-satsen avslås

Distriktsstyrelsen tillsatte en arbetsgrupp utifrån motioner som behandlades vid 2023 och 2022 års distriktskongresser som behandlar frågor kring hbtqi frågor.

Arbetsgruppen lämnar flera förslag bl a samla arbetarekommunerna i ett arbete för en gemensam normkritisk politisk position samt flera utbildningsinsatser. Utifrån rapporten har distriktsstyrelsen beslutat att rapporten intentioner finns med i partidistriktets studieplanering framöver och att ett fortsatt arbete sker för en politisk position kring normkritik. Med detta anser distriktsstyrelsen att andra att satsen går att anse besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att avslå att-sats 1

att anse att-sats 2 för besvarad

NR 24 "Motion ang. Samhall AB"

Motionär: Ann-Christin Jonsson, Härnösand

Föredragande: John Åberg

Motionens att-satser:

att partiet centralt verkar för att Samhall återgår till att vara en arbetsplats för funktionshindrade, utan vinstintresse.

att företagets organisation ses över centralt för att underlätta det lokala arbetet

att man framförallt ser över och genomför åtgärder för att underlätta det systematiska arbetsmiljöarbetet på lokal nivå.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att avslå motionen

Motion ang. Samhall AB

Motionär: Ann-Christin Jonsson, Härnösand

Under 80-talet bildades Samhall av staten för att människor som inte klarade arbete på den vanliga arbetsmarknaden inte skulle tvingas gå i förtidspension. Arbetet anpassades till individen, för att kunna få något vettigt att göra under dagarna, utan att ställas inför alltför orimliga krav.

Men under de senaste åren har detta förändrats kraftigt. Samhall har blivit Samhall AB. Övergått till ett mer eller mindre skyddat arbete till att bli ett bemanningsföretag. Övergått från att vara individanpassat till kundanpassat och kundorienterat. Under denna process har de anställda som utför arbetet kommit i skymundan. Jag vet- jag är själv en av dem.

Givetvis har Samhall inneburit en nystart för många som annars hade varit uteslutna från vanliga jobb. Som inneburit något att göra på dagarna, en lön att kunna betala hyran med. Men kraven i dagens Samhall slår ut många av de anställda. Anställda som har skadats i sitt arbete, känt sig pressade att ta jobb som de inte känner sig mogna för, och i många fall valt, eller övertalats till, sjukpension som sista åtgärd. Det finns även exempel på kollegor som "valt" självmord som sista desperata utväg.

Människor i behov av struktur och fasta rutiner har fått besked samma dag som arbetet ska utföras och fått jobba på flera arbetsplatser, även sådana som de inte känner till. En inte optimal situation för individer med autism och liknande.

Samhall är väldigt byråkratiskt uppbyggt. En – om uttrycket tillåts mig- koloss på lerböter som är svår att förändra och vända på. Arbetsmiljöarbetet sker på central nivå, inte lokal.

Sammanfattningsvis: Samhall måste återgå till att bli en arbetsplats för de som har allra svårast att få arbete, d.v.s. unga och vuxna med olika funktionshinder, varav många i dagens samhälle inte ens passar på Samhall. Alla vinstkrav måste bort. Vi måste få

samma rättigheter att slå larm via media som alla andra statliga organisationer, något vi inte har idag då företaget har aktiebolagsform.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Det finns personer som vill arbeta men som står utanför arbetsmarknaden på grund av en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga trots att de skulle kunna arbeta med rätt stöd och anpassning. Det är en enorm outnyttjad resurs och en förlust för hela samhället. Därför är Samhalls uppdrag i den aktiva arbetsmarknadspolitiken mycket viktigt. Deras position att fungera som en ingång till arbetsmarknaden för personer som annars riskerar att stå utan arbete är helt unik. Samhall ska tydligt vara till för personer som på grund av funktionsnedsättning står långt ifrån arbetsmarknaden.

När det gäller arbetsmiljöåtgärder så slöts, i september 2023, efter intensiva förhandlingar mellan LO-förbunden och arbetsgivarorganisationen Fremia, ett nytt kollektivavtal för de nästan 23 000 arbetarna på Samhall. Enligt avtalet ska en facklig förtroendevald göra en skriftlig anmälan till arbetsgivaren om det finns brister i arbetsmiljön. Samhall ska då så snart som möjligt överlägga med facket om vilka åtgärder som ska vidtas. Hur arbetsmiljöproblemet ska lösas ska också dokumenteras och sedan ska åtgärderna genomföras, annars begår Samhall ett avtalsbrott och kan få betala skadestånd. Enligt avtalet ska en facklig förtroendevald göra en skriftlig anmälan till arbetsgivaren om det finns brister i arbetsmiljön. Samhall ska då så snart som möjligt överlägga med facket om vilka åtgärder som ska vidtas. Arbetsgivaren ska kalla till möte om arbetsmiljö-problemet snarast, men senast inom fem dagar, och mötet ska vara genomfört inom tio dagar. Hur arbetsmiljöproblemet ska lösas ska också dokumenteras och sedan ska åtgärderna genomföras, annars begår Samhall ett avtalsbrott och kan få betala skadestånd. Arbetet ska nu tydligare involvera fackförbundens förtroendevalda för att säkerställa att alla anställda får en bra arbetsmiljö.

Utifrån att motionen är ställd till partiet centralt måste dessvärre de två första att-satserna avslås.

Med stöd av ovanstående föreslår arbetarekommunens styrelse:

Att avslå första, andra, fjärde och sjätte att-satserna

Att bifalla tredje och femte att-satserna.

Medlemsmötet beslutar i enlighet med styrelsens förslag bifall till följande att-satser:

att man framför allt ser över och genomför åtgärder för att underlätta det systematiska arbetsmiljöarbetet på lokal nivå.

att motionen går vidare för till distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att partiet centralt verkar för att Samhall återgår till att vara en arbetsplats för funktionshindrade, utan vinstintresse.

att företagens organisation ses över centralt för att underlätta det lokala arbetet

att man framförallt ser över och genomför åtgärder för att underlätta det systematiska arbetsmiljöarbetet på lokal nivå.

Styrelsens yttrande

Vårt parti står för ordning och reda på arbetsmarknaden. Alla som kan jobba ska jobba och den som jobbar ska kunna leva på sin lön och ha trygga arbetsvillkor.

Vi står bakom att detta ska gälla alla, oavsett dina förutsättningar.

Samhall är en viktig aktör i det arbetet.

Vi är medvetna om att Samhall, utifrån sitt uppdrag har begränsningar kring vilka man kan ta emot, men att det samtidigt finns andra aktörer och funktioner som skapar möjligheter för människor att ha en sysselsättning och få en inkomst.

Samhall ska bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga principer och på marknadens villkor så att övrigt näringsliv inte utsätts för osund konkurrens och eventuell vinst ska inte delas ut till ägarna utan användas i verksamheten.

Vårt parti står även bakom den svenska modellen där arbetsmarknadens parter i så stor utsträckning som möjligt ska hantera arbetsrättsliga problem, det gäller också Samhall.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att avslå motionen

NR 25 "Avskaffa karensavdraget"

Motionär: Simon Oskar Andersson, Kramfors

Föredragande: Johanna Bergsten

Motionens att-satser:

att Kramfors arbetarekommun verkar för att avskaffa karensavdraget

att Kramfors arbetarekommun antar motionen som sin egen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse motionen för besvarad

Avskaffa karensavdraget

Motionär: Simon Oskar Andersson, Kramfors

Under pandemin belystes ett antal samhällsproblem som hittills inte lösts. En av de allvarligaste av dessa är hur sjukledighet från arbete hanteras idag.

När man är sjuk och stannar hemma från arbetet ska arbetsgivaren betala ut sjuklön. Sjuklönen motsvarar 80 procent av lönen. Från sjuklönen gör arbetsgivaren ett karensavdrag på 20 procent av lönen från en arbetsvecka.

Karensavdraget innebär i praktiken att den som inte kan arbeta hemma straffas för sin första sjukdag. Detta är oersonligt, orättvist och skadligt för samhällets produktivitet eftersom sjuka människor tenderar att gå till arbetet.

Karensavdraget är en klasslagstiftning som slår mot samtliga arbetaryrken, i synnerhet mot kvinnodominerade branscher som skola, vård och omsorg där det är vanligt att bli sjuk via arbetet.

Därför är det hög tid att Socialdemokraterna går i täten för att avskaffa karensavdraget.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären tar upp en viktig klassfråga och precis som motionären beskriver slår karensavdraget mot samtliga yrkesgrupper, men framför allt i kvinnodominerade yrken som vård, skola och omsorg där är det vanligt att bli sjuk via arbetet.

Arbetarkommun håller med om motionären att det är hög tid att Socialdemokraterna går i täten för att avskaffa karensavdraget.

Arbetarkommun bifaller motionen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Kramfors arbetarekommun verkar för att avskaffa karensavdraget

att Kramfors arbetarekommun antar motionen som sin egen.

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen uppfattar motionen att det är socialdemokraterna som ska ställa sig bakom motionens krav, även om att-satserna är riktade till Kramfors arbetarekommun

Den tidigare S-ledda regeringen tillsatte i mars 2022 en utredning som syftade till att se över regelverket kring karensavdraget. Dessutom gick partiet ut inför valet 2022 med att karensavdraget skulle ses över vid en valseger av flera olika anledningar.

Exempelvis på grund av att karensavdraget är orättvist utformat och precis som motionären skriver drabbar det ofta kvinnor inom omsorgsyrken hårdast. Tanken var att regelverket skulle ses över för att bättre passa dagens förutsättningar och minska den orättvisa som uppstod mellan olika yrkesgrupper.

Som vi alla vet blev det ingen valseger för oss på nationell nivå och i januari 2023 beslutade den nuvarande regeringen att utredningens arbete skall upphöra. Partiet valde då att lyfta frågan i socialförsäkringsutskottet och genom en interpellation till ansvarig minister. Den nuvarande regeringen valde att tillsätta en arbetsgrupp som skulle utreda frågan och arbetsgruppen har lämnat sin rapport i slutet av förra året, vilken finns att läsa på regeringens hemsida.

Vi socialdemokrater vill att socialförsäkringen ska finnas för alla på ett rättvist sätt, att den som behöver ta del av den ska få ta del av den. Att avskaffa karensavdraget helt finns det ingen majoritet för i riksdagen idag, men partiet står bakom en översyn av regelverket för att skapa ett rättvisare karensavdrag som inte drabbar vissa yrkesgrupper hårdare än andra. Undersköterskan kan exempelvis inte jobba hemma vid en förkylning, till skillnad från en upphandlare på en myndighet.

Distriktsstyrelsen vill även poängtera att frågan om karensavdraget fortfarande är aktuell och utifrån ovanstående så menar distriktsstyrelsen att motionen är besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att anse motionen för besvarad

NR 26 "Motion ang. arbetslivskriminalitetens omfattning och dess konsekvenser"

Motionär: Ann-Christin Jonsson, Härnösand

Föredragande: Johanna Bergsten

Motionens att-satser:

att partiet verkar för att lagstiftningen ses över, och förstärks.

att partiet verkar för att ansvaret för kunden att granska att företagen är seriösa innan avtalen skrivs under ska införas enligt lag.

att partiet verkar för att ansvaret för kommuner, regioner och statliga myndigheter som anlitar oseriösa företag ska skärpas.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att anse motionen besvarad

Motion ang. arbetslivskriminalitetens omfattning och dess konsekvenser

Motionär: Ann-Christin Jonsson, Härnösand

Sverige har under många år varit en av föregångarna när det gäller kampen för fackliga rättigheter, och det livsviktiga systematiska arbetsmiljöarbetet oavsett sektor, och oavsett var i landet vi befinner oss. Framgångar som skett tack vare arbetarrörelsens arbete för att förbättra och förenkla arbetet för en god arbetsmiljö för alla anställda. Förbättringar som nu är hotade på grund av den politiska majoritet som för närvarande bildar regering.

Men det finns en sektor som är undantagen från dessa framgångar och framsteg: den svarta arbetsmarknaden. Ett hot mot samhället som sådant, då pengarna går till allt annat än det allmänna. Ett hot mot alla seriösa företag i samma bransch som givetvis inte kan konkurrera på lika villkor.

Vi ser den överallt; inom byggnadsindustrin, lokalvård, restaurang, privata hemtjänstbolag, skönhetsalonger med mera. Ja, listan kan göras lång- och längre.

Den röda tråden är utnyttjandet av svart arbetskraft, oftast papperslösa eller asylsökande som inte känner till svensk lagstiftning eller de rättigheter de själva har. Människor som inte har något att förlora, som inte är medborgare i ett EU-land. Som hotas med samtal till Migrationsverket, hot om utvisning, omedelbara avsked från anställningar med högst oklara villkor. Män från t ex Belarus, som inte får sin lön, bor i undermåliga baracker, och som misshandlas när de klagar. Kvinnor från Iran, Vietnam, Latinamerika, och Ukraina som hotas med utvisning och avsked, som trakasseras verbalt (ofta med sexuella anspelningar), och på andra sätt.

Det är också tyvärr så att landets kommuner, regioner och statliga myndigheter är vanliga kunder hos dessa oseriösa företag.

Och vi har talat om denna problematik under flera år, från såväl politiskt som fackligt håll. Trots att viljan säkert finns, döms få arbetsgivare för brott enligt den lagstiftning som finns för att stoppa detta. Antingen följs inte lagen eller så är lagstiftningen på tok för svag.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag:

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarkommunens styrelse delar motionärens uppfattning om situationen på den svenska arbetsmarknaden. Ända sedan 2008, då regeringen Reinfeldt avskaffade arbetsmarknadsprövning som användes för att reglera arbetskraftsinvandring, har oseriösa arbetsgivare skamlöst utnyttjat utländsk arbetskraft. Detta blev världens mest liberala arbetskraftsinvandringssystem och är det fortfarande idag. Vissa framsteg, som rivningen av lex Laval, har gjorts. Men lukrativa möjligheter att hit människor som

hamnar i en beroendesituation från dag ett och kommer ur den har lockat till sig grovt kriminella ligor. Detta förekommer inom en hel del branscher, men flest oseriösa/kriminella företag som utnyttjar arbetskraft finns inom branscher som kräver låga förkunskaper. En grupp som också berörs är människor som har sökt asyl, inte blivit beviljade men har stannat kvar i landet, papperslösa. Dessa människor är lätt måltavla för att bli utnyttjade av kriminella grupper. Den svenska arbetsmarknadsmodellen är en av grundpelarna som vårt samhälle vilar på. Därför är det viktigt att vi gör allt vi kan för att skydda den.

Med stöd av ovanstående föreslår arbetarekommunen:

Att bifalla motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att partiet verkar för att lagstiftningen ses över, och förstärks.

att partiet verkar för att ansvaret för kunden att granska att företagen är seriösa innan avtalen skrivs under ska införas enligt lag.

att partiet verkar för att ansvaret för kommuner, regioner och statliga myndigheter som anlitar oseriösa företag ska skärpas.

Styrelsens yttrande

Att stävja arbetslivskriminalitet i Sverige är högt upp på arbetarrörelsens dagordning då det bland annat leder till människoexploatering, undanhållande av skattemedel samt osund konkurrens. Den dåvarande S-ledda regeringen påbörjade inrättandet av så kallade A-Krim Center under 2022. A-Krim Center är regionala center som har som uppgift att genom samverkan motverka arbetslivskriminalitet och berör ett antal myndigheter, bland annat Skatteverket, Arbetsmiljöverket och Polismyndigheten. Dessa center finns fortfarande kvar och under 2023 inrättades dessutom fler center.

För oss är det oerhört viktigt att arbetet mot arbetslivskriminalitet fortsätter med ökade och effektivare kontroller, högre sanktioner, myndighetssamverkan gällande register och ett bra samarbete mellan arbetsmarknadens parter.

En tänkbar lösning på delar av problematiken som motionären beskriver är att kommuner, regioner och statliga myndigheter ska kunna ställa krav på kollektivavtal med schyssta villkor i offentliga upphandlingar. I dagsläget är de inte solklart att det är tillåtet men det talas en del inom arbetarrörelsen inför Europaparlamentsvalet att Sverige måste driva på frågan i EU för att stävja de oseriösa företagen.

Att ställa krav på de upphandlande parterna såsom motionären skriver är inget problem idag, snarare är det en resursfråga hos både de upphandlande och exempelvis fackförbunden som skulle kunna vara den granskande parten.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att anse motionen besvarad

NR 27 "Den som begår brott i samröre med barn exponerar barn för kriminalitet. Ny lagstiftning förändrar hur barn och unga rekryteras och utnyttjas i kriminella nätverk."

Motionär: Johan Nilsson, Härnösand

Föredragande: John Åberg

Motionens att-satser:

att man ger partidistriktets riksdagsledamöter i uppdrag att verka för utredning av en lagstiftning i linje med motionens intentioner.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen

Den som begår brott i samröre med barn exponerar barn för kriminalitet. Ny lagstiftning förändrar hur barn och unga rekryteras och utnyttjas i kriminella nätverk.

Motionär: Johan Nilsson, Härnösand

Under sommaren 2023 sker över 100 skjutningar i Sverige. I september beskriver justitieministern situationen som "bortom det värsta man kan tänka sig i ett öppet samhälle". Det rör sig om ett integrationspolitiskt misslyckande med enorma konsekvenser. Särskilt utmanande är att det är just barn och ungdomar som står för mycket av våldet. Ingen annan fråga har på samma sätt skadat förtroendet för staten, våra politiska partier och synen på Sverige i världen.

En förutsättning för att långsiktigt stoppa våldet är åtgärder som förändrar hur barn och unga rekryteras och utnyttjas i kriminella nätverk.

Situationen kräver både förebyggande insatser och ökade resurser till rättsväsende men det här är åtgärder som tar tid innan de får nödvändiga effekter. Resultat av lagstiftning kan komma snabbare.

Sedan juli 2023 är det straffbart att involvera barn och ungdomar i brottslighet; det är en viktig förändring. Regeringen utreder en reform av straffrätten och vill ha en dialog om detta också med partier i opposition. Det pågår redan viktiga processer, men det räcker inte med den nya lagstiftning som redan är på plats eller diskuteras.

Att ha samröre med kriminella som använder sig av barn är en skamlig sak och något som det är rimligt att se ner på även i kriminella miljöer. Sverige behöver en lagstiftning som stödjer sådana ställningstaganden. En naturlig reaktion från den som är kriminell och kommer in i ett rum där det finns droger och vapen, ska vara att man inte vill vistas där om där också finns barn eller ungdomar. En lika naturlig tanke ska vara att man inte vill ha barn med sig om man tänker utföra ett grovt våldsbrott. Inte minst ska det vara dåligt för affärerna. Som det är nu finns det inga nackdelar med att det sitter fjortonåring i en soffa medan droger byter ägare i samma lokal; tvärtom kan det vara fördelaktigt om samma fjortonåring är den som förvarar dessa droger eller är den som är beväpnad i rummet. Det här är helt orimligt.

För att stoppa våldet krävs en lagstiftning som inte bara förändrar dynamiken kring kostnad-nytta med att använda barn i kriminell verksamhet; utan också själva narrativet - berättelsen - om vad det innebär. Detta uppnås varken med den nya lag som gör det straffbart att involvera minderåriga i brottslighet eller med förslag om generellt höjda straffsats, sänkt straffmyndighetsålder eller införandet av visitationszoner.

I stället krävs en helt ny brottsrubricering.

Utgångspunkten behöver vara att den som begår brott i samröre med barn exponerar barn för kriminalitet. Straffvärdet för detta ska vara lika högt som för brottet i sig.

Detsamma ska gälla den som begår brott i samröre med person eller kriminellt nätverk som i sin tur begår brott i samröre med barn. Det handlar inte om att göra det straffbart att tillhöra ett visst nätverk. Om det däremot i utredningen av ett brott framkommer att någon del i förutsättningarna för eller genomförandet av brottet har funnits ett samröre med barn, till exempel genom att barn har använts som spejare eller kurirer – då ska det bestraffas på samma sätt. Ansvaret för att säkerställa att så inte sker ska ligga på den enskilde.

Det här skulle i praktiken innebära att brott som begås i direkt eller indirekt samröre med barn leder till dubbelt så hårda straff.

Den nya brottsrubriceringen gör det märkbart ofördelaktigt i att begå brott i samröre med barn eller med kriminella nätverk som använder barn. Inte minst blir det ofördelaktigt att köpa droger eller stöldgods av någon som ingår i ett sådant nätverk. Det här lägger ett större ansvar också på den som endast begår brott genom att köpa narkotika för eget bruk – precis som i det förslag som lades fram av Magdalena Andersson (S) i augusti. Det är redan straffbart att involvera barn och ungdomar i brottslig verksamhet. Förslaget passar väl in i och kompletterar den befintliga lagstiftningen.

Grundläggande rättsprinciper upprätthålls eftersom det fortfarande bara är möjligt att döma personer för brott som de själva begått; det är till exempel redan olagligt att köpa droger. Det är den försvårande omständigheten att brottet bidrar till att barn exponeras för kriminalitet som innebär en fördubbling av straffsatsen.

Genom att göra det juridiskt riskabelt att vara en del av eller ha brottsligt samröre med ett nätverk som använder sig av minderåriga, skapar man incitament för att hålla unga borta från dessa verksamheter.

Samtidigt uppstår andra psykologiska mekanismer. Långa fängelsestraff i Sverige blir inte en direkt följd av grova brott som inger respekt och leder till högre status bland kriminella. I stället blir de en följd av att man är en person som har utnyttjat eller exponerat barn för kriminalitet. Den berättelsen är en helt annan; något som får ett naturligt genomslag i media.

Genom att särskilt bestraffa brott i samröre med barn skickar samhället en signal om att detta är beteende som bör vara oacceptabelt också i kriminella kretsar. Den negativa uppmärksamhet som dessa brott får underminerar den respekt och den auktoritet som de annars skulle ge. I en förlängning får det konsekvenser också på kriminella hierarkier och maktdynamik. Inte minst gör den nya brottsrubriceringen att det går att argumentera för att barn i verksamheten är dåligt för affärerna. Det här är mekanismer som inte ska underskattas.

Sverige är en förebild för välfärd och social rättvisa i stora delar av världen. Det här är ett problem som vi förväntas kunna lösa. Inte bara med hårdare straff, utan smartare. På sikt handlar inte bara om att stoppa våldet. I socioekonomiskt utsatta områden är stoppandet av gängkriminaliteten också en förutsättning också för en fungerande integration. Det här är vägen.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionen berör frågor som har varit och fortfarande är högt upp på dagordningen, gängkriminaliteten. Kriminalpolitiken och frågor som brott och straff är också några av de viktigaste frågorna när man undersöker attityder bland väljarna. Arbetarekommunens styrelse menar dock att bara göra detta till en fråga om en misslyckad integrationspolitik är att förenkla det. Det är komplexa frågor och kräver sannolikt också komplexa lösningar. Det är syvende och sist ett misslyckande för välfärdspolitiken.

Våldet har trappats upp, blivit allt råare och där skjutningar med dödlig utgång också har ökat. Uppgörelser mellan de kriminella gängerna drabbar också tredje person. Även om den stora massan av offer för detta våld går att finna i kriminella kretsar och nätverk så är en av följderna av detta våld att det skapar otrygghet och rädsla i hela samhället, därför har den också jämförts med terrorism och definierats som samhällshotande. Motionären lyfter själv upp att det behövs både vidtas insatser för att stärka det förebyggande arbetet men behöver också tas hårda tag med kriminaliteten. Detta är ett område som det också rör sig mycket kring, det händer mycket på området. Nu talas det om att det finns behov av mellan 15 000 - 18 000 ytterligare platser i kriminalvården. Detta samtidigt som att den offentliga sektorn, som kommuner, regioner och statliga myndigheter får allt svårare förutsättningar, inte minst med att jobba med de brottsförebyggande frågorna. I den bästa av världar kunde de medel som

planeras läggas på ytterligare fängelseplatser, i stället läggas på det brottsförebyggande arbetet. Arbetet behöver dock ske både kortsiktigt, men också långsiktigt.

Motionären berör i sin motion frågor som rekrytering till kriminella nätverk och också hur barn och unga, som på grund av sin låga ålder inte själva kan ställas till svars för brott, som utnyttjas av gängen. Arbetarekommunens styrelse håller verkligen med om att det denna möjlighet måste stängas och också kosta i form av ännu hårdare straff, för dem som utnyttjar detta. Frågorna är dock komplexa. Idag lockas framför allt unga killar till gängen. Det görs både i jakten på status, men också på grund av ekonomiska skäl. Vi har också i våra skolor och i resten av vårt samhälle byggt upp en mentalitet att det är lättare att få uppmärksamhet – även om den mest är negativ – genom att göra något destruktivt. Så ungdomar som har behandlats som problemfall, som sällan får uppskattning för att man gjort något konstruktivt – får i gängen en plats, ett sammanhang. De visas uppskattning. Sen att det är en oerhört farlig miljö de rör sig i, blir då sekundärt. Dessa ungdomar är nästan alla pojkar och unga män. Den rådande manliga kulturen, bygger på machoideal, inte minst i dessa kriminella kretsar som dessa unga rör sig i. I dessa kretsar där prisas våldet, dominans och ytliga rikedomar. Känslor stängs av och empatin blir underutvecklad.

Detta är frågor som behöver belysas ur så många perspektiv, och varje ungdom som rekryteras till gängen är unik. Därför kan motionärens förslag vara en lösning, dvs att göra det mindre attraktivt att utnyttja barn- och unga till att begå brott, genom att de som utnyttjar riskerar skarpare påföljder.

Med det ovan anförda föreslår styrelsen för Härnösands arbetarekommun att medlemsmötet beslutar:

Att bifalla motionen.

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att man ger partidistriktets riksdagsledamöter i uppdrag att verka för utredning av en lagstiftning i linje med motionens intentioner.

Styrelsens yttrande

Det är Distriktsstyrelsens uppfattning att ungdomskriminalitet är ett extremt hot mot välfärdsstaten och ett misslyckande för samhället. Vår politik för att stävja kriminalitet ska stå på två ben, dels förebyggande insatser, men även att på olika sätt göra det tillräckligt kännbart att ägna sig åt kriminell verksamhet.

Givetvis måste förebyggande insatser öka.

Skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och sjukvård måste stärkas.

Samtidigt behöver idrotts- och övrig föreningsverksamhet runt om i landet få bättre möjligheter att ta hand om våra barn och unga.

Tyvärr kommer inte enbart förebyggande arbete att räcka till, Sverige behöver också vara tydligt i att brott inte lönar sig och den lagstiftning som finns måste vara ändaålsenlig och de straff som utdöms måste vara kännbara och avskräckande.

Distriktsstyrelsen anser att motionen skulle kunna vara en klok väg att gå kring frågan om lagstiftning och påföljder. Dels har motionen ett tydligt barnperspektiv där ansvaret för att barn inte utsätts för kriminalitet ligger på en straffmyndig vuxen, dels bör motionens intentioner kunna skapa ett samhällsklimat där det även i kriminella kretsar blir oetiskt att använda sig av barn för att begå brott.

Det skulle också kunna vara så att en lagstiftning i den här riktningen har en självrensande effekt i kriminella kretsar. Det bör finnas personer i kriminella kretsar som använder sig av barn för att de själva känner sig tvingade till det och då får de argument för att undvika det.

Även om strängare lagstiftning finns på plats för att stävja brott där barn blir exponerade anser vi att motionen skulle kunna bidra till ytterligare förbättring i frågan.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta att bifalla motionen

NR 28 "Förebyggande och främjande arbete i samverkan är socialdemokratisk politik"

Motionär: Zenitha Nordfjell, Örnsköldsvik

Föredragande: Carolina Sondell

Motionens att-satser:

att våra riksdagspolitiker får i uppdrag att verka för att det förebyggande och främjande arbetet för barn och unga prioriteras.

att länets politiker går ihop, exempelvis via kommunförbundet, för att titta på gemensamma lösningar på de utmaningar vi står inför i enlighet med motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla att-sats 1

att anse att-sats 2 för besvarad

Förebyggande och främjande arbete i samverkan är socialdemokratisk politik

Motionär: Zenitha Nordfjell, Örnsköldsvik

Efter lång erfarenhet av att se de som far mest illa i vårt samhälle känner vi att vi behöver lyfta saker som vi kan göra bättre.

Barn och unga är inte enbart vår framtid - de är vår nutid!

Vi vet att några barn far illa och hamnar snett i livet på grund av olika orsaker.

När Allianspartierna skriker efter hårdare straff, vräkning och utvisningar tycker vi att det är dax att sansa debatten.

Vi vill att vi satsar mer resurser på förebyggande och främjande insatser. Staten måste ta ett större ansvar innan problemen blir för stora.

Vi vill att kommunerna samverkar, liknande man gjort gällande Gemensam Familjehemsorganisation (GFO), för att hitta lösningar gällande Hem för Vård och boende (HVB) och även gällande Boendekedja för missbruk.

Allt för många far illa i dagens samhälle och vi får aldrig glömma alla människors lika värde - det är viktigt att vi erbjuder olika möjligheter av insatser för att människor ska komma ifrån utanförskap, missbruk, kriminalitet och utslagning.

Ingen kommun eller region klarar detta själv - vi måste göra det i samverkan för att uppnå bästa resultat - det är en god och nära vård på riktigt.

Det finns många fördelar med att hitta lösningar på närmre håll både för personal, nätverk och rent samhällsekonomiskt.

Zenitha Nordfjell och Olle Häggström

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Ulrika Karlsson och Cina Elmnert

Motionärerna belyser en viktig fråga, vi ser hur den nya Tidöregeringen jobbar för hårdare straff och mindre preventivt arbete. Vi ser ett stort ökat behov av öka på och utveckla det preventiva arbetet för att kunna ge tidigare och bättre insatser till alla som har behov. Vi behöver få till stånd en bättre framtid för våra ungdomar i ett samhälle där alla kan känna sig trygga, starka och framför allt kan känna framtidstro.

Att skapa en utökad samverkan mellan kommunerna i till exempel kommunförbundet ger möjlighet till ett utökat samarbete och nya möjligheter till nya lösningar för att man så tidigt så möjligt ska kunna komma att hjälpa barn och unga i ett så tidigt skede som möjligt för att kunna lotsa rätt. Att kommunerna får en starkare plattform att tillsammans med regionen utveckla det förebyggande och främjande arbetet ser vi som

viktig grund för att bygga ett starkare samhälle där barn och unga får en chans till ett bättre liv.

För att få till stånd en bättre framtid för våra unga behöver vi alla stå enade och tillsammans arbeta för att skapa en god och nära vård för alla.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att våra riksdagspolitiker får i uppdrag att verka för att det förebyggande och främjande arbetet för barn och unga prioriteras.

att länets politiker går ihop, exempelvis via kommunförbundet, för att titta på gemensamma lösningar på de utmaningar vi står inför i enlighet med motionen.

Styrelsens yttrande

Forskning visar att ett strukturerat långsiktigt förebyggande arbete är av största vikt liksom att tidigt upptäcka riskbruk av alkohol och missbruk av narkotika. Folkhälsomyndigheten har som utgångspunkt för det förebyggande arbetet att förbättra människors livsvillkor och levnadsvanor. Arbetet ska sträva mot att så få som möjligt ska missbruka, och de som gjort det ska förmås sluta innan ett beroende har utvecklats.

Kommunerna ska enligt den svenska socialtjänstlagen förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel. Det gäller i synnerhet bland barn och unga. Kommunerna ska också erbjuda insatser till personer med missbruk eller beroende.

Distriktsstyrelsen vill också att vi satsar mer resurser på förebyggande och främjande insatser men det motionen också tar upp är vad vi bör göra när det ändå händer, hur vi bör hjälpa människor som hamnat i utanförskap, missbruk, kriminalitet eller utslagning

Motionärerna tar upp mycket viktiga frågor som utsatta barn och ungdomar samt stödet till missbrukare. Distriktsstyrelsen anser att våra förtroendevalda från kommunerna redan arbetar tillsammans med regionen för att utveckla det förebyggande och främjande arbetet.

Förtroendevalda i respektive kommun arbetar för att utveckla Hem för Vård och boende (HVB) och Boendekedja för missbruk i Västernorrland.

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta

Bifall till motions första att-sats och anser att den andra att-satsen är besvarad.

Bifall till att våra riksdagspolitiker får i uppdrag att verka för att det förebyggande och främjande arbetet för barn och unga prioriteras.

Vi arbetar redan aktivt, exempelvis via kommunförbundet för att titta på gemensamma lösningar på de utmaningar vi står inför i enlighet med motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla att-sats 1

att anse att-sats 2 för besvarad

NR 29 "Ge familjehem möjlighet att vara hemma när ett barn placeras"

Motionär: Anna-Maria Filipsson, Ånge

Föredragande: Anna-Belle Strömberg

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna verkar för att stärka vården för familjehemsplacerade barn

att Socialdemokraterna verkar för att ge familjehem förutsättningar att vara hemma när de tar emot ett barn i hemmet

att Socialdemokraterna genom detta verkar för att minska antalet sammanbrott i familjehemsvård

att Socialdemokraterna verkar för att ge fler möjlighet att vara familjehem genom att förbättra förutsättningarna

att Socialdemokraterna Västernorrland antar motionen som sin egen och driver den vidare på partikongressen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla att-sats 1 och 2

att anse att-sats 3 och 4 besvarad

Ge familjehem möjlighet att vara hemma när ett barn placeras

Motionär: Anna-Maria Filipsson, Ånge

Familjehemsvård är den vanligaste placeringsformen när barn inte kan bo kvar hemma. Socialtjänsten ska se till att barn som inte kan bo med sina föräldrar får en god vård och omsorg utifrån sina behov. Under 2022 placerades cirka 19 200 barn i familjehem. Det är ett nationellt problem att rekrytera och tillhandahålla lämpliga familjehem idag för att möta behovet. De familjehem som utreds och kan ta emot ett placerat barn behöver få bästa förutsättningar att klara av sitt uppdrag och det barn som placeras behöver få tid att landa i sitt nya hem och att knyta an till sina familjehemsföräldrar. Ett barn som

placeras har ofta svåra händelser och trauman att bearbeta och familjehemmet behöver få tid och möjlighet att möta barnet i detta.

Ofta bedömer socialtjänsten att familjehemmet behöver vara hemma en tid när barnet placeras, detta kan se olika ut beroende på barnets ålder och behov. Placering kan ske med kort varsel då placering av barn ofta sker akut. När socialtjänsten gör den bedömningen kompenseras familjehemmet med förlorad arbetsförtjänst den tid de är hemma under förutsättning att familjehemsföräldern beviljas tjänstledighet. Inte bara små barn kan ha behov av att ha en eller två vuxna hemma, även ett äldre barn kan behöva en eller två vuxna hemma en kortare eller längre tid när hen placeras i familjehem. Dock kan arbetsgivare enligt gällande lagstiftning neka ett familjehem tjänstledighet, något som i vissa fall har gjort det omöjligt för ett lämpligt familjehem att ta emot ett barn som annars skulle matcha bra i familjen.

Därför behöver familjehem idag ges möjlighet att vara hemma den tid som socialtjänsten bedömer vara nödvändigt för barnets bästa. Detta genom att arbetsgivare inte ges möjlighet att neka familjehem tjänstledighet när de tar emot ett barn för stadigvarande vård och fostran.

Yttrande på motion” Ge familjehem möjlighet att vara hemma när ett barn placeras”

Att skapa förutsättningar för att barn ska få växa upp i trygga förhållanden och få en grund för ett gott vuxenliv är en väldigt viktig uppgift för samhället. Kanske den allra viktigaste uppgiften vi står inför. Barnen har ofta svåra händelser, upplevelser med i sitt bagage när det sker en placering i familjehem, det kan gå fort och vara akut behov. Att då familjehemsföräldrar har möjlighet att vara tjänstledig från sitt arbete och finnas för barnet utifrån det behov som ligger borde vara självklart. För ett barn är det ett uppbrott från en tillvaro som bedömts varit dålig och det är tufft. Trygghet och stöd kan behövas i olika utsträckning.

Familjehemmen bör få förutsättningar att göra sitt uppdrag på bästa sätt och en bra matchning/placering för barnet ska inte äventyras på grund av att arbetsgivaren idag kan neka tjänstledigt. Tjänstledigheten kan behövas under den tid som det individuella behovet kräver. Här behövs en ändring i lagstiftningen. Barnen är framtiden och barn har rätt till en trygg och stabil uppväxt!

Med anledning av ovanstående beslutar Ånge Arbetarekommuns följande:

Att bifalla motionen i sin helhet

Att sända motionen till Distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna verkar för att stärka vården för familjehemsplacerade barn

att Socialdemokraterna verkar för att ge familjehem förutsättningar att vara hemma när de tar emot ett barn i hemmet

att Socialdemokraterna genom detta verkar för att minska antalet sammanbrott i familjehemsvård

att Socialdemokraterna verkar för att ge fler möjlighet att vara familjehem genom att förbättra förutsättningarna

att Socialdemokraterna Västernorrland antar motionen som sin egen och driver den vidare på partikongressen

Styrelsens yttrande

Motionären pekar på ett mycket angeläget ämne om svårigheten med den stora bristen på familjehem som många kommuner signalerar om.

Familjehem är ett av samhällets viktigaste verktyg för att kunna tillgodose alla barns rätt till en trygg och bra uppväxt, även om de egna föräldrarna brister i omsorg eller på annat sätt inte har möjlighet att ta hand om barnet.

Ansvar för placering av ett barn i ett annat hem åligger kommunerna, och beslutet om placering fattas antingen av socialtjänsten eller av domstol. Det är också socialtjänsten i varje kommun som har ansvar för att rekrytera och utreda familjehem, att erbjuda utbildning samt säkerställa att de bedriver en vård som håller god kvalitet.

Många kommuner har brist på familjehemsplatser. Socialtjänsten i många kommuner vittnar om att det är svårt att locka familjer till att vilja öppna sin dörr för andras barn.

Mindre politisk uppmärksamhet har ägnats åt den stora bristen på familjehem runt om i Sverige, däremot har behandlingshem som HVB och SIS på nationell nivå fått större uppmärksamhet i syfte att ge extra stöd för att förhindra gängkriminalitet.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta bifalla motionen första och andra att-sats. Tredje och fjärde att-satserna tillgodoses av första och andra att-satserna och anses därför besvarade.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla att-sats 1 och 2

att anse att-sats 3 och 4 besvarad

NR 30 "Säkerställ stöd - allt enligt den socialdemokratiska värdegrunden"

Motionär: Zenitha Nordfjell och Carolina Sondell, Örnsköldsvik

Föredragande: Anna-Belle Strömberg

Motionens att-satser:

Att vi säkerställer att de som har behov av ställföreträdare får det inom rimlig tid.

Att vi ser över finansiering av ställföreträdare samt utreder behov av kvalificerade ställföreträdare för att säkerställa att behovet tillgodoses.

Att vi verkar för att det blir en rättighetslagstiftning.

Att vi initierar en utredning för att se över om man kan finna ekonomiska incitament för att på så vis säkerställa att kommunerna hjälper de som har behov.

Att vi uppdrar till våra riksdagsledamöter att verka för intentionerna i motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla motionen

Säkerställ stöd - allt enligt den socialdemokratiska värdegrunden

Motionär: Zenitha Nordfjell och Carolina Sondell, Örnsköldsvik

Som Socialdemokrater är vi oroade för att det finns medborgare som inte får den hjälp de behöver i rimlig tid.

Många kommuner i vårt land tampas med att finna Gode män och förvaltare.

Det innebär att de som har allra störst behov av ställföreträdare får vänta väldigt länge och det händer även att man inte hittar någon som vill ta på sig detta frivilliga uppdrag.

Om man inte hittar någon på lång tid händer det även att ärenden avskrivs, vilket drabbar både individer och samhället i stort - där kostnaden hamnar någon annanstans.

Ärenden blir även mer komplexa och du behöver mer kvalificerade ställföreträdare.

I vårt samhälle är det inte värdigt att de som har behov av hjälp och fått det beviljat - inte får det på grund av att det inte finns någon som är beredd att ta på sig uppdraget på ideell basis.

Zenitha Nordfjell och Carolina Sondell

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Mikael Malmén

Precis som motionen beskriver råder det brist på ställföreträdare i stora delar av landet.

Att inte kunna få den hjälp man behöver riskerar att sätta huvudmän i en svår sits, till nackdel för alla.

Den stora bristen på ställföreträdare riskerar också att bli ett moment 22, då personer som kan tänka sig att göra den här sortens uppdrag kan avskräckas av det faktum att bristen gör det svårt att kunna lämna sitt uppdrag, om man väl tagit på sig det. Endast vid synnerliga skäl har en ställföreträdare rätt att lämna sitt uppdrag om inte en ersättare finns att tillgå.

År 2021 lämnade Ställföreträdarutredningen sitt betänkande i SOU 2021:36. Betänkandet föreslår en lång rad lagändringar och genomlyser förutsättningarna för gode män och förvaltare. Betänkandet gör också tydligt sambandet mellan huvudmännens rättigheter och Sveriges skyldigheter, utifrån FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Funktionsrättskonventionen). Att inte kunna tillgodose individens behov av stöd från ex. gode män eller förvaltare gör att vi inte kan uppfylla våra skyldigheter enligt konventionen.

Motionens syfte ligger väl i linje med vår tro på allas lika värde och allas rätt till ett starkt stöd från samhället, där det finns behov.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

Att vi säkerställer att de som har behov av ställföreträdare får det inom rimlig tid.

Att vi ser över finansiering av ställföreträdare samt utreder behov av kvalificerade ställföreträdare för att säkerställa att behovet tillgodoses.

Att vi verkar för att det blir en rättighetslagstiftning.

Att vi initierar en utredning för att se över om man kan finna ekonomiska incitament för att på så vis säkerställa att kommunerna hjälper de som har behov.

Att vi uppdrar till våra riksdagsledamöter att verka för intentionerna i motionen.

Styrelsens yttrande

Motionären beskriver ett stort problem med att det saknas personer som kan åta sig uppdraget som ställföreträdare. Det innebär att den enskilde står utan stöd.

Det är en utmaning att hitta kanaler för att nå fram till frivilliga medborgare som vill göra en insats för en medmänniska, trenden idag är inte självklar att bistå med ideella insatser.

I oktober 2023 gjorde P4 Västernorrland en undersökning som visade att det saknades 255 gode män och förvaltare i Västernorrland, en brist som drabbar bland annat

funktionsnedsatta och äldre och det finns en risk att människor kan hamna hos kronofogden om man har svårt att sköta sin ekonomi.

Precis som arbetarkommunens föredragare beskriver finns ett uppdrag från År 2021. Gode män och förvaltare – en översyn SOU 2021:36.

Utredningens uppdrag har ytterst syftat till att försöka säkerställa att de människor som är i behov av en ställföreträdare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd de behöver. I uppdraget har ingått att se över reglerna på området med syftet att de ska vara moderna och rättssäkra.

Uppdraget har inte omfattat att se över systemet som helhet.

Några förslag till beslut utifrån utredningen har ännu inte kommit, därav föreslår Distriktsstyrelsen besluta bifalla motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att bifalla motionen

NR 31 "Tidig upptäckt av barn i utsatta hemmiljöer."

Motionär: Eva Mörk Månsson och Sven Sandelius, Ånge

Föredragande: Anna-Belle Strömberg

Motionens att-satser:

att S-politiker i Region Västernorrland får i uppdrag att söka samverka med regionens kommuner och utreda hur vi kan arbeta för att i ett tidigt skede av barns liv få insikt om deras uppväxtmiljö.

att S-politiker i Region Västernorrland får i uppdrag att i samverka med regionens kommuner ge familjer som behöver stöd i sin föräldraförmåga möjlighet att ge sina barn en trygg uppväxt

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att anse motionen besvarad

Tidig upptäckt av barn i utsatta hemmiljöer.

Motionär: Eva Mörk Månsson och Sven Sandelius, Ånge

Vad är det som idag händer i vårt förut så trygga Sverige? Skjutningar, mord och sprängningar som ofta utförs av barn under 15 år.

Varför ger sig barn in i gängkriminalitet? Har vi tillräcklig kunskap om barnens uppväxtmiljö och deras utveckling? De kan leva i familjer som har svag ekonomi eller ha

dysfunktionella och/eller missbrukande föräldrar. Men ytterst handlar det bara om barnen.

Barn som lever i en utsatt hemmiljö har ofta:

- inte fått den omsorg och trygghet de behöver på grund av att föräldrarna saknar förmåga att tillgodose barnens grundläggande behov.
- dålig anknytning till sina föräldrar.
- dålig språkutveckling.
- svårt att hantera socialt samspel med andra.
- svårt att hantera sina känslor och riskerar därför dåligt känslomässigt mående, låg självkänsla, dåligt självförtroende och en negativ självbild.
- i många fall bevittnat och blivit utsatta för psykiskt och fysiskt våld och blir själva utåtagerande.

Vi som politiker måste ta ansvar för att barn får möjlighet till en trygg barndom. Då behöver vi också ha en tidig insyn i familjers och barnens hemmiljö. Som det ser ut idag så är besök på Barnavårdscentralen (BVC) frivilligt och en del familjer avstår från att komma till inbokade möten och kontroller. De kan hålla sig undan med sina barn ända upp i skolåldern innan det upptäcks att barnen far illa.

Ju tidigare vi kan upptäcka barn som inte får sina behov tillgodosedda och kan vidta åtgärder, desto större möjligheter finns det att hjälpa både föräldrar och barn till ett bättre omhändertagande och en tryggare och bättre uppväxtmiljö. I de fall som dessa åtgärder inte är tillräckliga så behöver barnen omhändertas i ett tidigt skede.

Men BVC kan inte själva ta det stora ansvaret. En utökad samverkan med Socialförvaltningen kan vara en lösning. Eller så får hela organisationen runt våra barns bästa och hälsa omarbetas.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären belyser en mycket viktig fråga i vårt samhälle som måste få ett större utrymme i samhällsdebatten.

Att ge föräldrar kunskap och möjliggöra för dessa att de kan vara bra föredömen för sina barn.

Att barnen får en trygg uppväxt är A och O för deras framtid som kommuninvånare.

Att samverka mellan kommun och region är en nödvändig arena för att våra barn och föräldrar ska nå en trygghet för att kunna stötta för att få ett bättre omhändertagande och en bättre uppväxtmiljö.

Med detta så beslutar Ånge arbetarkommun att ställa sig bakom motionen och skicka den till distriktet som sin egen.

Med anledning av ovanstående beslutar Ånge Arbetarekommun följande:

Att bifalla motionen i sin helhet

Att sända motionen till Distriktskongressen 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att S-politiker i Region Västernorrland får i uppdrag att söka samverkan med regionens kommuner och utreda hur vi kan arbeta för att i ett tidigt skede av barns liv få insikt om deras uppväxtmiljö.

att S-politiker i Region Västernorrland får i uppdrag att i samverkan med regionens kommuner ge familjer som behöver stöd i sin föräldraförmåga möjlighet att ge sina barn en trygg uppväxt

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar motionärens oro över att alla barn inte får växa upp med en trygg hemmiljö.

Föräldrarna har ansvar för att se till att barnet får en trygg och god uppväxt. Samtidigt behöver samhällets stöd till föräldraskap bli väsentligt bättre. Fler föräldrar ska kunna tyda signaler om barns ohälsa, kunna tala med sina barn om dessa frågor, och veta var och hur de kan söka hjälp till sina barn – och då måste samhället finnas där för barnen och föräldrarna.

En av samhällets viktiga uppgifter är att ge varje barn goda förutsättningar till ett bra liv och en god hälsa. Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Barn och ungas hälsa behöver ses i ett helhetsperspektiv och är ett resultat av samspel mellan faktorer hos individen, relationer till familj och omgivning, uppväxtförhållanden, utbildning samt samhällets stödsystem.

Föräldrar bör tidigt och återkommande erbjudas både generella och riktade evidensbaserade föräldrastödsprogram. Det kan ske via kommunernas socialtjänster och familjerätter, via rådgivningsfunktioner samt föräldrautbildningar via BVC.

Det pågår ett arbete via Hälsam som är samverkan mellan länets kommuner och Region Västernorrland. Den Länsgemensamma överenskommelse kring samordnade insatser för barn och ungas bästa och samverkan kring att verksamheterna är överens om att, skapa förutsättningar för samordnade insatser till barn, barnet och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i planeringen och deras synpunkter ska tas hänsyn till, vid behov upprätta en samordnad individuell plan och tydliggöra uppföljningsansvaret, de fristående skolor och icke regiondrivna vård- och hälsocentraler ingår som avtalsparter i de överenskommelser och rutiner om samverkan som finns inom Västernorrlands län.

Här är det viktigt att alla kommuner är med i överenskommelsen.

Distriktsstyrelsen anser att den socialdemokratiska regiongruppen i Västernorrland redan har ett tydligt uppdrag om att söka samverkan och anser därför att motionen ska anses besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att anse motionen besvarad

NR 32 "Artificiell Intelligens"

Motionär: May Andersson, Härnösand

Föredragande: Carolina Sondell

Motionens att-satser:

att länets riksdagsledamöter verkar för att det i riksdagen arbetas för att ställa krav på att de AI-tjänster som utvecklas och som offentliga aktörer upphandlar ska vara jämställda, inkluderande och icke-diskriminerande

att Socialdemokraterna i Västernorrland aktivt arbetar för att bilda opinion i dessa frågor och bidrar till att lyfta fram frågor om etik och normer inom AI-utvecklingen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motions att-sats 1

att avslå motions att-sats 2

Artificiell Intelligens

Motionär: May Andersson, Härnösand

Artificiell Intelligens, AI, är en samlingsterm för datasystem som kan känna av sin omgivning, tänka, lära sig och vidta åtgärder. AI blir allt viktigare i vårt moderna samhälle och det finns stor potential för vad det kan medföra när det gäller teknikutveckling och framtida välfärdslösningar. Redan idag berör AI nästan alla aspekter av våra liv och arbeten, allt från den personliga assistenten i telefonen och våra hushållsapparater till nya bankprocesser, automatiserade personkontroller och förändrade arbetssätt inom i princip alla samhällets områden. Möjligheterna är oändliga.

AI innebär dock inte bara nya smarta tjänster utan också väldigt stora risker. Forskning från New York University visar att de som jobbar inom AI-området till stor del utgörs av vita, heterosexuella män. Forskarna varnar för att ett alltför ensidigt perspektiv hos dem som ska lära maskinerna hur världen ser ut, kan diskriminera kvinnor, hbtq-personer och icke vita-personer och därmed riskera att stärka rasistiska och sexistiska tendenser i vårt samhälle, om vi inte är vaksamma och vidtar åtgärder mot det.

Utvecklingen inom AI går väldigt snabbt och risken finns att varken politiken eller regelverket hinner med i AI's utveckling. Om vi som samhälle inte tillsammans agerar

skyndsamt på området Arificiell Intelligens kan vi riskera en diskriminerande problematik som får stora konsekvenser för många människor.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Motionären tar upp ett angeläget ämne om vad Artificiell Intelligens, AI kan innebära för oss människor i framtiden. En aspekt som kommit fram är att den maskininlärning som AI gör för att känna igen bilder och personer i huvudsak bygger på de som jobbar med denna teknik, vita män. Detta är ännu ett exempel på att olika saker i dagens samhälle som om anses normalt eller vanligt i själva verket avspeglar gamla maktstrukturer. AI innebär som motionären skriver stora möjligheter för olika tjänster och välfärdslösningar. Samtidigt måste politik och regelverk följa med i denna utveckling.

Arbetskommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående:

Att bifalla motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att länets riksdagsledamöter verkar för att det i riksdagen arbetas för att ställa krav på att de AI-tjänster som utvecklas och som offentliga aktörer upphandlar ska vara jämställda, inkluderande och icke-diskriminerande

att Socialdemokraterna i Västernorrland aktivt arbetar för att bilda opinion i dessa frågor och bidrar till att lyfta fram frågor om etik och normer inom AI-utvecklingen

Styrelsens yttrande

Vissa AI-teknologier har funnits i mer än 50 år. Men med utvecklingen av datorernas kraft, tillgången till enorma mängder information och nya algoritmer har lett till stora genombrott för AI under de senaste åren.

Motionären skriver att utvecklingen inom AI går väldigt snabbt och risken finns att varken politiken eller regelverket hinner med i AI's utveckling. Om vi som samhälle inte tillsammans agerar skyndsamt på området Arificiell Intelligens kan vi riskera en diskriminerande problematik.

Svårigheten kan också vara att diskrimineringen till viss del är omedvetet. AI lär sig hela tiden av oss, härmar det vi kanske tar för givet om det programmeras in genom omedveten partiskhet. Varje steg i programmeringen utgör ett steg i skapandet av AI och människors roll som grundsten i byggnaden av AI påverkar slutresultatet.

Socialdemokraternas ställning nationellt är att vi ska öka satsningar och förbättra användningen av AI. Vi vill att den svenska AI-strategin uppdateras och önskar se tydligare EU-regler för att sätta ramar för AI.

Det finns mycket ny forskning på området och frågeställningar som bör ställas är tex vart hämtar myndigheterna sin information kring jämställdhet och jämlikhet ifrån? Hur ska skriva regelverk om användandet av språket? Hur kravställer vi sammansättningen av gruppen som programmerar?

Distriktsstyrelsen konstaterar att trots att AI funnits ett tag så finns det mycket att utveckla innan den kan ta vettiga avgöranden. Motionen ställer bra frågor men det kommer vara svårt att analysera att AI som utvecklas över tid sker i önskad riktning, men även om det är svårt anser distriktsstyrelsen så klart att vi ska verka för tjänster som är jämställda, inkluderande och icke-diskriminerande.

Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att vi driver på frågorna om etik och normer inom AI-utvecklingen men det sker på nationell nivå och ingår inte som utpekade områden i länets påverkansagenda. Våra riksdagspolitiker har startat ett digitaliseringsnätverk och arbetar till exempel med frågorna som ställs i motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att bifalla motions att-sats 1

att avslå motions att-sats 2

NR 33 "En rättvis klimatpolitik som gör det som krävs och fungerar i hela landet"

Motionär: Jack Daniel Åkerlund, Sollefteå

Föredragande: Malin Larsson

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna verkar för att en statlig grön investeringsbank etableras för att tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar i klimatomställningen.

att Socialdemokraterna verkar för att 2040 införs som slutår för försäljning av fossila bränslen i Sverige och EU.

att Socialdemokraterna verkar för att genom sänkta avkastningskrav för Sveaskog och ekonomiska incitament för privata skogsägare driva på och stödja skogsindustrins omställning till ett skogsbruk som säkrar den biologiska mångfalden och stärker kolsänkan i skog och mark.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse att-sats 1 besvarad

att avslå att-sats 2, 3 och 4.

En rättvis klimatpolitik som gör det som krävs och fungerar i hela landet

Motionär: Jack Daniel Åkerlund, Sollefteå

Vi befinner oss vid en kritisk brytpunkt. Klimatförändringarna blir alltmer påtagliga. Hur vi agerar nu och under det närmaste decenniet avgör om vi lyckas begränsa jordens uppvärmning till 1,5-2 grader. Det räcker inte längre med begränsade justeringar av rådande politik. Det som krävs är genomgripande reformer och storskaliga investeringar i ett klimativänligt samhälle. Det hoppfulla är att omställningen inletts på allvar. Förnybar energi har blivit dramatiskt billigare. Omställningen handlar inte längre enbart om klimatet, utan också om arbetstillfällen och ekonomisk konkurrenskraft. Den gröna strukturomvandlingen måste dock genomföras i en tid präglad av växande ojämlikhet och reaktionära krafter. Det här är grunden för den klimatförnekelse som fått allt starkare fotfäste. Etablerade partier kastar långsiktig politik överbord och försöker istället vinna väljare med orealistiska löften. Det är socialdemokratins uppgift att utforma en rättvis klimatpolitik som både gör det som krävs för att nå de svenska klimatmålen och som fungerar i hela landet.

Sverige behöver en grön ny giv: en storsatsning på den gröna omställningen som bryter trenden av ökande klyftor genom investeringar och omfördelningspolitik.

Vid kongressen 2021 tog vårt parti viktiga kliv framåt. Vi beslöt oss för att lånefinansiera strategisk infrastruktur med stor klimatnytta. Vi konstaterade nyktert att det kommer att krävas stora klimatpolitiska åtgärder. Vi enades om att investeringstakten skulle öka kraftigt, omgående och under kommande årtionde. Vi slog fast att skogspolitiken skulle balansera behoven av aktivt brukande, kolsänka och biologisk mångfald. Och vi var eniga om vikten av att omställningen måste göras på ett rättvist sätt, som inte lämnar någon efter, där kostnader och nyttor fördelas solidariskt.

Men låt oss säga som det är. Vi har inte investerat tillräckligt för att nå klimatmålen eller utjämnat de klyftor som skapar motstånd mot klimatpolitiken. Alla hänger inte med. Trenden för kolsänkan och den biologiska mångfalden i den svenska skogen är alltjämt negativ. Inte heller vårt partis politik har varit tillräcklig. Därför krävs mycket ny politik, inte minst för att göra omställningen mer rättvis. Om detta råder en bred samsyn. För att kunna leda Sverige till klimatmålen måste Socialdemokraterna ompröva sin syn på tre avgörande reformområden.

En svensk statlig investeringsbank

För det första krävs en ekonomisk politik och verktyg som gör det möjligt att kraftigt öka investeringstakten och därmed investeringarna som andel av BNP i hållbar infrastruktur, energieffektivisering, förnybar energi, elektrifiering och hushållens omställning. En avgörande reform för att lyckas är att inrätta en svensk statlig investeringsbank som kan mobilisera det offentliga och privata kapital som krävs och gemensamt dela på kostnaderna. En statlig investeringsbank vore ett kostnadseffektivt

verktyg för att öka investeringstakten i exempelvis klimatsmarta bostäder, laddstolpar, energieffektiviseringsåtgärder i bostadsbeståndet och industrilokaler, bioraffinaderier, batterifabriker, och infrastruktur för koldioxidavskiljning och lagring. En statlig investeringsbank kan också användas för att sänka kostnaderna för enskilda medborgare att investera i elbil, energieffektivisering eller förnybar energi. Detta är särskilt viktigt när räntehöjningar ökar investeringskostnader och sänker köpkraften. En offentlig, investeringsledd omställning där det offentliga skapar förutsättningar för företag och hushåll är avgörande för en rättvis omställning som fungerar i hela landet.

Ett slutår för fossila bränslen

För det andra måste vi sätta stopp för det fossila. Det är till stor del förbränningen av fossila bränslen som driver klimatförändringarna och det är oundvikligt att sluta nyttja fossila bränslen. Frågan är inte om utan när vi ska frigöra oss från vårt fossilberoende. För att nå Parisavtalet skulle världens utvecklade länder (OECD) behöva nå klimatneutralitet under 2030-talet. Både Sveriges eller EU:s klimatmål är med andra ord otillräckliga idag. Regler och insatser som kan tidigarelägga omställningen och få ned utsläppen till 2040 är därför nödvändiga och kommer enligt EU:s klimatråd också öka rättvisan i hur bördorna för klimatförändringarna och omställningen fördelas. Det mest effektiva styrmedlet för att uppnå ett slut på användningen av fossila bränslen är ett slutår för försäljningen på EU-nivå. Vi föreslår därför att ett stoppdatum införs senast 2040 på nationell nivå och EU-nivå, i enlighet med den statliga utredning som redan genomförts. Genom ett nationellt slutår har Sverige möjligheten att påverka EU till ytterligare skärpningar. EU ska enas om ett nytt klimatmål på unionsnivå för 2040 och ett ambitiöst svenskt mål för stopp av fossila bränslen har då möjlighet att påverka EU:s ambition. När EU:s ambitioner höjs stärks Sveriges möjlighet att nå det nationella klimatmålet 2045.

En ny moderniserad svensk skogspolitik

För det tredje behöver Socialdemokraternas skogspolitik omprövas. Mellan 2017 och 2021 minskade den svenska skogens tillväxt med mer än 80%. Under samma femårsperiod har avverkningsarna ökat med 19%. Den svenska skogen pressas hårt, och kolsänkan och den biologiska mångfalden minskar. Samtidigt har EU:s skärpta klimatlagstiftning Fit for 55 sedan år 2023 ökat kraven på kolinlagring i Sverige för att uppnå EU:s klimatmål. Den rådande svenska skogspolitiken med utgångspunkt i frihet under ansvar har nått vägs ände, och den kommer inte att vara tillräcklig för att nå Sveriges eller EU:s klimatmål. Det krävs en ny moderniserad skogspolitik där det offentliga tar ett större ansvar för att med ekonomiska stöd och tydligare regler driva på en omställning av det svenska skogsbruket som i närtid ökar kolsänkan och stärker den biologiska mångfalden. Exempelvis genom sänkta avkastningskrav för Sveaskog och genom att utge ersättning till skogsägare för inlagring av kol i deras skogar.

Sammanfattningsvis

Dessa föreslagna åtgärder utgör nödvändiga omprövningar för att skapa de grundläggande förutsättningarna för att nå Sveriges och EU:s klimatmål. De ersätter inte behovet av andra genomgripande och kompletterande reformer och satsningar för en rättvis klimatomställning som fungerar i hela landet, men tar oss en viktig del på vägen.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Sollefteå arbetarekommun har bifallit motionen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna verkar för att en statlig grön investeringsbank etableras för att tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar i klimatomställningen.

att Socialdemokraterna verkar för att 2040 införs som slutår för försäljning av fossila bränslen i Sverige och EU.

att Socialdemokraterna verkar för att genom sänkta avkastningskrav för Sveaskog och ekonomiska incitament för privata skogsägare driva på och stödja skogsindustrins omställning till ett skogsbruk som säkrar den biologiska mångfalden och stärker kolsänkan i skog och mark.

att Socialdemokraterna i Västernorrland driver motionen på partikongressen

Styrelsens yttrande

Vi vill börja med att tacka motionären för en konstruktiv motion som lyfter många viktiga ämnen. Distriktsstyrelsen väljer att besvara motionens tre yrkanden i att-sats för att-sats.

Att- sats 1- Att Socialdemokraterna verkar för att en statlig grön investeringsbank etableras för att tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar i klimatomställningen.

Som motionären skriver så krävs det att investeringstakten ökar i klimatomställningen. Idag bidrar staten och EU på olika vis för att stödja en grön omställning av industri och samhället i stort.

Europeiska investeringsbanken ger förmånliga lån till bl.a. Renewcell i Sundsvall och Bogrundets plantskola i Timra. Genom EU:s fond för rättvis omställning har vi möjlighet att få finansiellt stöd till omställningen av stålindustrin i Norrbotten. EU:s regionala fond har gett stöd till flera satsningar inom energieffektivisering och klimatomställning. I Västernorrland finns flera exempel där den regionala fonden bl.a. har medfinansierat utbyggd laddinfrastruktur.

Både den tidigare och den nuvarande regeringen har gett Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut kreditgarantier för att företag ska kunna genomföra investeringar som bidrar till klimatomställningen. Därtill finns ett flertal olika statliga stöd som bidrar till minskad klimatpåverkan och ökad produktion av förnybar el. Exempel på stöd är industriklivet, klimatklivet och Energimyndighetens olika stöd.

Distriktsstyrelsen ser ingen uppenbar fördel ur klimatsynpunkt med att en statlig investeringsbank ska kunna ersätta eller komplettera dagens stödssystem. Dagens system med olika former av investeringsstöd gör det möjligt att styra investeringar så de ger största miljö- och klimatnytta och uppfyllande av nationella mål.

Från socialdemokratiska riksdagsledamöter finns en motion om behovet av att utreda införandet av en statlig grön investeringsbank för att tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar för klimatomställningen. Denna motion kommer att behandlas under våren av finansutskottet i betänkande 2023/24: FiU22. Det är en bra väg att gå, att utreda detta förslag innan vi beslutar att börja verka och driva på för att införa en statlig grön investeringsbank då det troligen även kommer innebära att andra befintliga stödssystem behöver ses över.

Utifrån ovanstående resonemang föreslår distriktsstyrelsen distriktskongressen att anse att-sats ett för besvarad.

Att-sats 2- Att Socialdemokraterna verkar för att 2040 införs som slutår för försäljning av fossila bränslen i Sverige och EU.

Personbilar och lätta lastbilar står för 15 procent av EU:s totala koldioxidutsläpp. Som en del av 55 %-paketet (Fit for 55) har rådet och parlamentet enats om nya regler för reglering av koldioxidutsläppen från dessa fordon. Genom förordningen införs progressiva EU-omfattande utsläppsmålsminskningsmål för personbilar och lätta lastbilar för 2030 och därefter, inklusive ett minskningsmål på 100 procent fram till 2035 för nya fordon inom dessa kategorier. Det innebär ett förbud att sälja fossildrivna bilar efter 2035.

En bil har som medel en livslängd på ca 15 år. Förbudet ligger i linje med att EU ska vara klimatneutralt till 2050. Sverige kommer att omfattas av förordningen och distriktsstyrelsen bedömer att den folkliga förankringen är låg om man inte kan tanka en bil som är 5 år gammal och det är framförallt vanligt folk som kommer att drabbas. När det gäller andra typer av bränslen som t.ex. olja till kraftvärmeverk och flygbränsle omfattas de av EU:s handel med utsläppsrätter. Distriktsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att införa bestämmelser som inte är förenligt med EU:s system för utsläppshandel.

Utifrån ovanstående text föreslår distriktsstyrelsen distriktskongressen att avslå den andra att-satsen.

Att-sats 3- Att Socialdemokraterna verkar för att genom sänkta avkastningskrav för Svea skog och ekonomiska incitament för privata skogsägare driva på och

stödja skogsindustrins omställning till ett skogsbruk som säkrar den biologiska mångfalden och stärker kolsänkan i skog och mark.

Skogspolitiken bygger på två jämställda mål; miljömålet och produktionsmålet. Likväl som skydd och miljöhänsyn ska öka är en ökad produktion av skoglig råvara viktigt i omställningen till ett biobaserat samhälle. Ska vi nå de nationella målen är det viktigt att såväl offentliga som privata skogsägare tar ett stort ansvar för ett hållbart skogsbruk. Sveaskog har en viktig roll att spela och ska vara ett föredöme vilket framgår av statens ägarpolicy och har varit en viktig del i bolagets arbete under många år.

Statens ägarpolicy slår fast att de statliga bolagen ska ha minskad klimat- och miljöpåverkan för att nå de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen, vilket ju innefattar målet Levande skogar. Sveaskogs avkastningsmål är satta med utgångspunkt i att bolaget ska vara ett föredöme inom hållbarhet och att bolaget har 20 procent avsättning till naturvård.

Svea skog arbetar också idag utifrån sitt program för hållbart skogsbruk. Med programmet har Sveaskog ambitionen att gå i spetsen för den EU-gemensamma strategin för biologisk mångfald i Sverige. I ett första skede, fram till 2026, har och kommer Sveaskog att genomföra åtgärder inom tre olika delar av skogslandskapet: De brukade skogarna. Vattnet i skogen samt Naturvårdsskogarna. Åtgärderna syftar till att öka den biologiska mångfalden och stärka motståndskraften mot klimatpåverkan i skogsmarken.

Likväl som skydd och miljöhänsyn ska öka är en ökad produktion av skoglig råvara viktigt i omställningen till ett biobaserat samhälle. Åtgärder för att öka kolsänkan i skogen kommer i många fall också att påverka avverkningen och kan därmed påverka möjligheterna till substitution, samt lagret av kol i skogsprodukter i samhället.

Förrådet av kol i levande träd i Sverige har ökat stadigt under de senaste 100 åren. Orsaken är att summan av avverkning och naturlig avgång varit lägre än tillväxten. Förrådet av markkol ner till 50 cm djup i mineraljorden är ca 1,2 gånger större än förrådet i levande träd, om inte histosoler (torvjordar) räknas in. Förrådet av markkol påverkas i viss utsträckning av hur skogsbruksåtgärder utförs.

Forskningsrapporten ”Skogens biologiska mångfald – om arter, miljöarbete och statistik” visar att förutsättningarna för den biologiska mångfalden i skogen har förbättrats påtagligt och mätbart sedan omläggningen av skogspolitiken på 1990-talet med jämställda produktions- och miljömål. Vi har höga ambitioner för att Sveaskog ska bidra till att stärka den biologiska mångfalden bland annat genom initiativet med ekoparker och naturvårdsskogar och lämnade hänsynsytor vid avverkning. Många trender i skogen går åt rätt håll tack vare den hänsyn som lämnas i skogsbruket och de avsättningar som skogsägarna gör i kombination med samhällets investeringar i reservat m.m.

Att ha sänkta avkastningskrav för Svea skog och ekonomiska incitament till privata skogsägare kan kosta ansemliga summor. För år 2023 var utdelningen från Sveaskog till

aktieägaren staten på 1 150 000 000kr. Att öka kraven på Svea skog att skydda mer av sin skog kommer att få konsekvenser som är än mer långtgående. Det kommer i så fall att innebära att de ej kan leverera skogsråvara för att ersätta oljebaserade och fossila drivmedel och material vilket i sin tur kommer påverka arbetstillfällena på framförallt landsbygd. Skogssektorn ska ses som en resurs för klimatomställningen som leder till jobb och hållbar tillväxt i hela Sverige.

Privata skogsägare kan redan idag få kompensation för att t.ex. skydda skog med höga naturvärden och erhålla stöd för att skapa eller återställa våtmarker. Vi socialdemokrater prioriterar detta högre än sittande regering och har i våra budgetförslag betydligt mer pengar avsatta för både skydd och skötsel av natur.

Utifrån den gröna omställningen sker det mycket positivt i rätt riktning. Att ställa om och kunna erbjuda hållbara produkter och tjänster kommer att vara en konkurrensfördel för våra skogsföretag. Skogsindustrierna antog i slutet av 2023 sin ”Framtidsagenda”. I denna agenda ger de tre löften, till 2040 ska: skogsindustrins klimatnytta öka med 30%, skogsindustrins produkter vara helt fossilfria och återvinningsbara samt att 2040 ska Sverige ha livskraftiga skogar med en rikare biologisk mångfald.

Vi behöver ett aktivt brukande av skogen, för att kunna ställa om samhället och skapa jobb på landsbygden. Vi behöver samtidigt bevara skyddsvärd skog, för att kunna säkerställa viktiga miljövärden. Det går att göra samtidigt och utifrån svaret föreslår distriktsstyrelsen att distriktkongressen avslår att-satsen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att anse att-sats 1 besvarad

att avslå att-sats 2, 3 och 4.

NR 34 "Motion ang. rovfisket/ överfisket i Bottenhavet"

Motionär: Ann-Christin Jonsson, Härnösand

Föredragande: Malin Larsson

Motionens att-satser:

att allt storskaligt djuptrålsfiske i Bottenhavet i synnerhet och Östersjön i allmänhet förbjuds.

att förbudet inte upphävs förrän fiskebeståndet hämtat sig tillräckligt och att detta är vetenskapligt bevisat.

att distriktets kongress tar motionen som sin egen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att bifalla motionen

Motion ang. rovfisket/ överfisket i Bottenhavet

Motionär: Ann-Christin Jonsson, Härnösand

Under många år har storskaligt rovfiske med hjälp av djuphavstrålare utförts på Östersjön (Bottenviken, Bottenhavet, och egentliga Östersjön). Dessa trålare är avsedda för yrkesfiske på större djup än på Östersjön.

Detta fiske har orsakat rubbningar av ekobalansen. Brist på strömming och sill gör att sälarna ger sig på annan rovfisk som abborre och gädda, fiskarter som redan lever farligt då bristen på rovfisk gjort att spiggen ökat lavinartat. Spigg som i sin tur äter upp rom och yngel på rovfisk, och orsakat en obalans i ekosystemet under och över ytan. Övergödning, och algblooming är ett faktum i stora delar av våra vatten.

Man har i viss mån skylt på sälen, kanske inte helt felaktigt, men säljägare ibland annat i Gävlekusten vittnar om utmagrade gråsälar i så dåligt skick att de har skjutit djuren av djurskyddsskäl.

Regeringar har kommit och gått, majoriteter likaså men likafullt tillåts ännu överfiske med djuphavstrålare, likafullt är fiskekvoterna fortfarande för höga, samtidigt som yrkesfisket i Östersjön slås ut och drabbas av mindre fångst. Även sportfiskarna får upp mycket mindre fångst, särskilt gädda och abborre. Sist men inte minst, så har det ekologiska samspelet rubbats, och urholkats. Den biologiska mångfalden under och över havsytan är akut hotad.

Även om insatser sker via naturvårdsorganisationer som WWF, och ideella organisationer som Sportfiskarna är det inte rimligt att bördan och ansvaret ska läggas på dessa. Detta är en nationell och europeisk politisk fråga.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Vi ser precis som motionären att fisket i östersjön idag är ohållbart och likgiltigt gentemot gällande forskningsrön. Torsken är nästan utrotad och där gäller fiskeförbud, ålen har minskat drastiskt nu är sill och strömmingen på god väg att ta slut. Det är precis som motionären skriver att det är det aggressiva trålfisket som är den stora boven. Trålningen leder inte bara till hotade bestånd utan även till att de småskaliga fiskarna får dålig eller utebliven fångst. Speciellt kännbart är det för oss ångermanlänningar som äter surströmming. Likaså sportfiskarna och säljägarnas vittnesmål om försämrade förutsättningar för sin utövning kan härledas till ett kraftigt minskat bestånd av sill och strömming.

Det orimligt att ett knappt dussin familjeföretag med stora industrifiskefartyg fiskar nittio procent av all den sill som tas upp ur östersjön. Dessa trålningsfartyg påstår sig bara fiska enligt gällande fiskerätter, men då inga egentliga kontroller värda namnet förkommer finns ingen garanti att kvoterna efterföljs. I år har flera grävande reportage från bland annat Dagens Nyheter har blottlagt dessa olägenheter, det finns enstaka fall

där kontroller skett och fångsten varit flera tusen procent över kvot. Idag är det EU som ansvar för framtagandet av fiskekvoterna. Dessa kvoter är idag inte utformade för att först främja fisken utan de länder som har fiskeindustri. EU har i år behandlat ett förslag om fiskestopp för sill och strömming, ett förslag som röstades ned. Forskningen måste få diktera fiskets vara eller icke vara med hänsyn hållbarheten för fiskebeståndet och inget annat.

Ännu knepigare är att den absoluta merparten av den sill som dras upp medelst trålning inte går till människoföda, utan går till Danmark för att malas ned till fiskmjöl som sedan används som utfodring vid fiskodling. Det vilda beståndet försvagas alltså för att det odlade beståndet som är nog så problematiskt ska frodas. Fisket i Östersjön är idag ur balans och behöver snarast ses över.

Med det ovan anförda föreslår styrelsen för Härnösands arbetarekommun att medlemsmötet beslutar:

Att bifalla motionen.

Medlemsmötet beslutar att bifalla följande att-satser (1-4)

att allt storskaligt djuptrålsfiske i Bottenhavet i synnerhet och Östersjön i allmänhet förbjuds.

att förbudet inte upphävs förrän fiskebeståndet hämtat sig tillräckligt och att detta är vetenskapligt bevisat.

att arbetarekommunen i Härnösand tar motionen som sin egen

att motionen sänds vidare till distriktets kongress 2024

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att allt storskaligt djuptrålsfiske i Bottenhavet i synnerhet och Östersjön i allmänhet förbjuds.

att förbudet inte upphävs förrän fiskebeståndet hämtat sig tillräckligt och att detta är vetenskapligt bevisat.

att distriktets kongress tar motionen som sin egen.

Styrelsens yttrande

Tack till motionären för en viktig och angelägen motion om en fråga som engagerar många av våra partimedlemmar i Västernorrland. Precis som motionären lyfter är det kris för strömmingen som utgör en mycket viktig del i hela Östersjöns ekosystem, för den svenska fiskerinäringen och svenska kustsamhällen. Varningssignalerna från våra kustfiskare har varit tydliga och ny forskning finns som bekräftar detta.

Strömmingen utgör födobas i ekosystemet och är därför en art som är föda för allt ifrån marina däggdjur till fåglar och andra fiskar. Försvinner strömmingen kan vi stå inför en

av de största miljökatastrofer i Östersjöns historia. Vi ser även nu att antalet laxar minskar och att sälarna svälter.

Ministerrådets beslut om fiskekvoter för sill/strömming för 2024 innebär att mer än 95% av allt sill- och strömmingsfiske fortsatt kommer att bedrivas av det storskaliga industrifisket – ett fiske där fångsten blir fiskmjöl till laxodlingar, minkfarmer och kycklingproduktion. De största fartygen blir allt effektivare och större. Totalt fångar de 20 största fartygen 95 procent av fisken i Östersjön.

Vi socialdemokrater i Sverige ville liksom kommissionen se nollkvoter för de stora industritrålarna för strömmingsfisket 2024, men med ett viktigt undantag för våra kustnära fiskare. Detta skulle innebära att strömmingen som fiskas också går till humankonsumtion och inte djurfoder. Medan fisken de storskaliga trålarna tar upp mals ner och blir till foder så ger det småskaliga fisket oss surströmming, inlagd sill, rökt böckling, fisk i lokala butiker och restauranger. Idag används bara ca 10 procent av strömmingsfångsterna till matproduktion medan resten av fisken blir foder.

Ett kilo strömming som förädlas till surströmming har ett 36 gånger högre värde än samma mängd strömming som blir foder. I dag blir en bråkdel av fisken mat på våra bord, medan resten blir foder för lax, kyckling och mink. Dagens industriella fiske för foder är inte enbart en förlust för miljön utan även för samhällsekonomin.

Det storskaliga trålfisket har inneburit och innebär en enorm ökning av strömmingsfisket som kraftigt påverkat hela strömmingsbeståndet i Östersjön. Under vinterhalvåret vandrar strömmingen ut på djupare vatten för att övervintra och samlas då i stora stim. Dessa stim är med dagens moderna stora och effektiva trålare mycket lätta att finna och fånga för dem.

Östersjöns ekosystem står inför en osäker framtid. Fiskbestånden är på alarmerande låga nivåer och EU-kommissionens förslag om ett totalstopp för fisket i området är en kraftfull påminnelse om den allvarliga situationen. Utifrån detta yrkar distriktsstyrelsen bifall till motionen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta
att bifalla motionen

NR 35 "Stopp för trålfiske i Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken"

Motionär: Jan Olov Häggström, Örnsköldsvik

Föredragande: Malin Larsson

Motionens att-satser:

att: länets Socialdemokratiska riksdagsledamöter driver frågan att trålfiske i Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken ska förbjudas. Motionen antogs vid möte med Nätra Socialdemokratiska förening 2023-10-23

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att avslå motionen.

Stopp för trålfiske i Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken

Motionär: Jan Olov Häggström, Örnsköldsvik

Strömming och sill blir färre och mindre. Forskarna är överens om att klockan är 5 i 12. Laxen äter strömming och sälen äter lax. Om vi inte anstränger oss för att få stopp på rovfisket i våra hav med trålare, har vi snart förstört hela ekosystemet i våra hav. Ska vi ha kvar något kustnära lokalt fiske i framtiden är det bråttom. Även turismen är såklart hotad om vi förstär vårt ekosystem i våra hav.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Jan Lindstedt.

Avväganden:

I dokumentationen från partikongressen 2021 kan man bland annat läsa att:

”Socialdemokraterna värnar det småskaliga kustnära fisket. Frågan om trålgränsen är viktig, inte minst i ambitionen att värna en hållbar fiskeförvaltning. Vi socialdemokrater ser det som mycket angeläget att trålgränsen flyttas ut för industriellt fiske, men att det också är viktigt att förändringar sker med stöd i vetenskapliga underlag och i samverkan med berörda länder.”

”Socialdemokraterna har i regeringsställning arbetat för att styra mot mer skonsamma fiskemetoder, mer kustnära och småskaligt fiske, samt att skydda marina skyddsområden från bottentrålning. Vi ska fortsätta föra en politik som balanserar omsorgen om våra havsmiljöer och fiskenäringen som ekonomiskt och kulturellt viktig näring.”

Havs- och vattenmyndighetens (HaV) tre huvudpunkter när myndigheten i april 2022 redovisar det omtalade regeringsuppdraget för att skydda kustlekande bestånd av sill/strömming i norra Egentliga Östersjön.

att flytta ut det storskaliga trålfisket till 12 sjömil från baslinjen i delar av Östersjön.

att sänka fiskekvoter och införa ett försök med stopp för trålfartyg över 24 meter att fortsätta åtgärder för att restaurera havens ekosystem.

Kvoten på sill/strömning i centrala Östersjön har minskat med hela 77 % sedan 2018, men detta har inte varit tillräckligt för att exempelvis återfå en mer naturlig ålder- och storleksstruktur i beståndet.

Motionen ligger helt i linje med vårt partis ställningstagande till frågan och förstärker ytterligare kraven på åtgärder.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att: länets Socialdemokratiska riksdagsledamöter driver frågan att trålfiske i Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken ska förbjudas. Motionen antogs vid möte med Nätra Socialdemokratiska förening 2023-10-23

Styrelsens yttrande

Tack till motionären som lyfter krisen för strömningen som utgör en mycket viktig del i Östersjöns ekosystem, för den svenska fiskerinäringen och svenska kustsamhällen. Varningssignalerna från våra kustfiskare har varit tydliga och ny forskning finns som bekräftar detta.

Situationen för strömningen är en fråga som engagerar riksdagsbanken. För riksdagsåret 23/24 lämnades en motion in om fler åtgärder för ett långsiktigt hållbart fiske och en bättre havsmiljö i Östersjön samt Bottniska viken. Utöver motionen har riksdagsledamöterna lyft fiskefrågorna via både interpellationer, skriftliga frågor och i media hemma i länet.

Tyvärr kan inte distriktsstyrelsen föreslå distriktskongressen att bifalla motionen utifrån att det i att-satsen föreslås att trålfiske ska förbjudas. Allt trålfiske är inte orsaken till problemet. Även våra kustfiskare som fiskar efter strömning och våra fiskare som fiskar siklöja i Bottenviken använder sig av trålfiske. Däremot har de inte lika stora båtar och lika effektiv fiskeutrustning som de stora industritrålarna som fiskar upp 95% av all strömning i Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken.

Gällande denna form av industritrålning hänvisas till svaret av motion 34.

Utifrån ovanstående anser distriktsstyrelsen att det skulle drabba våra kustfiskare och denna näring alltför hårt om vi förbjuder all trålning och föreslår därmed att motionen avslås.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att avslå motionen.

NR 36 "Ett hållbart skogsbruk på riktigt"

Motionär: William Häggkvist och Oskar Eriksson, Örnsköldsvik

Föredragande: Malin Larsson

Motionens att-satser:

att Socialdemokraterna driver frågan att Sveaskog ökar användandet av hyggesfria skogsbruksmetoder på sina skogar.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att anse motionen för besvarad

Ett hållbart skogsbruk på riktigt

Motionär: William Häggkvist och Oskar Eriksson, Örnsköldsvik

Sveriges mest hållbara skogsbruk. Så hette det för några år sedan när Anna-Caren Säterberg, dåvarande socialdemokratisk landsbygdsminister, just tillträtt. Vi önskar att det gick att hålla med, men tyvärr går inte det. Det är dags för Sverige att inse att dagens skogspolitik inte håller för den klimatomställning vi står inför. Vi behöver mer hyggesfritt skogsbruk.

Sedan 50-talet har normen för skogspolitiken i Sverige varit trakthyggesbruk. Men Socialdemokratin är en rörelse som finns till för att konstant ifrågasätta gamla sanningar. Men att också ifrågasätta på ett sätt som är verklighetsförankrat och faktabaserat. Idag börjar vi förstå mer om konsekvenserna av trakthyggesbruket och därför är det dags för Socialdemokraterna att ifrågasätta denna gamla sanning.

Det finns många bra regleringar och bestämmelser inom skogsbruket som t.ex. reglerna kring återplantering. Problemet ligger dock i att det är trakthyggesbruket i sig som har begränsningar. Det går inte att förminska delar av trakthyggesbrukets relativa negativa konsekvenser utan att minska på trakthyggesbruket. När en skog huggs ned så slutar den lagra kol. Det betyder att den inte längre kommer att vara en kolsänka och istället bidra till att utsläppen ökar. Skogen går alltså från att vara en lagring av koldioxid till att släppa ut detsamma. Att vi direkt efter planterar nya träd, och ofta fler än vad som avverkats, hjälper inte så mycket. Det tar nämligen flera årtionden innan de nya träden vuxit sig stora nog för att faktiskt börja lagra koldioxid.

Klimatförändringarna är inte bara ett hot för mänskligheten men också för svenska skogar som är ovanligt känsliga för skogsbränder, något som lär bli vanligare när genomsnittstemperaturen ökar. Om vi inte ställer om och jobbar med andra förebyggande åtgärder så kommer kostnaderna att hantera de troligen allt vanligare

skogsbränderna i Sverige att öka, för att inte nämna ökad otrygghet. Det nuvarande svenska trakthyggesbruket är därför inte hållbart.

Idag finns det dock många olika lösningar på problemen med trakthyggesbruket. Lösningar som leder till ett mer hållbart skogsbruk samtidigt som god lönsamhet och stora virkesvolymen består. Enligt beräkningar av den finske professorn i skoglig planering Timo Pukkala, med data från 400 slumpmässigt utvalda provytor i Mellan- och Norrasverige, finns det flera ekologiska fördelar med det hyggesfria skogsbruket. Jämfört med trakthyggesbruket skulle skogen binda 18% mer koldioxid och 35% mer blåbärsris de första 30 åren. Ge 11% mer timmer, samtidigt som skogen blir 10% mer lönsam för skogsägaren. Det blir även 9% mer blandskog vilket gynnar den biologiska mångfalden.

Vi bör dock inte förbjuda eller allt för snabbt begränsa trakthyggesbruk, det skulle leda till många negativa konsekvenser för skogsindustrins drift och riskera jobben, vårt gemensamma välstånd men också den gröna omställningen. Vi behöver skogen för att genomföra den klimatomställning som vi står inför, men vi riskerar att bara göra situationen värre om vi ersätter diverse produkter med skogsråvara brukad på ett icke hållbart sätt. I stället borde vi efterlikna det som har gjorts i Finland. Där jobbar deras statliga skogsbolag Metsähallitus (Forststyrelsen) idag efter att använda 25 % hyggesfria metoder för sina skogar, detta efter ändrade ägardirektiv från regeringen. De flesta undersökningar om resultaten i de finska skogarna efter det ändrade förhållningssättet visar en seger för klimatet och miljön samt mycket små skillnader i lönsamheten.

För att ta första steget till ett mer hållbart skogsbruk bör alltså även vi ställa krav på vårt statliga skogsbolag Sveaskog för att en del av skogen ska vara hyggesfri. Det är viktigt att Sveaskog, som Sveriges största skogsägare, går före för att det ska bli lättare för andra svenska skogsaktörer att hänga på i arbetet för ett mer hållbart och hyggesfritt skogsbruk. Resultatet i Finland har varit mycket lyckat och många finska experter sitter och undrar varför Sverige ligger så långt efter i processen. VD:n för Sveaskog Erik Brandsma har själv sagt att de är redo att omvandla 25% av sitt trakthyggesbruk till hyggesfritt bruk, det enda de väntar på är att få grönt ljus från politiken.

Ett skogsbruk där de hyggesfria metoderna får en större plats, är ett skogsbruk som bygger på långsiktighet, värnande av miljön samt den biologiska mångfalden och förbättrad lönsamhet. Det är också ett skogsbruk där den sociala delen vägs in, att "Sveriges hjärta" faktiskt behandlas som just det - en extremt viktig del i många människors liv och välmående. Det är dags att vi på riktigt skapar världens mest hållbara skogsbruk. Det är dags för politiken att agera.

Motionärer: Oskar Eriksson & William Häggkvist

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Frat Kandemir

Vi vill börja med att tacka motionärerna för denna motion som lyfter ett mycket dagsaktuellt ämne. Vi håller med motionärerna om de utmaningar vi har idag kring den

gröna omställningen och ett hållbart skogsbruk. Vi behöver båda för att klara klimatmålen.

Det finns i dagsläget inte mycket forskning kring just hyggesfria skogsbruk, men den forskning och undersökning som har gjort ser mycket lovande ut.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att Socialdemokraterna driver frågan att Sveaskog ökar användandet av hyggesfria skogsbruksmetoder på sina skogar.

att Socialdemokraterna i Västernorrland antar motionen i sin helhet och skickar den vidare till Partikongressen.

Styrelsens yttrande

Vi vill börja med att tacka motionären för en motion som lyfter skogen - vårt gröna guld. Vi behöver ett aktivt brukande av skogen, för att kunna ställa om samhället och skapa jobb på landsbygden. Vi behöver samtidigt bevara skyddsvärd skog, för att kunna säkerställa viktiga miljövärden. Det går att göra samtidigt. Sveaskog ägs av svenska staten och är Sveriges största skogsägare. Bolaget äger 14 procent av Sveriges skogsmarker och bedriver redan idag hyggesfritt skogsbruk på cirka 12 000 ha.

Begreppet hyggesfritt skogsbruk har definierats för svenska förhållanden av Skogsstyrelsen och lyder: ”Hyggesfritt skogsbruk på skogsmark med produktionsmål innebär att skogen sköts så att marken alltid är trädbevuxen utan att det uppstår några större kalhuggna ytor.” Definitionen avser skogsbruk på produktiv skogsmark och skogsmarken brukas så att den inte under någon period är kal, utan hela tiden är skogbeväxt. Det finns flera olika metoder för att utföra hyggesfritt skogsbruk, bland annat blädning, luckhuggning, skärmställning med flera.

Sveaskog bedriver hyggesfritt skogsbruk på de brukade delarna i fem av deras ekoparker. Dessutom har de ett antal försöksområden – från Småland till Norrbotten – där de provar olika hyggesfria metoder. Försöken bedriver de i både egen regi och i samarbete med Skogsstyrelsen, SLU med flera. För många av de hyggesfria metoderna saknas kunskap om hur de fungerar för svenska förhållanden. Sveaskog vill med deras försök bidra till att öka kunskapen om hyggesfritt skogsbruk både inom och utanför Sveaskog.

I ett nytt forskningsprojekt som startade i början av 2024 kommer nu SLU-forskare studera effekterna av hyggesfritt skogsbruk. Forskningen kommer att bedrivas i både

svenska och finska skogar. Skogen ska växa och brukas i många år och att ställa om från en brukningsmetod till en annan kräver att det finns skogar som både är lämpliga och tillgängliga för de nya metoderna. En del av projektet kommer att kartlägga var i landet det finns sådana skogsmarker.

Sveaskog vill fortsätta att testa och utvärdera hyggesfritt utifrån metodernas påverkan på tillväxt, ekonomi, drivning, biologisk mångfald, upplevelsevärden med mera, för att skapa ett komplement till dagens trakthyggesbruk, där de även jobbar med omfattande avsättningar för naturvård.

Hyggesfri skötsel är ett av flera verktyg för att i framtiden skapa ett mer varierat skogsbruk och en möjlighet att kunna välja metod utifrån de förutsättningar som finns på en specifik plats. En viss brukningsmetod är inte lösningen utan vi måste jobba långsiktigt för att få en variationsrik skog.

Idag pågår det aktuella försök och forskning kopplat till de olika metoderna där det saknas viktig kunskap. Det saknas forskning gällande hyggesfria metoder på flera områden, exempelvis effekter på den biologiska mångfalden, ekosystemtjänster, klimatnyttan samt effekter på produktionen. Forskningen om lönsamheten i hyggesfritt skogsbruk spretar åt olika håll, och är till stor del beroende på förutsättningarna. Det finns också en osäkerhet om skaderiskerna ökar med hyggesfria metoder eller inte.

Skog växer långsamt och en omställningsfas på marker kan ta ända upp till 100år, vilka metoder man använder i brukandet av skogen är inget man ändrar från år till år. Utifrån att Sveaskog idag bedriver ett arbete med hyggesfria metoder, ett arbete framåt med ett varierat skogsbruk och deltar i viktiga aktuella forskningsstudier föreslår distriktsstyrelsen distriktkongressen att anse motionen besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att anse motionen för besvarad

NR 37 "Utreda stöd till studieorganisationer och etniska organisationer"

Motionär: Sven-Erik Sandström, Höga Kusten norra

Föredragande: Malgorzata Landowska Hammarberg

Motionens att-satser:

att utreda alternativ som gör det möjligt att även fortsättningsvis stödja och garantera dessa organisationers verksamhet och fortlevnad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att anse motionen som besvarad.

Utreda stöd till studieorganisationer och etniska organisationer

Motionär: Sven-Erik Sandström, Höga Kusten norra

Regeringen kommer att skära ned bidragen till studieorganisationer och etniska organisationer de kommande åren. Det är nödvändigt att finna lösningar för att garantera dessa organisationers fortsatta verksamhet.

Förslag

Partiet ska utreda alternativ som gör det möjligt att även fortsättningsvis stödja och garantera dessa organisationers verksamhet och fortlevnad

Motionär:

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Studieorganistörer och etniska organisationer har en betydelsefull roll inom vår gemenskap, de finns för att främja samhörighet, erbjuda akademisk stöd och möjliggöra personlig utveckling. Dessa organisationer skapar socialt nätverk, understödjer kulturell medvetenhet och organiserar evenmang som berikar deltagarnas liv. Det är viktigt att säkerställa en fortsatt verksamhet.

Engagemanget för att främja mångfald och inkludering i vårt land är av stort värde, och vi delar motionärens intresse att hålla studieorganisationer samt etniska organisationer vid liv. Det är av ytterst värde för att skapa inkluderande och berikande studiemiljö och samhälle.

Motiveringen till bifallet grundar sig också på insikten om att dessa organisationer spelar en avgörande roll att skap en mångfald och välfungerande gemenskap. Deltagarna bidrar inte bara till att främja kulturell medvetenhet och förståelse utan skapar också plattformar för ömsesidigt stöd och samarbete.

Arbetarkommun bifaller motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att utreda alternativ som gör det möjligt att även fortsättningsvis stödja och garantera dessa organisationers verksamhet och fortlevnad.

Styrelsens yttrande

Tack för en bra och viktig motion. Självklart delar distriktsstyrelsen motionärens oro och frustration över att regeringar minskar och avvecklar statsbidraget till studieorganisationer och etniska organisationer.

Folkbildningen är starkt förknippad med folkrörelsens utveckling. Folkbildningen har starka rötter i Sverige och mycket lång historia genom väckelserörelsen, nykterhetsrörelsen och fackföreningsrörelsen. Dessa folkrörelser växte som en reaktion mot ett odemokratiskt överhetssamhälle och gjorde bildning möjlig för många och gemenskap som vilade på idéer om jämlikhet och solidaritet.

Idag fortsätter folkbildningen spela en viktig roll genom att främja utbildning, kultur och demokratisk delaktighet på lokal och nationell nivå. Den fungerar som bro mellan individer och samhälle, främjar en öppen och inkluderande lärandemiljö och stöder medborgarnas personliga och professionella utveckling. Enligt SCB deltog 2022 nästan 1,3 miljoner personer i studiecirkelar, kurser, kulturella evenemang och aktiviteter i syfte att främja livslångt lärande och berika den svenska kulturen.

Statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund har funnits under många år. Regeringen med stöd av Sverigedemokrater avvecklade 2024 statsbidraget på 19 miljoner till dessa organisationer. Trots att forskning och utvärderingar pekar på att bidraget som delas ut till ett 40-tal etniska organisationer är väl investerade skattemedel. De bidrar bland annat till integration genom att erbjuda svenskundervisning, utbildningar om samhällsfrågor och demokrati och på detta sätt stärker de sina medlemmars förutsättningar till att bli aktiva medborgare.

Distriktsstyrelsen, lik motionärens arbetarekommun, anser att ekonomiskt stöd till folkbildningen, bildningsförbund, studieorganisationer och etniska organisationer är avgörande för att skapa ett inkluderande samhälle, där kultur, lärande och gemenskap blomstrar. Det är en investering i samhällets kollektiva intellektuella och kulturella kapital.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta att anse motionen som besvarad.

NR 38 "Minska krånglet och byråkratin vid motionshantering"

Motionär: Bo-Anders Öberg

Föredragande: Anna Sundberg

Motionens att-satser:

att distriktsstyrelsen arbetar för och att motioner och dess Att:satser till distriktskongressen tolkas välvilligt om meningen och budskap med motionen med lätthet kan förstås och i linje med vår ideologi

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att avslå motionen

Minska krånglet och byråkratin vid motionshantering

Motionär: Bo-Anders Öberg

Motioner till distriktskongressen är ett sätt för medlemmar i partiet att komma med förslag till förbättring och driva socialdemokratisk politik. Under de senaste åren har motionerna till distriktskongressen tagits emot och behandlats på ett halvhjärtat sätt. För några år sedan var det nära 90% av motionerna som avslogs eller ansågs besvarade!?

Antalet ställda motioner har minskat på flera håll inom rörelsen. I många av dessa motioner som ej vann någon framgång var det inte sällan att svansarna i attsatserna inte dög trots att budskapet var tydligt!? Dvs. ren byråkrati och hårklyveri då andemeningen och tanken bakom motionen har varit tydlig.

Noteras bör att frågan tidigare varit uppe i en motion från Timrå. Ett ytterligare steg i att begränsa den enskilde medlemmen att driva frågor är nu att motionerna skall först passera den lokala Arbetarekommunen för att den skall godkännas för att behandlas av distriktskongressen.

Detta har medfört att antalet motioner har minskat liksom intresset att skriva motioner. Även om den lokala AK styrelsen ej står bakom en motion kan det faktiskt finnas andra medlemmar i länet som sympatiserar med en motion. Rekordet på krystat avslag var på en motion om att Etiska programmet skulle tillämpas. Där ansåg distriktets representant som berett motionen att man ” inte förfogade ”över frågan!???

De byråkratiserade åtgärderna för att ”förtydliga” motionernas attsatser är hämmande på vissa motioner då tanken bakom motionerna på enkel svenska kan förstås! En god vilja och positiv tolkning av motioner som ej alltid är akademisk korrekt men är i linje med vår ideologi bör ses som en positiv i vårt politiska liv. ”Politik är att vilja!” och inte med byråkratiska spetsfundigheter stoppa medlemmarnas kamp för en socialdemokratisk politik.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Styrelsen för Härnösands arbetarekommun föreslår att medlemsmötet beslutar:

Att avslå motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att distriktsstyrelsen arbetar för och att motioner och dess Att:satser till distriktkongressen tolkas välvilligt om meningen och budskap med motionen med lätthet kan förstås och i linje med vår ideologi

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen tycker att det är positivt att medlemmar skriver motioner och använder den möjligheten som ett verktyg att påverka den politiska utvecklingen.

En motion består av fyra delar. En rubrik, brödtext, att-sats och underskrift. En motion kan skrivas med en lång eller kort bakgrundstext och innehåller ofta en bakgrund och motivering till att motionären väcker frågan. Varje att-sats bör representera ett eget beslut och kunna stå för sig själva och det är den/dessa som distriktkongressen har att ta ställning till. Att-satserna är viktiga, eftersom de är uppdragen motionären ger till partiet och också dessa som ska verkställas vid ett bifall.

Distriktsstyrelsen har ansvar för att motionssvaren blir så tydliga och bra som möjligt. Svaren och hanteringen av motionerna ska ske med respekt gentemot motionären och om oklarheter finns bör tas kontakt med motionären.

**Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta
att avslå motionen**

NR 39 "Vart tar tillstyrkta motioner vägen?"

Motionär: Bo-Anders Öberg och Stig Wiberg

Föredragande: Anna Sundberg

Motionens att-satser:

att distriktsstyrelsen beaktar ovan redovisad fråga och ser över rutinerna för återkoppling av resultatet av ställda motioner till motionärer och dess S-föreningar.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta

att anse motionen för besvarad

Vart tar tillstyrkta motioner vägen?

Motionär: Bo-Anders Öberg och Stig Wiberg

Vad händer med motioner som beviljas på distriktskongressen? Undertecknade har sedan några år fått var sin motion beviljad av distriktskongressen. Den ena rör hanteringen av ”skrotbilar” och den andra handlade om stödpersonernas roll. Troligtvis överlämnades motionerna till berörda/ansvariga politiker. Men sedan? Vi tycker att det är viktigt och självklart att antagna motioner som passerat alla instanser redovisar resultatet i sin helhet.

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Att avslå motionen

Medlemsmötet beslutar att bifalla motionen

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att distriktsstyrelsen beaktar ovan redovisad fråga och ser över rutinerna för återkoppling av resultatet av ställda motioner till motionärer och dess S-föreningar.

Styrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen tycker att det är positivt att medlemmar skriver motioner och det är ett verktyg vi som enskilda medlemmar har för att påverka i vårt parti. Socialdemokraterna i Västernorrlands kongress 2017 beslutade utifrån en motion att distriktsstyrelsen skulle se över hur det går att ge medlemmar en löpande återkoppling på de motioner som blir bifallen. Sedan dess har distriktsstyrelsen arbetat utifrån en policy som beskriver hur arbetsprocessen ska se ut med att redovisa hanteringen av bifallna motioner, både till motionären och till distriktskongressen.

Vid distriktsstyrelsens första sammanträde efter distriktskongress behandlas policyn och samtidigt pekar distriktsstyrelsen ut den/de som är ansvariga för att hantera respektive bifallen motioner/motions-attsatser. Motionen kan hanteras av distriktsstyrelsen, lämnas över till regiongruppen, till länsbänken eller sparas för att exempelvis skickas till en Partikongress. Distriktsstyrelsen fastställer i samband med detta en tidplan för hur hanteringen av de bifallna motionerna ska redovisas till distriktsstyrelsen och utifrån det återkopplas till motionären.

I samband med årsskiftet inhämtar distriktsexpeditionen redovisningarna för sammanställning inför distriktsstyrelsen. Expeditionen sammanställer detta tillsammans med eventuell kompletteringar från distriktsstyrelsen som en del i verksamhetsberättelsen inför distriktskongressen. Expeditionen delger respektive motionär redovisningen för hanteringen av de behandlade motionerna. Distriktskongressen behandlar distriktsstyrelsens verksamhetsberättelse som inkluderar

redovisning av hur bifallna motioner/motions-attsatser har hanterats.

Distriktsstyrelsen tycker återkoppling och uppföljning av bifallna att-satser är viktigt, men bedömer att de besluten som såväl distriktskongress och distriktsstyrelse fattat och genomfört de senaste åren är tillräckliga.

**Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta
att anse motionen för besvarad**

NR 40 "Stärka partiet och synas utåt"

Motionär: Olle Häggström, Örnsköldsvik

Föredragande: Niklas Säwen

Motionens att-satser:

att uppdra till distriktsstyrelsen att i samarbete med arbetarkommunerna organisera en föreläsningsturné per termin från hösten 2024 t.o.m. hösten 2026.

**Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta
att anse motionen besvarad**

Stärka partiet och synas utåt

Motionär: Olle Häggström, Örnsköldsvik

Motion till Västernorrlands distrikt av Socialdemokratiska partiet, distriktskongress 2024.

Stärka partiet och synas utåt

När vi samlas till distriktskongress 2024 är det bara några månader till EU-valet och förhoppningsvis syns och hörs vi socialdemokrater på ett bra sätt.

I vår S-förening funderas på hur stärker vi partiet och mobiliserar inför valet 2026. Här det viktigt med ett bra samspel mellan alla nivåer i partiet.

S-föreningarna

Enligt vår idé bör varje S-förening genomföra minst 1, men gärna flera utåtriktade aktiviteter per termin. Varje förening måste välja den metod man tror mest på, och jobba med lokala frågor som berör.

Arbetarkommunerna

Varje arbetarkommun har en nyckelroll, att dels stötta S-föreningarna men satsa på dörknackning, offentliga möten, ja verkligen synas i hela sin kommun.

Partidistriktet

Partidistriktet har många samordningsdelar för att mobilisera inför ett val, men här är vår idé att satsa på större offentliga arrangemang kring ideologiska frågor. När vi möter väljarna efterlyser många att vi måste vara tydligare med vår ideologi, vad är de stora skillnaderna mellan oss och andra partier.

Vårt förslag är att partidistriktet arrangerar föreläsningsturnéer med kända personer och attraktiva ämnen. Det kan vara såväl våra egna företrädare som personer som driver samhällsdebatten på olika sätt.

Flera av oss blev inspirerade när vi lyssnade på flera ”Sommar” i P1

Några tänkbara namn är:

Andreas Cervenka   Ekonomijournalisten om svenskarnas skulder, miljardärer och vad ökade klyftor gör med samhället.

Göran Greider   Författaren om att vakna upp ur respiratorn , som en ännu mer övertygad socialist

Maria Wolrath/Söderberg   Retorikern om varför vi skadar klimatet fast vi inte vill- och vad som kan få oss att göra rätt

Andra namn vi diskuterat är Edna Eriksson kring demokratifrågan, och naturligtvis vår egen partiledare Magdalena Andersson

Vi föreslår distriktskongressen besluta:

ARBETAREKOMMUNENS YTTRANDE

Arbetarekommunens föredragande: Anna Sundberg

Precis som motionären skrivit i sin rubrik så behöver vi kontinuerligt arbeta med att stärka partiet och samtidigt synas utåt. Förslaget som motionären har är att partidistriktet arrangerar föreläsningsturnéer med kända personer och attraktiva ämnen. Att skapa fler tillfällen och arenor för politiska diskussioner som handlar om samhällsutvecklingen tror arbetarekommunen är bra. Det skulle kunna medföra att öka medlemskapets värde, sänkta tröskeln för att ta steget att gå på ett möte men också visa utåt att vi tydliggör vad socialdemokratin har för politik och idéer.

Arbetarekommunens styrelse föreslår därför med stöd av ovanstående att repskapet:

Antar motionen som sin egen

Arbetarekommunens repskap beslutar att anta motionen som sin egen 2023-12-14 och skicka den vidare till Distriktskongressen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

att uppdra till distriktsstyrelsen att i samarbete med arbetarkommunerna organisera en föreläsningsturné per termin från hösten 2024 t.o.m. hösten 2026.

Styrelsens yttrande

Motionären beskriver på ett bra sätt behovet att både mobilisera våra egna partimedlemmar inför kommande valrörelser, men också att vi som parti tar en större roll i att leda den idépolitiska debatten. Kontinuerlig politikutveckling, med en grund både i de samhällsproblem vi ser och vår ideologi är nödvändig både för förmågan att överleva som politisk rörelse, men också för att få medborgarnas förtroende i kommande val.

Distriktsstyrelsen delar helt motionärens bild av att det ideologiska och politiska samtalen måste få en större plats i vår verksamhet, så även i Västernorrland.

Under 2023 har partidistriktet haft en organisationsutvecklingsgrupp som slutredovisade sitt arbete och lämnade över resultatet till distriktsstyrelsen i november. En av de prioriterade utvecklingsområdena som gruppen lämnade över handlade om: ”Mer politik”.

Det konstateras att vi pratar för lite politik på våra möten och att politikutvecklingen sker framförallt i samband med att vi tar fram valprogram. Detta trots att de allra flesta medlemmar går med just för möjligheten att påverka samhället. Allt för ofta blir de kommunala uppdragen uppvärderade på partiuppdragens bekostnad.

I rapporten presenteras också ett antal åtgärder för både partidistriktet och arbetarekommunerna kan använda i sin verksamhetsplanering. Till exempel så lyfts möjligheten för partidistriktet att både ta fram en föreläsar- och medverkandebank för både arbetarekommuner och s-föreningar. Gruppen föreslog också att partidistriktet ska ta fram ett metodstöd för politikutvecklingsarbete, där föreläsningar kan vara en metod att använda sig av.

Distriktsstyrelsen delar motionärernas ambition att utveckla såväl studieverksamheten och stärka politikutvecklingen. Däremot anser distriktsstyrelsen att det är viktigt att principen om att verksamhet ska planeras så nära medlemmarna och medborgarna som möjligt. Partidistriktet kan spela en roll i att planera föreläsningsturnéer, men det skulle lika gärna kunna göras av en eller flera arbetarekommuner i länet i samråd med till exempel ABF eller fackliga organisationer.

Med anledning av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktskongressen

Att anse motionen besvarad

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta

att anse motionen besvarad

**Socialdemokraterna
Västernorrland**